

OBVEZNI
IZVOD

**OKTOBER
2009**

**ČASTNA OBČANKA
BERNARDA
KOGOVŠEK**

**Ribn'čan' smo se
l'pu nosil'**

**Grad naj bi postal
letno gledališče**

**Šest dni usodnih
za 2 medveda**

Vitrinih 35 let

10 let Lončkov

**Katoliška mladina
ima društvo**

**Drugo leto bodo
ocenjevani naši
vrtovi**

**Tomaž Jalovec,
evropski zmagovalec**

**Plavalna vadba za
starejše**

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA

29. oktober 2009, letnik XIII

NIČ POSEBNI, A TAKO ZELO IZREDNO LEPO NAPRAVLJENI

Vse zbrano gradivo, ki sta ga zakonca Pakiž dosledno dokumentirala, bosta podarila Ribnici, ker menita, da je to naša last, le primerno mesto bo treba najti zanj in za stalno razstavo. *'Moja glavna želja je, da to zaživi doma, ker drugod nima pravega pomena'*, je na predstavitvi knjige v glasbeni šoli 20. oktobra povedala Pakiževa.

Alenka je poročena s Filipom Pakižem, Dancem, sinom nekdanjega danskega župana. V Danah imata domačijo, ki še čaka na kakšno sodobno tehnološko pridobitev, da bo možno v njej prespati, kadar bosta prišla iz Ljubljane in čias preživljala na deželi, kjer sta v tem času, odkar je knjiga nastajala, vzpostavila trdne vezi z našimi ljudmi. Več kot 100 pripovedovalcem sta v zahvalo tudi osebno podarila knjigo.

Ta je posebna vslovenskem prostoru – obravnava temo, ki do sedaj še ni bila v središču pozornosti, 'in ni je napisala Marija Makarovič', je dejal urednik dr. Bojan Knific, samostojni svetovalec za folkloro na Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti. Makarovičeva je bila namreč doslej tista, ki je opravljala pionirsko delo pri raziskovanju oblačilne kulture v Sloveniji. Sklad in Občina Ribnica sta knjigo na 180 straneh in s 600 fotografijami izdala v visoki nakladi 2000 izvodov, kar za takšne knjige ni navada. Po navadi je natisnjeno do 500 izvodov, pa še ti ne poidejo. Toda tu gre za odkrivanje pomembnega dela naše preteklosti in bo toliko bolj zanimiva za Ribničane, ki svoje prednike najdejo na vseh straneh knjige. Zbudila se je cela Dolina, ko sta iskala prave podatke, stare fotografije in oblačila. Po večini jih ljudje niso več hranili, če pa so jih, niso vedeli, da so posebne. Ni narodna noša tista, ki bi nas poveljevala, zadoščajo oblačila naših dedov, pradedov, kot so se nosila na vsakdanjik in praznik. Res ni nič padlo posebej v oči, razen da so bili izredno lepo napravljeni, tako trški kot kmečki prebivalci in ko se pred nami nizajo njihove fotografije, strmimo vanje kot začarani. Njim je fotografija nekaj pomenila in zanjo so se znali nastaviti in urediti. Denarja je bilo malo, zato so obleke znali hraniti in nositi, da so dočakale kar največ let in če je bilo treba čevlje nositi kljub luknji, ki se je napravila, so jih pač zakrpali ... Pakiževa sta se ob raziskovanju navduševala, ko sta odkrivala male posebnosti na fotografijah in s tem duha tedanjega časa. Spomnita se, kako se jima je zdel nenavaden možakar s cilindrom na glavi, rokavicami in oblečen v suknjo – ko so ju nenadoma zmotili njegovi čevlji: blatni, prašni in visoki do gležnjev. Primerno za tedanje razmere, ko ni bilo asfalta, le blatne mlake. Blago za obleke je bilo izredno drago, ker se je tkalo na ročnih statvah, en meter pa je bilo treba včasih tkati tudi po en cel dan. Ni se torej čuditi, da so te drage pražnje obleke nosili do smrti, pogosto so jih v njih tudi pokopali.

Pri oblačenju so bili sicer zelo 'šparovni', a ni bilo kmečke žene, ki ne bi v omari ali skrinji hranila vsaj ene lepe obleke - pri tem so se lahko merile s trško gospodo; obleke so se razlikovale le v strukturi blaga, v krojih pa ne. Ribničanke so imele lahko zdomarje za od Boga poslanske, saj so s svojih popotovanj nanosili domov tudi moderno blago in ostala darila, ki so jih ljudje poimenovali 'hlebec'.

Alenka Pakiž se je raziskovanja s pomočjo moža, ki je vse pridno fotografiral, skeniral, dokumentiral in jo vozil naokrog, lotila praktično že leta 1995, ko so jo kolegi iz veteranske folklorne skupine Tine Rožanc, kjer zakonca plešeta, prosili, naj napravi ribniška oblačila, da bodo v njih plesali kake naše plesne. Nastalo je 20 oblek za 10 parov, kasneje še obleke za Društvo podeželskih žena Ribica, lani 30 oblek za otroško folklorno skupino Lončki. Nastale bodo tudi obleke za oglarje.

Takrat se je tudi njej pojavilo isto vprašanje, kot se je kasneje njenim pripovedovalcem. Pa imamo tu kaj posebnega?

NAJVEČ SLIKOVNEGA GRADIVA JE PRISPEVALA MARJANA STARC, KI JE KNJIGO TUDI LEKTORIRALA V TISTEM DELU, KJER PRIPovedovalci GOVORijo RIBNIŠKO. ZA PREDSTAVITEV SE JE ODELA V OBLEKO IZ PREJŠNJIH DNI, A NAM ZAUPALA, DA SE JE BILO PRAVO TRPLJENJE 'VANJO STIS'NT, KER SO BILI TAKRAT LJUDJE PO KONSTRUKCIJI MANJŠI IN ŠIBKEJŠI. ZARADI NAGLAVNE RUTE SE MANJ SLIŠI, SAMO OBLAČENJE PA TRAJA DOKAJ DOLGO, KER JE TREBA POD RUTO DODATI ŠE LASNI VLOŽEK, DA RUTA LEPŠE STOJI, POD OBLEKO NATAKNITI SPODNJE KRILO ...

Spomnim se leta 1982 in kasneje, ko smo imeli Ribničani na voljo knjigo Ribnica skozi stoletja in smo se je dolgo držali kot svojega almanaha. Nekaterim knjižne police krasi tudi Skubičeva Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine, zdaj pa je treba tja položiti še najnovjšo, oktobra izdano knjigo Rib'nčan' smo se l'pu nosil'. Življenjsko delo upokojene učiteljice in ljubiteljske folklorne Alenke Pakiž je nastalo po 15 - letnem raziskovanju, zapisu na desetine pričevanj in zbiranju oblek in oblačilnih dodatkov naših prednikov.

VSEM PRISOTNIM JE OBČINA PODARILA KNJIGE, PAKIŽEVA PA JE VANJE ZAPISOVALA LEPE MISLI

Ljudje so menili, da bolj malo, zato niso sami poiskali Pakiževe, ki jih je k temu pozivala. Šele ko se je z njimi srečala, se preko pogovora začutili, kakšna vrednost je teh starih oblačilih. Preko te knjige, predstavitve in ribniške zgodbe, ki je bila ponazorjena v teh oblačilih na ribniškem občinskem prazniku, se ljudje začnejo identificirati s svojimi predniki. Marsikoga so te fotografije in obleke toliko ganile, da so ga izdale solze. Nekatere tudi zato, ker so prvič začutili globoko krivdo, da se niso pravočasno zavedeli vrednosti dragocenih starih skrinj, ki so skrivale njihovo lastno zgodovino. Odvrkli so jih, svojih dedov niso poslušali, ko so jim pripovedovali razne štorije o tedanjem življenju, zdaj pa v oblikovanju samopodobe manjka ključni člen, ki bi izostril sliko o tem, kakšni so bili njihovi predniki. Ta manjkajoči člen je zdaj nadomestila knjiga Rib'nčan' smo se l'pu nosil', ki jo dobite tudi na Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti, medtem ko jo bo Občina zadržala kot promocijsko in tisto, ki nas bo kot vredne zgodovinskega zapisa predstavljala navzven.

Tekst in foto ALENKA PAHULJE

FILIP IN ALENKA PAKIŽ

OKTOBRA PIŠEMO:

'TA SVET JE LEP, ČE SI ČLOVEK DO LJUDI.'

Novice iz doline	4
Grad s pomično streho	
Dogodki meseca	6
Priznanja in nagrade 2009	
V središču	8
Povožen doslej največji medved	
Kulturne drobtinice	9
Mednarodno priznani violinist	
Janezu Škrabcu častna nagrada Rusije	
Fantje od fare, novi na zborovski sceni	
Ne spreglejte	24
Znižano plačilo za vrtec	
Dražba za oddajo profitnih stanovanj	
V političnih krogih	26
Proračuna za prihodnji leti	
Potreben skupen politični kompromis	
Občinski prostorski akt zavrnjen	
Po dolini	30
Točka vseživljenjskega učenja	
Športni utrinki	32
Tomaž Jalovec	
Jubileji	
Vitrinih 35 let	36
10 let Lončkov	35
NOVO!	
Knjiga o oblačilni kulturi Ribniččanov	

Tukaj odpovedo vse besede. Preprosto ne gre. Ne morem opisati trenutka, ko sem v očeh dr. Alenke Nadler Žagar videla solze, ko je govorila o tem, kako obbolele ženske za rakom dojke, ki se združujejo v skupini za samopomoč, doživljajo smrti svojih članic.

... ko je komaj mogla izreči imena dveh pokojnih pobudnic skupine, Milene Peterlin in Pavle Lovšin ... se spomnila trenutkov, nabitih s čustvi, ki so jih prevevale ob spoznanjih, kako hitro minljivo zna biti življenje katere, ki ta hip sedi ob tebi ...

Razumem njihovo bolečino in dojela sem, zakaj je bilo njihovo desetletno delo tako tiho za javnost, a tako pomembno za sprejemanje njihove bolezn. Nikoli si niso delile nasvetov, ker so rabile le koga ob sebi,

KOORDINATORKA METKA MARN IN STROKOVNA VODJA DR. ALENKA NADLER ŽAGAR

ki bi jih razumel. Ne tolažil ne pametoval in delil nasvetov o tem, kako bo bolje, kar počnejo mnogi, ker ne vedo, da je bolje biti tiho, se usesti in poslušati. Kajti ti, ki v sebi ne nosiš raka, ne veš.

Premagale so strah, jezo, stisko in se vsak četrtri ponedeljek srečevale v kletnih prostorih zdravstvenega doma. Metka Marn je kot pristo-voljka in koordinatorica za skupino dala dušo, čeprav se enako bori s to zahr-btno boleznijo. Na srečanjih so odprle vse teme, ko je bilo breme prehudo, pa odšle na izlet na Veliko Planino.

Nekatere je premagala utrujenost in vrtoglavica, pa so jih planšarji uslužno odpeljali v dolino. Številnim iz ribniške skupine je uspelo osvojiti Triglav na vsakoletnem pohodu, ki ga za 18 slovenskih skupin prireja Društvo onkoloških bolnikov Slovenije (DOBS). Od Velikih Blok do Prigorice so 2004. spremljale 77-letnega avstralskega Slovenca Marijana Laukota, ki je prebolel raka, na njegovi pešpoti po Sloveniji, da bi zbral dobrodelne prispevke za boj proti raku. Vsako leto se članice skupine, ki seže poleg Ribnice še v Sodražico in Loški Potok, zberejo na novoletnem srečanju in se veselijo Novih pamladi življenja, kjer bodo prihodnje leto one sode-lovale pri bogoslužju. Vseslovenska prireditev žensk z rakom dojke bo takrat že 18. leto zapored v Cankarjevem domu.

24. oktobra so se naše ženske veselile življenja in 10. obletnice pri Puglju - s harmoniko Roka Žlindre, Fanti od Fare, Petro Vrh Vrezec in Alom Vrezcem. Pozdravit so jih prišli ribniški in sodraški župan ter poslanec Jože Tanko. Povabile so članice drugih skupin iz cele države in ena v moji neposredni bližini je rekla le: kako lepo so to pripravile, tako srčno. Na poti k okrevanju rabijo podporo - družine, društva in v obliki druženj, je povedala predsednica DOBS Marija Vegelj Pirc. Da omilijo nesrečo in podelijo srečo.

UREDNIKA

REŠETO

Občinsko glasilo REŠETO izdaja Občina Ribnica.
Uredniški odbor:
Alenka Pahulje - odgovorna urednica
Polona Klajič - članica
Zdenka Mihelič - članica
Programski svet: Brane Kozina, Anica Benčina,
Danica Fegic, Marjan Peteh, Anton Ilc, Maruša Prelesnik,
Miha Klun, Janez Mate.
Lektura: Tanja Debeljak
Trženje oglasnega prostora:
Marko Modrej, GSM: 041-536-889
Tisk in prelom strani:
KVM Grafika, Ribnica.
Naklada: 3.200 izvodov

Naslov:
Škrabčev trg 40, 1310 Ribnica
Tel.: 8369 765/051 641 021
E-pošta: reseto@t-2.net
Izid naslednje številke:
27.november 2009

Gradivo za naslednjo številko
oddajte do
15. novembra 2009
Članki v časopisu niso uradno
mnenje Občine Ribnica.

Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list št. 89/98) sodi glasilo Rešeto med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8,5%.
V primeru objave istih oglasov v drugih tiskovinah si pridružujemo pravico do avtorskega honorarja.
Pridržujemo si pravico do nenapovedanega obiska tiskarskega škrata v našem glasilu.

Fotografija na naslovnici (Marko Burger):
Častna občanka Bernarda Kogovšek

Leto se počasi izteka. Jesen je čas žetve. V nadaljevanju vam tako predstavljamo ključne aktivnosti, ki so zaznamovale mesec oktober, nekatere od njih so potekale skoraj celo leto, druge nam nakazujejo smer za prihodnje mesece in leto.

- Zaključila se je rekonstrukcija križišča v Dolenjih Lazih. Zgrajen je levi zavijalec, nov odsek lokalne ceste, izvedena preplastitev glavne ceste, zgrajena je tudi nova meteorna kanalizacija in javna razsvetljava,

- Podpisana je pogodba za nadaljevanje rekonstrukcije Merharjeve ulice v Ribnici. Začetek del je predviden za november 2009, dokončanje del pa v maju 2010. V sklopu rekonstrukcije se bo zgradila nova komunalna infrastruktura, obnovi vozišče in hodniki za pešce.

- V mesecu oktobru se je pričela obnova javne poti Velike Poljane – Škrajnek – Bukovec.

V letošnjem letu bo obnovljena v dolžini 500 m. Ostalih 1.450 m bo dokončano v naslednjih dveh letih.

- V teku je rekonstrukcija objekta Marof. Objekt je že dobil novo streho, izdeluje se fasada, v notranjosti pa inštalacije.

Objekt bo končan junija 2010.

Skladno z gradnjo razvijamo tudi vsebine, ki bodo zapolnile prostore v objektu.

- Dokončana je I. faza rekonstrukcije Severne servisne ceste na odseku od Krošnjarske poti do križišča s Kolodvorsko ulico. Križišče predvidevamo urediti še v letošnjem letu. Dokončanje del do križišča z železnico (Struška ulica) je predvideno do julija 2010.

- Dokončana je izgradnja komunalne opreme v stanovanjski soseski v Hrovači in pridobljeno uporabno dovoljenje. Komunalno je opremljeno 13 zazidljivih parcel.

- Občina Ribnica je skladno s planiranimi nalogami pričela s postopkom priprave in sprejema OPPN za novi S del centra mesta - območje je ob obstoječem vrtcu, kjer je predvidena postavitev novega vrtca. V trenutno veljavnih planskih aktih je opredeljeno kot območje, namenjeno centralnim dejavnostim. Javna razgrnitev osnutka Občinskega podrobnega načrta je predvidena v decembru 2009, sprejem odloka pa v marcu 2010.

- Poteka natečaj za izbiro najprimernejše idejne rešitve izgradnje novega vrtca.

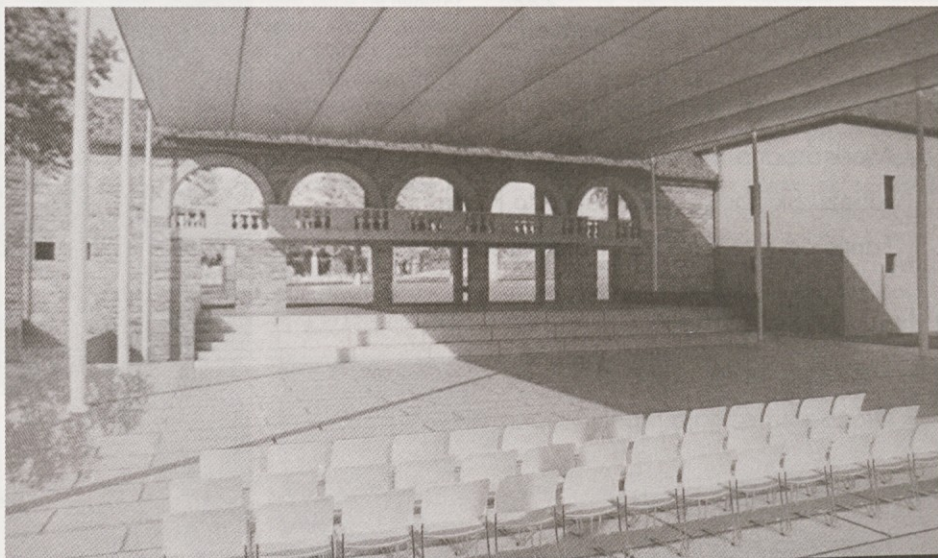
Oddaja natečajnih rešitev se zaključuje novembra 2009. Sredi decembra bo znan rezultat natečaja in za javnost organizirana predstavitev idejnih rešitev.

- Vodili smo postopke v zvezi z nepremičninami, ki so v lasti občine; tako so oddani poslovni prostori na Škrabčevem trgu 40, usklajevali zadeve v zvezi s pogodbo o električni energiji, dogovorom o toplotni postaji na Škrabčevem trgu, prenosu javnih površin v okolici blokov ipd.

- Na energetskega področju aktivno pripravljamo dokumentacijo za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso za mesto Ribnica, pripravili smo investicijski program in razpisno dokumentacijo – do konca meseca bo objavljen javni razpis za izbiro koncesionarja za distribucijo toplote.

GRAD S POMIČNO STREHO IN MALIM KAMNITIM 'TRGOM'

Občina Ribnica je predstavila dva idejna projekta, s katerima je kandidirala na razpisu Ministrstva RS za kulturo. Rezultati razpisa bodo znani 2. decembra, ko bo jasno, ali je ministrstvo, ki naj bi prijavljene projekte financirala čisto v celoti, odobrilo sredstva za delno prenovo Ribniškega gradu z odprtim prireditvenim prostorom in prizidek k Rokodelskemu centru na Marofu. Ta hip vemo le, da vloge niso bile potrebne dopolnitve.

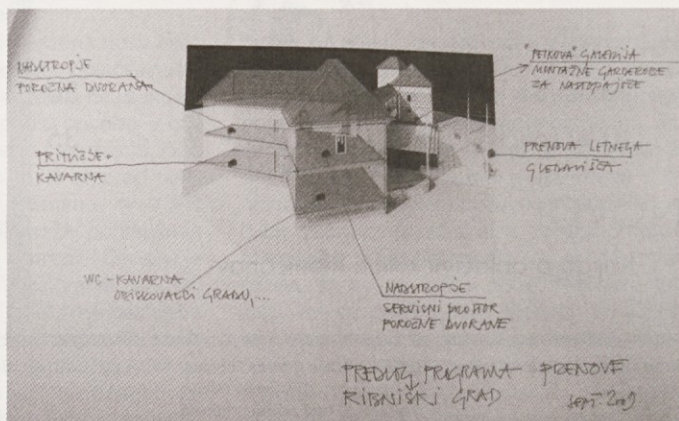

Za načrtovano prenovo dela Gradu z odprtim prireditvenim prostorom bi potrebovali 784.000 evrov plus DDV. Prenova, projektant le-tega je Boštjan Češarek, bi zajemala prenovo odra in prostora, namenjenega obiskovalcem, vključno s pomično montažno streho nad odrom in nad prostorom za gledalce v primeru dežja, zagotovitev osnovne tehnične opreme (osvetlitev, akustika), zagotovitev garderob s sanitarijami in sanitarije za obiskovalce ter ureditev parkovnih površin.

»Glavni cilj projekta je revitalizacija prireditvenega prostora Gradu in pripadajočih površin, s poudarkom na varovanju kulturne dediščine. Grad bi radi spremenili v prijazno prireditveno okolje za nastopajoče in gledalce: Prostor za gledalce, ki bi se ob dnevih brez prireditve pospravil in imel večje masivne klopi, bi lahko služil za prijetna druženja kot na kakšnem manjšem trgu, lahko pa tudi kot učilnica na prostem,« je razložil župan Jože Levstek. Predvideva se tudi prenovitev pritličja gradu. Sedanjno poročno dvorano bi preuredili v kavarno z urejenimi sanitarijami, novo poročno dvorano pa namestili v preurejeno prvo nadstropje, kjer je danes muzejska zbirka suhe robe in lončarstva, ki se seli v novi objekt na Marofu. Druga faza prenove bi bila obnova starega dela – sedaj vidnih temeljev na notranjem delu območja Gradu.

V skladu s spomeniškim varstvom bi na teh temeljih postavili avtentično kompletno stavbo v starem slogu, notranjost pa bi bila moderna, prilagojena sedanjemu času in potrebam, tudi npr. večja dvorana.

Prizidek k Rokodelskemu centru na Marofu, projektant le-tega je Franc Trdan, bi imel v pritličju stalni depo kiparskih in likovnih izdelkov ter prostor za občasne razstave s pomožno pisarno, nadstropje je predvideno za postavitev stalne suhorobarske in lončarske razstave, kar je sedaj v Gradu. V mansardni del pa bi postavili specialno

knjižnico in spominsko sobo dr. Zmage Kumer, ki je Ribnici zapustila vso svojo bogato kulturno dediščino etnografskega gradiva, ter depo za občutljive muzejske predmete in dve pisarni. Vrednost prizidka ocenjujejo na 900.000 evrov (skupaj z DDV).

Tekst in foto: ZDENKA MIHELČ

IZPOD ŽUPANOVEGA PERESA

Spoštovane, spoštovani!

Leto je naokoli in zopet je čas, da skupaj počastimo spomin na podeljen krošnjarski patent, ki nam ga je tako velikodušno podelil cesar Friderik III., a verjetno ne zato, ker bi mu bili tako pri srcu, pač pa, da je spodbudil razvoj Ribniške doline. Jaz pa bi vas danes rad pospremil še nekaj stoletij nazaj.

Takrat je neznani mož našel ta prelepi košček sveta med Veliko in Malo goro in si tu ustvaril dom.

Sledili so mu še drugi in nastale so prve vasi. Takrat so v gozdovih še živeli velikani, ob vodi povodni možje in med koreninami dreves škrtati, ki so pestrili domišljijo prebivalcev.

Področje je bilo že od davnine bogato z gozdovi in ljudje so živeli v sožitju z njimi. Domačin se je večkrat na leto sprehodil med drevesi, se spočil v njihovi senci in marsikaj premislil v tistem kratkem trenutku odmora. To je bila verjetno ribniška tehnika joge, saj če opazujem pomembnosti in številčnosti joge danes, Ribničani brez neke vrste joge ne bi preživeli vsa ta tisočletja. Pa šalo na stran.

Ribničana so drevesa marsikaj naučila, ko jih je opazoval v vseh letnih časih. Pomladi so bila polna življenskih sokov, odeta v zelenilo rojevajočih se listov, ki so oblikovali krošnje. Posebej so bili zanimivi, ko so pripihale spomladanske sape. Vsak list se je prepustil vetrcu, zaplapolal, zapel svojo pesem in vznemiril veje okoli sebe. Te so se šibile, vendar vse manj proti deblu. In le najmočnejši veter je zamajal celo drevo, ki se je ukrivilo in zanihalo. Vse bolj je šel pogled proti tlom, vse bolj je bilo deblo videti nepremakljivo. In korenine, ki pijejo sokove zemlje, prav iz njenih nedrij, tudi ob najmočnejšem viharju niso popustile. Takratni človek se je od drevesa učil in postajal tak kot drevo.

Takrat je človek vedel, da ga ne sme vznemiriti vsaka sapica, ki piha z napačne strani ali ob napačnem času, takrat je človek vedel, da ga bodo njegove korenine obdržale pokončnega tudi ob največjih viharjih. In teh

viharjev je bilo veliko, nosili so tudi drugačna imena, vendar je Ribničan trdno stal na svoji zemlji. Globoko je pognal svoje korenine. Kot neločljivi del narave je vedel kako živeti, da ne poruši krhkega ravnotežja.

Vsako leto je izbral dozorela drevesa, jih skrbno obdelal, iz lesa naredil dom in vse potrebno orodje in pripomočke za delo. Odpadke, lubje, veje je porabil za ogrevanje v hladnih zimskih dneh. Ves les je bil koristno uporabljen. V gozdove, les in uporabne lesene izdelke pa je bila vtkana tudi duša Ribničana. To tkanje lahko začutimo še danes, v gozdu, v lesu, v lesenih izdelkih. Vendar vse manj ljudi to išče. Tudi Ribničan postaja moderen človek in se tako, vse bolj, prepušča toku sodobnega sveta.

Danes nas motijo sapice. Upiramo se že lahnemu vetrcu, svoje listje si barvamo z modnimi barvami, ki v naše krošnje vabijo čudne ptice in te nas vse prehitro ranijo in razgalijo našo notranjost. Danes izgubljam korenine in sploh ne potrebujemo viharja, da nas prevrne, saj se navadno nemočni vdamo malodušju, ker smo izgubili prirojeni občutek, kaj je prav

in kaj je narobe.

Lepo je biti moderen in mlad, težje je biti moderen in starejši. Eden od mislecev je dejal: »Moderen človek išče dušo.« Duše pa ne najdeš med elektronskimi napravi in plastičnimi igračkami, če so še tako lepe. Dušo lahko poiščeš le v sebi in to je danes najtežje od vsega. Tudi ko jo najdeš, se delo nadaljuje, duša namreč potrebuje vse več prostora in mora se naučiti leteti, to pa je zelo težko...

Pred nami je 1. november Dan spomina na mrtve. Ribniška dolina je dala v vseh teh časih veliko klenih ljudi, ki so ponesli čast in slavo Ribničana Urbana po celem svetu. Prav je, da se vsaj ta dan poklonimo njihovemu spominu, saj smo tudi mi, prav zaradi njih, postali boljši ljudje. Seveda ob prazniku ne moremo pozabiti na svoje bližnje, prijatelje in znance, saj kdor ne ceni in ne spoštuje svojih prednikov, ne bo znal živeti svoje prihodnosti, ali drugače rečeno, vsem nam ostaja samo veličina majhnosti in naša minljivost.

Župan JOŽE LEVSTEK

Kronika Občine Ribnica

- Sodelovali smo pri izvedbi akcije Ribniška dolina – čista in urejena. Na prireditvi v Miklovi hiši so bile 15. 10. podeljene nagrade za najlepše urejeno stanovanjsko hišo – 22-prijavljenih - ter za najlepše vaško jedro, kjer sta bila prijavljena 2 udeleženca.

- Izdali smo knjigo avtorice Alenke Pakiž o kulturi oblačenja na našem območju. Ob izdaji knjige in občinskem prazniku smo pripravili prireditvi.

- V zvezi s komasacijami je bila sklenjena pogodba z izvajalcem za pripravo projektne dokumentacije za izvedbo poti na komasacijskem območju Dolenja vas. Glede komasacije v Bukovici in Sajevcu pa so nekateri lastniki zemljišč vložili pritožbo na odločbo o uvedbi komasacije. Občina zato v letošnjem letu ne bo mogla pričeti z izvajanjem, saj je potrebno počakati na rešitev pritožb MKGP. Če pa bodo posamezniki vložili tožbo na Upravno sodišče, je vprašljiva izvedba tudi v letu 2010. Za kmetijsko področje je bila s PGD Sveti Gregor sklenjena pogodba o dobavi vode v sušnem obdobju za potrebe živinoreje.

- Komisija za prometno vzgojo otrok in mladine Občine Ribnica je ob tednu prometne varnosti (tednu otroka od 5. do 12. oktobra 2009), razpisala literarni in likovni natečaj na temo "Opremljeno kolo - varno kolo". Sodelovali so otroci v Vrtcu Ribnica in učenci Osnovne šole dr. Franceta Prešerna Ribnica.

- Občina Ribnica v letošnjem letu financira PGD Ribnica nakup podvozja za gasilsko vozilo s cisterno GVC 24/50, ki bo v prihodnjem letu nadomestilo 25 let staro gasilsko vozilo s cisterno. V mesecu oktobru je bilo objavljeno javno naročilo za dobavo vozila.

- Občina Ribnica je v oktobru začela z izdelavo elaborata turistične in druge obvestilne signalizacije na občinskih in državnih cestah, ki vodijo skozi občino Ribnica. Do konca leta bo izdelan elaborat v skladu z določili Pravilnika o prometni signalizaciji in opremi na javnih cestah. Postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije je predvidena v letu 2010.

- Glede na podane pripombe končujemo usklajevanje Pravilnika za šport.

- Zaključujejo se gradbena dela za zagotovitev prostorov urgentnega centra v zdravstvenem domu Ribnica.

- Pričeli smo pripravljati proračun Občine Ribnica za leto 2010.

- Največji del časa je seveda namenjen delu s strankami na vseh področjih našega delovanja (reševanje vlog, zahtevkov občanov in drugih strank, reševanje sprotih zadev z direktorji zavodov, predstavniki društev, strankami, porabniki proračuna ...).

JANEZ MATE

BERNARDA KOGOVŠEK JE NAŠA ČASTNA OBČANKA

'Njen izjemni čut za ljudi, sposobnost vodenja in visoka strokovna usposobljenost so lastnosti, ki so vzbudjale veselje in voljo do glasbenega ustvarjanja mnogih Ribničanov ...'

Skromnost je lepa čednost, nas učijo starejši, in glasbi predana Bernarda Kogovšek je prvi hip, ko je prejela sklep občinskega sveta, da ji podeli najvišje priznanje Občine, pomislila, da mora v življenju še kaj postoriti, da si bo to priznanje prislužila. Včasih se dejansko tako zelo dolgo čaka, da se komu podeli nagrada za življenjsko delo, da je marsikdo od njih le kratek čas uživa slavo, saj prej zapusti tuzemsko bivanje. Kar pa ni prav.

Kogovškova je pred dvema letoma odšla v pokoj in s tem poklicno zaključila najpomembnejše obdobje svojega ustvarjanja: tako kot je Vitra pojem ženskega vokalnega petja, tako je Kogovškova pojem glasbe na Ribniškem in še veliko širše. 'Dvig pevske kulture, dosežki in uspehi na področju glasbene vzgoje in izobraževanja v Ribnici so plod prizadevanj in osebnostnih lastnosti Bernarde Kogovšek. Naša častna občanka je 20 let delala v osnovni šoli, vodila otroški in mladinski zbor, hkrati tudi deklški zbor na kočevski gimnaziji, vodila moški kvartet VRE, 15 let pa tudi mešani pevski zbor KUD-a Gallus. Še vedno je tudi predsednica omenjenega društva. Krona glasbenih dosežkov pa je 35-letna Vitra, posebnost v slovenskem prostoru, saj svojo vrhunsko kakovost drži toliko desetletij, da tega ni uspelo še nobeni ženski vokalni skupini. Naziv častne občanke je Kogovškova tako prejela prav v letu, ko Vitra obeležuje tako visok jubilej.

Pojdimo zdaj še k drugim nagrajencem, ki so priznanja prevzeli dan pred občinskim praznikom, 22. oktobra, v Športnem centru Ribnica, kjer je potekala osrednja slovesna prireditev: Plaketo in Urbanovo nagrado za gospodarske dosežke je prejelo proizvodno, trgovsko in transportno podjetje Lesoj d.o.o. iz Rakitnice, ustanovljeno leta 1992 in zaposluje 22 ljudi. Nagrado je prevzela Bojana Oražem, podjetje pa se je odpovedalo finančnemu delu nagrade v dobro Rdečega križa in Karitasa za nakup

hrane. Pri tej nagradi se je na občinskem svetu zapletlo, saj se je zdelo svetnikom LDS in SLS dvolično, da Občina podeljuje nagrado podjetju, ki ga je le nekaj sej poprej imela v precepu. Sporno je bilo namreč skladiščenje lesne biomase na poti v Grčarice, ker tista lokacija ni del prostorskega načrta in se šteje kot črna gradnja.

Gallusovo priznanje je šlo Francu Jakliču iz Sajeveca, ki ohranja in goji tradicijo za naše območje tako značilnega suhorobarstva. Vsestransko jo prenaša na mlade rodove znotraj in zunaj meja naše občine. Ob zvrhani meri šegavosti in dobre volje pa je velik promotor Ribnice in suhorobarskega rokodelstva tako doma kot v tujini, so zapisali v priznanju.

Enake vrste priznanje je prejel tudi Klub Zarja, ki združuje ozdravljene alkoholike. Deluje od leta 1990, pomaga pa tistim, ki so že prestali bolnišnično zdravljenje in se poskušajo vključiti v okolje tako v Ribnici, kot v Sodražici, Loškem Potoku in Velikih Laščah.

Še dve priznanji Občine pa sta šli v roke: Branetu Žuniču iz Grčaric, umetniku samouku, ki je za svoje delo prejel že nekaj nagrad in je aktiven pri spremljevalnih dejavnostih ob vsakoletnem kuhanju kope v Rakitnici. Je tudi predsednik Društva likovnega ustvarjanja Ribnica. Ter Robertu Šmalcu iz Brež, ki od leta 2003 pobira prva tri mesta v maratonih po Sloveniji, sicer pa je član Športnega društva Lončar.

NA DESNI BERNARDA KOGOVŠEK, NA LEVI PA BOJANA ORAŽEM - LESOJ D.O.O.

REBALANS ZA LETO 2009 POTRJEN

S 14 glasovi ZA in 2 PROTI (SLS) je bil na oktobrski seji sprejet rebalans proračuna Občine Ribnica za 2009. Župan Jože Levstek je dejal, da se sredstva ni zmanjšalo nobenemu proračunskemu porabniku, kdor pa je zaprosil za povečanje, mu je bilo slednje tudi odobreno. Nadzorni odbor je pred časom pripomnil, da naj bo proračun bolj realno načrtovan, Miha Klun pa pravi, da je bilo do sedaj realiziranih 91% prihodkov, medtem ko je izpad 9% zgolj na račun Mercatorja in Inotherma, ki sta se odločila, da letos ne bosta gradila in tako ni bilo dodatnega priliva komunalnih prispevkov. Proračunski primanjkljaj bo znašal 426. 604 evrov. Janez Pucelj še vedno trdi, da so se Občini bolj posrečile stvari kot pa da bi bili plani realno naravnani, a mu je računovodja Darko Lavrič zatrdil, da je plan sestavljen po najboljših močeh, glede na to, da ga je treba delati leto dni vnaprej. Breda Oražem je prepričana, da rokodelski center požira preveč denarja, njegova velikost pa vzbuja dvome, ali bo možno te prostore sploh napolniti. Zato je napol v šali predlagala, naj se tja preseli kar cela občinska uprava, ki se zdaj stiska na obstoječi lokaciji.

Benjamin Henigman ni zadovoljen s tem, da nam ni uspela denacionalizacijska poravnava glede Posojilnice, predlaga pa, da rešimo vsaj Ideal in želi, da Občina na ministrstvo za obrambo in vlado RS prihodnje leto naslovi zahtevek za brezplačno predajo objekta Ribnici.

Toliko priznanj in nagrad se v enem letu še ni podelilo kot se jih je letos, saj se je župan po lastni želji odločil, da s tremi svojimi, županovimi priznanji, za dosežke sam nagradi: Miroslava Pirca kot direktorja 100 let stare Kmetijsko gozdarske zadruge, Športno društvo Velike Poljane za dinamično dogajanje v tej najmanjši krajevni skupnosti in Turistično društvo Ribnica za uspešne Grajske večere, ki naj bi postali stalnica poletnega dogajanja. Nagrajencev je bilo res veliko, kljub temu, da je na razpis Občine za podelitev priznanj in nagrad letos prišlo spet le toliko predlogov, kolikor jih je bilo nazadnje potrjenih - od 4 predlagateljev so bile 3 politične stranke in samo en občan. Razpis je širok in nagrajence lahko predlaga vsakdo, tako pravna kot fizična oseba. Prav zaradi nenehnega upadanja števila predlagateljev in predlogov so svetniki SLS na zadnji seji razmišljali, da bi morda bilo pametno spremeniti pravilnik in tudi podeljevanje omejiti npr. na vsaki dve leti, 'kajti drugače nam bo kmalu zmanjkalo ljudi'. Želeli pa bi tudi, tako kot je mnogokrat poprej že bilo, odločati se o nagrajencih posamično, ne v paketu. Pogosto se kdo s kakim predlogom ne strinja oz. podpira drugega, glasovanje v paketu pa svetnike prisili, da v primeru nestrinjanja glasujejo proti vsem, čeprav ostale morda podpirajo.

ALENKA PAHULJE, foto: Marko Burger, Milan Glavonjić

KULTURNI PROGRAM OB OBČINSKEM PRAZNIKU SE JE NAVEZOVAL NA SVEŽE IZDANO KNJIGO RIB'NČAN' SMO SE L'PU NOSILI', KJER SO ŠE CELO ZDOMARJI NASTOPALI PREPROSTEJE, DOMAČE NAPRAVLJENI, PRIPOVEDOVALCI IN LONČKI PA SO PARADIRALI V OBLEKAH, KI JIH JE ZANJE IZBRALA AVTORICA ALENKA PAKIŽ. PRI RIBNIŠKI ZGODBI NI SMELO BITI NOBENIH ODPORANJ: AVTORICA TRDI, ALI PRIKAZATI AVTENTIČNO NOŠO ALI PA SE RAJE NE OBLEČI IN KAZITI PODOBE STAREGA ČASA. ŠALJIVE ZGODBE IZ KNJIGE SO OB PETJU NAŠEGA ANSAMBLA ZDOMARJI PRIPOVEDOVALI METOD JAKLIČ, DARINKA SULJEVIĆ, MARJANA STARC IN JULKA LESAR, KI JIM JE TREBA ČESTITATI. OD TRENUTKA, KO SO REKLI 'DA' IN ZAČELI VADITI, JE MINILO MANJ KOT 7 DNI ...

VSI NASTOPAJOČI SO BILI TAKOJ PRIPRAVLJENI PRESTAVITI SE V ČAS, KI GA VEČ NI, PA ČEPRAV MLADIM NI BILO POSEBEJ LUŠTNO NOSITI RUT, KI POKVARILJO FRIZURO, ALI NOSITI OBLEK, V KATERIH JE TAKO ZELO VROČE IN NEUDOBNO. ČEVLJI? TI SO BILI PA MENDA NEPRIMERNO BOLJ MEHKI KOT DANES, KO SE NOSI UMETNI MATERIAL.

»Ribnica gre naprej!«

Dve področji, ki nastajata iz spontane ustvarjalnosti občanov, si v Ribnici zaslužita še posebno pohvalo: kultura in šport. Obe obsegata veliko društev, klubov in temeljita na načrtnem in domišljenem delu z mladimi, ki dosegajo vse boljše rezultate. Predvsem pa omogočata mladim, da kvalitetno in ustvarjalno preživljajo svoj prosti čas.

K tem ciljem smo stremeli tudi pri delu občine: letos smo zaradi sistematičnega dela v preteklem letu pridobili evropska sredstva, gradimo Rokodelski center, ki bo združeval kulturo, etnologijo in rokodelstvo našega kraja in širšega prostora. Smo že preko polovice izdelave severne servisne ceste, ki bo razbremenila promet skozi center in mimo šol, imamo novo urgenco v zdravstvenem domu, zamenjali smo okna in vrata na stari meščanski šoli, prekrili streho na starem delu vrtca in hkrati izdelujemo projekt za novi vrtec, obnovili smo več zunanjih športnih igrišč, asfaltirali cesto na Škrajnek, nazaj smo pridobili cestne površine in športna igrišča v Kasarni, dokončujemo nove prostorske načrte, kultivirali smo več avtobusnih postajališč, pripravljamo dokumentacijo za nove razvojne projekte in še bi lahko našteval. Vsak dan, se dogaja nekaj novega, kar me navdaja z občutkom, da nekoliko po športno rečem: Ribnica gre naprej!

Župan JOŽE LEVSTEK ob prazniku Občine

REŠETO

ALENKA PAHULJE

POVOŽEN DOSLEJ NAJVEČJI VIDENI MEDVED Z NAŠEGA KONCA

Na Jasnici je bil 15. oktobra zjutraj povožen medved izjemnih dimenzij. Ocenjujejo ga na 290 kilogramov. Ni največji v Sloveniji, je pa zagotovo največji, kar so jih videli na tem koncu. Kot pravi Branko Dejak, lovec in predsednik Lovske družine Dolenja vas: »V svoji 25-letni lovski dobi takega medveda še nisem videl, bil je izjemen. Škoda ga je bilo. Bil je nenapadalen.«

Zbila ga je ženska, ki je vozila s kočevskega konca proti Ribnici. Njen avto je bil popolnoma uničen, z njo pa je k sreči bilo vse v redu, le v šoku je bila. Medveda je potem povozil še nekdo z golfom. Medved ni takoj poginil, bil pa je zelo ranjen. Da se ne bi preveč mučil in da se ne bi zgodila še kakšna nesreča, je dobil milostni strel.

Medved je šel preko znanega prehoda na Jasnici, in sicer iz smeri Jasnice proti Požarnici. To je tradicionalni prehod medvedov, pa tudi srnjadi, jelenjadi in divjih prašičev. »Že prej so bili tu tudi povoženi medvedi, dva, tri smo našli, ostalih pa ne. Sicer pa skoraj ne mine teden, da ne bi bilo tu povožene divjadi. Treba je ukrepati. Že pred leti smo dali predlog, da bi tu naredili zeleni most,

da bi nad cesto lahko živali brez nevarnosti varno prehajale na drugo stran ceste. Za zeleni most si je zelo prizadevala tudi Zveza lovskih družin Kočevje. V Ljubljani žal pravijo, da je to predraga investicija. Tako se čaka in čaka. Upajmo, da se ne čaka ne kakšno hujšo posledico nesreče, ki bi vse streznila,« pravi Dejak.

Na mesto nesreče je prišel tudi Miran Bartol, predstavnik Zavoda za gozdove območna enota Kočevje, zadolžen za gozdne živali in lovstvo, in naredil vse meritve. Miran Bartol nam je v pogovoru o medvedu povedal: »Star je bil nad 15 let, težak pa 290 kilogramov. Najstarejši, kar so jih dobili prosto v naravi, je bil star 21 let, tako lahko rečemo, da je bil ta zelo star.«

Kaj pa po masi, je bil povoženi zelo velik?

»S temi kilogrami je prav pri zgornji meji. Za fante je povprečje 200 kilogramov, za punce pol manj, torej 100 kg. Sicer za medvede navajamo, da dosegajo največ okoli 300 kg, medvedke pol manj, 150 kg. To je bil zelo velik in zelo star medved.«

Kaj menite o tukajšnjem prehodu preko ceste in o morebitnem zelenem mostu?

»Idejni predlog je že dolgo prisoten, financirali pa naj bi zeleni most s strani EU. Toda vložek bi moral biti tudi s slovenske strani, to pa je predstavljalo problem in projekt se je ustavil. Še en kritičen prehod za živali je med Žlebičem in Ortnekom, prav tako bi tudi tega morali urediti. Najbolj enostavno bi bilo vsaj omejiti hitrost ter postaviti tablo 'nevarnost povozov živali'. Tabla 'divjad na cesti' je sicer dana, toda te table so zelo pogoste na cesti in ljudje nanje niso več pozorni.«

Koliko medvedov pa je približno na tem koncu?

»Štejemo jih trikrat letno. Zadnje štetje je pokazalo, da jih je na kočevsko-belokranjskem področju od 250 do 300. To področje obsega Ribniško, Kočevsko in Belo krajino. Na Ribniškem jih je tretjino tega, malo več na Kočevskem, ostalo v Beli krajini. Dejansko je medvedov v Sloveniji okoli 500, od tega jih imamo polovico na kočevsko-belokranjskem področju.«

In le pičlih šest dni kasneje že drugi povožen medved.

Sredi belega dneva, sredinega dopoldneva, 21. oktobra, je medved kratko malo

skočil na cesto. Zakaj in čemu? Kako da divjad ne sliši vsega tega hrupa prometa in ponoči ne vidi svetlobe? Možak, ki je s tovornjakom pripeljal z ribniškega konca, je malo naprej od gostišča na Jasnici pred Ložinami, povozil mladega medveda, ki je obležal na vozišču. Miran Bartol z Zavoda za gozdove OE Kočevje, ki je prišel na kraj nesreče, je razložil: »Starost ugotavljamo po zobeh. Ta je star 4 do 5 let in ima okoli 100 kilogramov. To je drugi primer v slabem tednu dni, obkrat je šlo za samca. Spada v lovišče Dolenja vas in pripada Lovski družini Dolenja vas, ker je bil povožen na ribniški strani vozišča. Ministrstvo za okolje bo odločilo, ali bodo medveda dali v muzej ali bo ostal LD Dolenja vas. Muzeji so že kar nasičeni z medvedji, zato predvidevam, da bo ostal lovski družini.«

Predsednik LD Dolenja vas Branko Dejak pravi, da se v Veliki gori sprehaja še en velik medved: »Naš član ga je videl 20. oktobra na lovu v Veliki gori – težak je 300 kilogramov, a ga nikakor ni potrebno odstreliti.«

»BIL JE PRAKTIČNO GLAVA DRUŽINE. RESNIČNO GA JE ŠKODA. SPLOH , KER NI BIL NAPADALEN, DALEČ OD TEGA, BIL JE IZREDNO MIREN.« JE O MEDVEDU RAZLAGAL DEJAK. »VES STRMEC JE IMEL ČEZ. NAŠI LOVCI SO NJEGOVO GIBANJE, TRASO, OPAZOVALI ŽE SKORAJ ENO LETO. PO VELIKOSTI ŠAP SO GA OCENJEVALI NA 300 KG. KOT PRAVI ILC, KI IMA VIKEND V POŽARNICI, GA JE VEČKRAT VIDEL TAM. TUDI MOJ SIN GA JE ŽE SREČAL, A SE JE MEDO ZELO HITRO UMAKNIL. NI NAJTEŽJI, SO ŠE TEŽJI, A TAKO VELIK MEDVED V TEM OBMOČJU ZARES ŠE NI BIL VIDEN,« JE DEJAK BRANKO DEJAK.

Prav gotovo pa to ni edini medved na našem koncu, če ocenjujejo, da jih je na ribniškem koncu tretjino kvote kočevsko-belokranjskega področja. Torej jih imamo tu od 80 do 100. Količina je verjetnost, da ga srečate, si boste na podlagi svoje aktivnosti v naravi in števila voženj na cesti morali izračunati kar sami. Zato pa previdno, previdno ...

Tekst in foto: ZDENKA MIHELČ

V DRUŽBI MEDNARODNO PRIZNANEGA VIOLINISTA

Kako mladim približati glasbo in jih za njene čare navdušiti? Prav gotovo je eden izmed najlepših načinov preko virtuoznosti glasbenika, ki ne samo da igra čudovito, temveč s takim žarom o glasbi in instrumentu tudi pripoveduje, da človeka glasba enostavno posrka vase in ga ne spusti iz svojega objema. 6. oktobra smo bili v ribniški glasbeni šoli priča takemu koncertu, ko sta nas medse povabila violinist Volodja Balžalorsky in pianistka Maja Klinar.

Vabljeni so bili predvsem mladi godalci. Bilo jih je veliko, prav tako njihovih staršev in ostalih odraslih. Volodja Balžalorsky je mednarodno priznani slovenski violinist, ki je s številnimi koncerti samostojno in v komornih zasedbah nastopal doma in v tujini. Redno nastopa po vsej Evropi in ZDA, med drugim kot redni gost v okviru mednarodnih festivalov in mednarodnih koncertnih ciklov v New Yorku (v sezoni 2005/ 2006 kar dvakrat v Carnegie Hall), Bruslju, Kremisu, Bologni, Trapaniju, Ljubljani, Dunaju, Benetkah, Zagrebu, Beogradu, Pragi, Aberystwythu, Freiburgu, Funchalu, Kromerizu, Indianapolisu,

tudi na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Redno poučuje tudi v okviru številnih mednarodnih seminarjev za violino na Hrvaškem, v Italiji, Veliki Britaniji, ZDA in Sloveniji. Njegovo koncertno kot pedagoško delo je zelo uspešno. Njegovi učenci so namreč osvojili že več državnih in mednarodnih nagrad. Redno sodeluje s priznanimi slovenskimi in tujimi umetniki. Letos je prišlo iz Anglije povabilo za sodelovanje z orkestrom v Londonu, zato mu je to naslednji veliki izziv. "Za današnji koncert je bila ideja tudi mladim predstaviti, kaj violinski koncert z orkestrom sploh je. Vivaldi je napisal več kot 500 violinskih koncertov. To dejstvo nam pove med drugim tudi to, za kako pomembno so imeli violino," je pred koncertom mladim in odraslim razložil violinist Volodja Balžalorsky. Vsi smo že s pričakovanjem zrlji v oba mojstra. Nista nas razočarala. Daleč od tega. Navdušeni smo bili nad mojstrskim izvajanjem, violino pa nam je profesor Balžalorsky tako močno približal, da smo vsi ostali čisto vkopani, ko je zaigral virtuoznosti, izpod rok skladatelja Brahmsa. Aplavza ni in ni bilo konec, mojster pa je vsem podaril še dodatek, Adagio J. S. Bacha. Po koncertu je bilo slišati mlade, ko so med seboj komentirali in se spraševali, kako je mogoče zaigrati take višine, take preskoke, tako nežno, tako tiho, tako občuteno, enakomerno, tako čisto, polno in, ja, celotni koncert na pamet. Vrhunska tehnika, virtuozen večer.

Pozorno poslušala in fotografirala:
ZDENKA MIHELIC

Austinu itd. Posnel je več zgoščenk (za Eroica Classical recordings, Cantabel Productions, Helidon, Orfej, Bauer records) in več oddaj za TV Slovenija, Hrvaško TV in Češko TV. Svojo umetniško delovanje dopolnjuje s pedagoškim delom. Od leta 1984 poučuje na ljubljanski Srednji glasbeni in baletni šoli, od leta 1996 pa

EVENTIM PRIREDITVE

Turistično informacijski center Ribnica vas obvešča, da lahko v centru Ribnice, na Škrabčevem trgu 23, kupite vstopnice za prireditve iz sistema Eventim. Izbrali smo nekaj vidnejših prireditev, ki bi vas utegnile zanimati meseca novembra letos.

• **Gledališka skica II. igra**, eno najbolj prepoznavnih del Samuela Backetta, govori o posmrtni razpravi o ljubezenskem trikotniku. Na sporedu bo 6. 11., ob 20:00 v SNG Drama Ljubljana. Cena vstopnice je 15,00 evrov.

• **Cocoon with Sven Väth**, nemški producent techno glasbe bo nastopil v Inboxu v soboto, 14. 11. ob 22:00. Cena vstopnice 20,00 evrov.

• **Kot jaz**, celovečerna biografska drama Edith Piaff, v glavni vlogi Lara Jankovič. V Siti teatru, 19. 11., ob 20:00. Cena vstopnice 15,00 evrov.

• **Eros Ramazzotti**, koncert italijanskega pevcu in avtorja v okviru svetovne turnee, 19.11. ob 20:00, v Hali Tivoli. Cena vstopnice 69,00 / 79,00 evrov.

• **Living Colour**, britanski funky rock band, 24. 11. ob 20:00, Center urbane kulture Kino Šiška, cena vstopnice 25,00 evrov.

• **Marlyn Manson**, 26. 11. v Trevisu, odhod izpred Hale Tivoli, ob 14:00. Cena prevoza in vstopnice 66,99 evrov.

• **Ceca**, srbska kraljica turbo folka bo nastopila 28. 11., ob 21:00, na Gospodarskem razstavišču. Cena vstopnice 35,00 evrov.

V prodaji so tudi vstopnice za Mestno gledališče ljubljansko. Vse prireditve si lahko ogledate na www.eventim.si

Za vse informacije smo dosegljivi na telefonski številki: 836 93 35, elektronski pošti: turizem.ribnica@siol.si ali pa nas enostavno obiščite!

JANEZU ŠKRABCU ENA NAJBOLJ ČASTNIH NAGRAD RUSIJE

VELEPOSLANIK PODELJUJE ODLIKOVANJE REDA PRIJATELJSTVA

Veleposlanik Ruske federacije v Sloveniji dr. Mihail V. Vanin je na sedežu Veleposlaništva Ruske federacije v Ljubljani v imenu Predsednika Ruske federacije 2. oktobra podelil odlikovanje Red prijateljstva gospodu Janezu Škrabcu, direktorju podjetja Riko d.o.o., in gospodu Jožetu Colariču, predsedniku uprave in generalnemu direktorju Krke, d.d. za njune izjemne prispevke h krepitvi prijateljstva in sodelovanja med Rusko federacijo in Republiko Slovenijo. Red prijateljstva velja kot ena najbolj častnih nagrad Rusije, ki se podeljuje za izjemne zasluge, ki krepijo prijateljstvo in sodelovanje med Rusijo in drugimi narodi, za velike delovne dosežke v razvoju gospodarstva

Rusije, za posebej plodno delovanje na področju razvoja znanosti, za zblížanje in medsebojno obogatitev kultur narodov in narodnosti, za krepitev miru ... To nagrado so prejeli mnogi vidni svetovni gospodarstveniki, politiki in kulturniki. Pred leti sta za svoje zasluge prijateljstva med Rusijo in Slovenijo to odlikovanje že prejela gospod Saša Geržina, predsednik Društva Slovenija Rusija, in gospod Miloš Kovačič, nekdanji predsednik uprave podjetja Krka, d.d. Veleposlanik dr. Mihail V. Vanin je izrazil svoje veliko veselje, da so prejeli Red prijateljstva v Sloveniji že štirje zaslužni posamezniki in nadeja se, da jih bo v prihodnosti še več.

POLONA LOVŠIN, foto Fa BOBO

LJUDSKE IN DALMATINSKE PESMI PISANE POSLUŠALSTVU NA KOŽO

Prvi samostojni koncert moškega zbora Fantje od fare je 26. septembra v cerkev Marijinega vnebovzjetja pri Novi Štifti, privabil množico ljubiteljevlepega petja in kulturnih večerov, in jih ni pustil ravnodušne.

V uvodu je zbor in poslušalce pozdravil sodraški župan Blaž Milavec, ki je bil »srečen, da so se tu zbrali tako plemeniti glasovi«. Moški pevski zbor Fantje od fare Sodražica je bil ustanovljen februarja 2008. V zboru poje 11 fantov in mož, doma iz štirih far: Sodražice, Ribnice, Sv. Gregorja in Dolenje vasi. Večina pevcev je že pred tem prepevala ali še prepeva v različnih zborih in pevskih skupinah. Skupaj so začeli prepevati zaradi veselja do lepe slovenske ljudske in zborovske pesmi. Želijo pa popestriti kulturni utrip v občini Sodražica in sosedstvu.

FANTJE SO ZBRANI Z VSEH KONCEV RIBNIŠKE DOLINE – MED 11 JIH JE ŠEST PRAV IZ RIBNIŠKE OBČINE.

Fantje so sicer različnih starosti, od zaletavih 20 do zrelih 62 let, kar pa ubranega petja in druženja ne moti, saj se lepo zlijeta mladostna zagnanost in premišljenost zrelih let. Zbor ima za sabo že kar nekaj odmevnih nastopov, med katerimi so sodelovanja na tržnem dnevu v Sodražici, in s tem njihov prvi javni nastop, nastop na proslavi občinskega praznika Sodražice, pa

na fizičnem dnevu lansko leto, božično-novoletnem koncertu v dijaškem domu Tabor v Ljubljani in kulturnem večeru na Razborju pod Lisco. Pevski repertoar zajema priredbe slovenskih ljudskih in umetne pesmi, »zapojemo tudi dalmatinske ali kakšno drugo tujo skladbo«, pravijo fantje. Predsednik zbora je Ludvik Mihelič, pevodja in umetniški vodja pa Aljaž Vesel, zagnan mlad pevec, ki se uveljavlja tudi izven slovenskih meja. Aljaž Vesel, doma iz Sodražice, je svoje pevsko izobraževanje začel pri prof. Marjanu Trčku in ga pri njem nadaljuje od leta 2008, ko je uspešno opravil sprejemne izpite na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani. V letu 2008 je opravil avdicijo za svetovni zbor mladih in postal umetniški vodja moškega pevskega zbora Fantje od fare iz Sodražice. V letošnjem letu je sodeloval s Slovenskim komornim zborom in se uvrstil na 2. Mednarodno tekmovanje solo pevcev Bruna Špilerja v Črni gori, Hercegnovi, kjer je v svoji kategoriji prejel prvo nagrado.

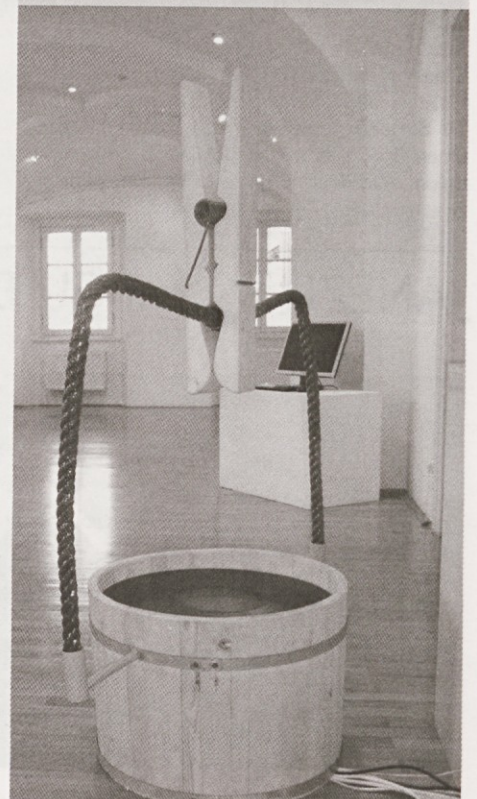
Fantje od fare so prva tenorista Janez Merhar in Marjan Kljun, druga tenorista Ludvik Mihelič in Peter Turk, baritonisti Stane Modic, David Berkopec in Aljaž Vesel ter basisti Janez Oblak, ki je tokrat manjkal, Janez Drobnič, Miran Pucelj in Jože Zobec. Spored koncerta je bil razdeljen v tri dele (ljudske, dalmatinske in umetne), vmes pa je zaigrala gostja večera violinistka Nastja Bojc. Med ljudmi, ki se jih je v cerkvi kar trlo, se je slišalo, da tako čudovitega koncerta že dolgo ni bilo. Naravnost vzhičeni so odhajali iz cerkve, še prej pa od pevcev prejeli dva glasbena dodatka. Tudi vodja sam je bil s koncertom zadovoljen. Dejal je, da jih vabijo na ponovitev prvega letnega koncerta. »Morda ga bomo ponovili v Slemenih, pa pri Celju. Januarja bomo imeli koncert v Dijaškem domu Tabor Ljubljana. 24. oktobra pojemo v Ribnici za ljudi ozdravelih od raka. Meni pa se obeta študij v tujini kot velika verjetnost, da se tudi uresniči, saj se bili nad menoj v tujini navdušeni. Ne bi pa rad, da bi zaradi mojega odhoda delo zbora prenehalo, saj smo vsi zagnani, polni idej in izzivov.«

ZDENKA MIHELIČ, foto Alenka Pahulje

Domači preroki v Miklovi hiši

V Galeriji Miklova Hiša je bila zopet na ogled razstava domačih ustvarjalcev. V programu galerije je vsako leto zapisana tudi razstava ustvarjalcev iz lokalnega okolja. Letos je nosila naslov Prophetæ domestici. Predstavljali so se ustvarjalci iz širšega ribniško kočevskega okolja. Ti so bili: Nataša Gašparac, Marko Glavač, Natalya Gorza, Drago Hrvacki, Marko Jakše, Stane Jarm, Sašo Koprivec, Simon Lavrič in Aprilija Lužar. Na precej obiskani otvoritvi, ki je sodila v sklop Ribniških dni, je spregovoril Miha Klun. Izpostavil je možnost, da tudi mlajši avtorji dobijo možnost razstavljati ob boku starejšim in izkušenejšim umetnikom. Stane Kljun pa je povedal, da je razstava dober presek likovnega ustvarjanja v ribniškem okolju, tako da je bilo možno videti tako študijske stvaritve kot tudi popolnoma izrazna dela. Ker je šlo za razstavo sodobne umetnosti, so pričakovanja nekoliko drugačna in so tudi izpolnjena, saj ne gre samo za klasično razstavo slik, risb in kipov, pač pa tudi za multimedijske instalacije, ki uporabljajo predvsem sodobno računalniško in video tehnologijo. Dobrodošel dodatek pa so bile tudi portretne fotografije ustvarjalcev. Razstava je bila odprta do 27. septembra.

Tekst in foto PRIMOŽ TANKO

REŠETO

Orlando Figes na Škrabčevi domačiji

V sklopu gostovanja v Slovenije se je tudi v ribniškem koncu mudil svetovno znani profesor zgodovine Orlando Figes. Je predavatelj na slovitim Birkbeck College na londonski univerzi in poznan proučevalec Rusije. Njegova dela segajo tako na področje ruske revolucije in več pogledov na ta čas, kot na področje kulturne zgodovine, ki jo je zakrožil z monografijo Natašin ples leta 2002 in je izšla naslednje leto še v slovenskem prevodu. Sedaj se je mudil v Sloveniji na predstavitvi svoje nove knjige Šepetalci s podnaslovom Zasebno življenje v Stalinovi Rusiji. Prvi dan njegovega obiska je imel dobro obiskano predavanje v Cankarjevem domu, drugi dan pa je bil gost na Škrabčevi domačiji. Njegov sogovornik je bil Aleksander Čolnik. Pogovor, ki je potekal v angleščini, je deloval zelo sproščeno.

Sprva je tekla beseda o knjigi Natašin ples in kulturni zgodovini Rusije, avtorjem razumevanju »slovanske duše« ki ji je pripisal precej drugačne lastnosti kot običajno, predvsem v delu, ki se nanaša na pokornost, tako da je dejal tudi: »I don't believe in a slavic slave soul«. Pomemben del razgovora je zasedla debata o Tolstoju in njegovem času ter o francoskih vplivih na rusko aristokracijo. Tolstoj je bil v tem kontekstu predstavljen kot povezovalac ruskega naroda, saj je pisal v ruščini in ne v nekakšni mešanici ruščine in francoščine ali celo samo francoščine, kot je bila tedaj navada v ruski plemiški družbi.

Drugi del pogovora je bil namenjen Šepetalcem. Povzetek Figesovega predavanja Naslov knjige je takšen, ker ima ruska beeda za šepetalca dve verziji in tudi dva pomena. Ena je nevtralna »šepčušij« in pomeni tistega, ki šepeta. Druga, »šeptun«, pa ima negativen prizvok, saj ta

beseda označuje istega, ki prišepetuje policiji. Po grobih ocenah je skozi sistem zasliševanj, taborišč, preselitev in smrti šlo oziroma umrlo med 25 in 30 milijonov prebivalcev Sovjetske zveze, kar pomeni, če vemo, da je imela SZ ob začetku 2. svetovne vojne približno 200 milijonov prebivalcev, eno osmino. Če to prenesemo

na povprečno širšo družino, ki je bila v Rusiji običajna, dobimo rezultat vsaj eden od družine ali znancev. Tudi člani družine Jelcina, Gorbačova in Putina so bili v tem sistemu. Če celotni proces postavimo ob bok holokavstu, nismo nič bližje rešitvi. Holokavst je namreč imel jasno idejo, zakaj pobiti Jude, Rome, homoseksualce, duševno bolne. Namen je bil zagotoviti čisto arijsko raso in »lebensraum«. Pri Stalinovih čistkah te ideje ni, pogoste žrtve so bili tudi »stari« komunisti, še posebej v letih 1937/38, ki so bili predani partiji. To lahko razloži z informacijo iz knjige intervjujev z Molotovim, ki so izšli v poznih 80, v katerih pravi, da je Stalin v vsakem primeru pričakoval spopad z zahodom in je preventivno onemogočil vsakršno morebitno peto kolono. Prav tako je

ORLANDO FIGES

v teh intervjujih tudi mnenje Stalina o številnih nedolžnih žrtvah: če je bil eden od tisočih vohun, potem so žrtve upravičene.

Za to knjigo so sodelavci intervjuvali približno 450 oseb, pogosto so od njih dobili fotografije, podatke o ostalih zaprtih ali sorodnikih. Še vedno se mnogo ljudi dobro spominja leta 1937/38 ali 1948, in posledic tistega časa. V Rusiji je opazil zanimiv fenomen, in sicer da Rusi izjemno dobro berejo med vrsticami in da se znajo cenzurirati.

Po koncu pogovora je Figes odgovoril še na nekaj vprašanj, predvsem je bilo zanimivo tisto, v katerem je bil vprašan po mnenju o pravilnosti odločitve tako sodelujočih v NOB, kot v

vrstah domobrancev. V treh kratkih stavkih je po mojem povedal credo zgodovinopisja: Nismo poklicani, da sodimo, kaj je bilo prav in kaj narobe. Torej ne moremo reči, da je eden imel bolj prav kot drugi, ker ne vemo, zakaj se je nekdo odločil tako, kot se je. Na nas (zgodovinarjih, o .a.) je, da raziščemo in prikažemo, kaj se je dogajalo in zakaj se je dogajalo tako.

Po koncu uradnega dela se je Figes še kar nekaj časa zadržal na Škrabčevini, podpisal je precej knjig (tudi meni) in poklepotal z vsemi, ki so to želeli. Dostopen in prijazen je vsekakor pustil prijeten vtis.

Tekst in foto PRIMOŽ TANKO

Edina stvar, ki jo imam pod nadzorom ...

Takoj na začetku meseca oktobra so v Galeriji Miklova hiša odprli novo razstavo z naslovom »Edina stvar, ki jo imam pod nadzorom, je moj odnos do življenja« avtorice Vesne Bukovec. Kuratorica razstave je Urška Jerman. Tako se je združilo dvoje mladih moči v prikazovanju sodobnosti.

Mlada avtorica (rojena 1977) se predstavlja z dvema deloma v treh delih. Prvi je video »It will be OK!«, druga pa je instalacija in serija risb na temo kulture samopomoči in diktata pozitivnega mišljenja. To sta dve kulturni formaciji, ki močno zaznamujejo današnji svet.

V seriji risb Vesna Bukovec postavlja eno ob drugo podobe s spletnih arhivov (t. i. stock photos) in besedila, ki jih je našla v nekaterih medijih v sklopu različnih testov o samopodobi, sreči in podobnem. Risbe so zreducirane na enostavne črte, ki prikazujejo ironično nasmejane, že razpotegnjene grimase, podkrepljene s tenko linijo vprašanja psihološkega testa.

Video It will be ok pa prikazuje žensko, sedečo na zofi, v naročju pa drži plišastega kučka, ki ga boža in mu prigovarja It will be ok.

Natančno oko bo opazilo Freudovo zofo in poskus samopomiritve z prigovarjanjem igrači. Na nek način želi minimalizirati probleme ter jih prepustiti v reševanje njim samim.

Avtorica vzame pod drobnogled psihologijo, ki je kot vrsta vednosti spremenjena in razširjena v široke množice preko popularne kulture. V obeh delih uporablja angleški jezik (prevodi so na voljo), kar kaže na prevladujoč vpliv anglo-ameriške kulture pri širjenju takšne instant psihologije. Kritika je namenjena pretiranemu poenostavljanju naših čustvovanj in življenjskih okoliščin, ki jih v množičnih medijih prikazujejo kot popolnoma enostavne in rešljive z nekaj vprašanji in

splošnim nasvetom, ki ga najdemo v vsaki reviji. Kultura samopomoči in diktat pozitivne življenjske naravnosti poskušata ukalupljati človekovo bivanje, a vendarle pozabljata, da je vsak človek svoj individuum, česar se avtorica dobro zaveda in hkrati ironično prikazuje trende v sodobnih medijih.

Vsekakor razstava, vredna ogleda.

Tekst in foto PRIMOŽ TANKO

DRUŠTVO KATOLIŠKE MLADINE RIBNICA

Vera, prijateljstvo, prijaznost, veselje, smeh, sočutje ... vse to in še mnogo več nas povezuje.

Smo mladi, ki želimo krščanske vrednote in našo pozitivno energijo ohranjati naprej ter jo prenašati tudi na druge. Kot pravi že stari rek: »V slogi je moč,« smo tudi mi mnenja, da bomo močnejši, če bomo združeni. In tako nam je po skoraj letu dni priprav vendarle uspelo doseči ta cilj.

25. september je bil tisti dan, ko so številna društva Ribniške doline dobila še enega »bratca«. Ustanovili smo namreč DRUŠTVO KATOLIŠKE MLADINE RIBNICA (DKM RIBNICA). Vsa slovesnost je potekala v zgornji dvorani župnišča, kjer nas je po uvodni molitvi pozdravil ribniški župnik Anton Berčan, ki je bil tudi eden izmed glavnih pobudnikov za ustanovitev društva in nas je vseskozi vztrajno podpiral. Sledila je predstavitev imena, logotipa in statuta društva, ki so bili vsi soglasno tudi sprejeti. Za logotip smo izbrali plamenček, ki gori na lužici blagoslovljene vode in izžareva veselje na obrazu. V desni roki drži križ kot simbol krščanstva, v levi pa iztegnjen palec, kar pomeni »super je«.

Eden slovesnejših dogodkov večera je bilo odtisovanje prstnih odtisov udeležencev na ustanovno ploščo. S svojim odtisom je vsak prispeval kamenček v mozaik društva in z izpolnjeno pristopno izjavo postal njegov član. Tako smo že na ustanovnem sestanku svoj mozaik sestavili iz 51 kamenčkov.

Kot člani društva smo tako pridobili volilno pravico in izvolili predstavnike funkcij. Predsedniško funkcijo smo za nadaljnji dve leti zaupali Nejcju Ilcu.

In kaj bomo v društvu pravzaprav počeli? Nadaljevali bomo z že tradicionalnimi projekti, kot so pasijon, oratorij plus, adventni venčki, božičnica, čistilna akcija... Obenem pa se bomo z veseljem lotili še kakšnega novega projekta.

Vsi mladi, ki bi se nam želeli pridružiti, ste dobrodošli. Zelo bomo veseli vsakega novega kamenčka, saj bo tako naš mozaik bolj pisan, bolj zanimiv. In kje ter kdaj nas najdete? Odgovor je sila preprost: SPODNJA UČILNICA ŽUPNIŠČA, petkovi večeri. Ker pa društvo za svoj obstoj potrebuje tudi nekaj finančne pomoči, je vsak član društva dolžan plačati letno članarino 2 evra. Za vse dodatne informacije, tudi glede včlanjevanja, smo vam na voljo na elektronskem naslovu dkm.ribnica@gmail.com.

MARJANCA RIGLER,
foto Jan Klun

LOGOTIP KATOLIŠKE MLADINE

VSI ZA USTANOVITEV DRUŠTVA!

KAPELICA V NAJVIŠJI SLEMENSKI VASI

Na Grabnu, v najvišje ležeči vasi župnije Sveti Gregor, je na roženvensko nedeljo, 4. oktobra, župnik Andrej Mulej blagoslovil novo kapelico. Vaščani smo si želeli, da bi namesto stare kapelice, ki je ostala odmaknjena od vasi in bi bila potrebna temeljite obnove, zgradili novo sredi vasi.

Tako so grabenski gospodarji 17. septembra lani začeli z gradnjo in v dobrem letu je zrasla popolnoma nova kapelica, ki je po arhitekturi kopija stare. Na oltarju stoji obnovljen Marijin kip, prenesen iz nekdanje kapelice.

Pri sveti maši, ki jo je župnik daroval pred novo kapelico, smo se zbrali sedanji vaščani in tisti, ki smo bili rojeni na Grabnu in zdaj živimo drugod, ter številni dobrotniki, ki so pri delu velikodušno pomagali z delom ali denarnimi prispevki. Pri maši smo se zahvalili gospodarjem in gospodinjam s štirih grabenskih domačij, ki so kapelico zgradili. Po maši je sledilo prijetno druženje.

Želimo si, da bi nova kapelica vaščane še bolj povezala z Bogom in med seboj.

EMA MAROLT, foto Janez Drobnič

JANEZ ADAMIČ, ALOJZ OBLAK, JANEZ DROBNIČ, ANTON ADAMIČ
– VAŠČANI, KI UREJALI KAPELICO

Varuj mojo dušo,
zakaj veren sem,
reši svojega služabnika,
ti, moj Bog, ki zaupa vate.
(Psalm 86)

ZAHVALA

V 76. letu je tiho zaspal naš dragi mož, oči, ata, tast in brat

FRANC OSVALD

(1933 - 2009)
Jurjevica 33

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, svakom in svakinjam, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala gasilcem in gasilkam iz PGD Jurjevica ter njihovemu predsedniku Janezu Topolniku za poslovlilni govor, GZ Ribnica in gasilcem iz ribniških društev.

Hvala tudi družini Škof in Komunalnemu podjetju Ribnica. Zahvaljujemo se tudi duhovnikom g. Antonu Berčanu, bratrancu g. Jožetu Grebencu in g. Franciju Godcu za zelo lepo opravljen pogrebni obred ter g. Maksu Ipavcu za molitev rožnega venca. Hvala pa tudi pevcem za lepo zapete žalostinke.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

VSI NJEGOVI

Skrb, dobrota,
delo in poštenje
tvoje je bilo življenje.
Dela tvojih pridnih rok
sledi ostale so povsod.

ZAHVALA

ob izgubi moža, očeta in starega ata

IVANA LOVŠINA

iz Dolenje vasi

Ob njegovem odhodu iz zemeljskega življenja se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, soborcem, podjetju Hidrovod za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče.

Zahvala g. Branku Potočniku za lepo opravljen obred.

Zahvala Zvezi borcev Ribnica in g. Mirku Oražmu za poslovlilni govor.

Zahvala Čebelarskemu društvu Ribnica in g. Jožetu Škulju za poslovlilni govor.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu domu Ribnica in dr. Jerankovi za nesebično pomoč.

Posebna zahvala lovcem LD Dolenja vas, pevcem, rogistom iz Škocjana, lovcem iz sosednjih LD ter g. Tonetu Bojcu za poslovlilni govor.

Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovih zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Kot jutranja rosa si nas
obdajala s svojo bližino.
Nežno, srčno, čuteče
si nam božala srca
s svojo toplino.
Še vedno si z nami.
(D. L. K.)

ZAHVALA

V 79. letu je tiho zaspala naša draga mama, sestra,
babica, prababica in tašča

IVANKA KROMAR

(roj. Lovšin)
iz Dolenje vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše.

Hvala vsem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se g. župniku Branku Potočniku za lepo opravljen obred in pevcem ŽPZ Ribnica pod vodstvom g. Osvalda za zapete pesmi.

Hvala tudi podjetju AVE in Komunalnemu podjetju Ribnica.

Vsem še enkrat hvala!

ŽALUJOČI VSI NJENI

Bila si sonce naše hiše,
vsem uteha in zavetje,
dobroto in ljubezen si delila,
a nase pozabila.

Zaprla trudne si oči,
izčrpala vse moči.
Zdaj počivaj,
mirno spi in hvala, hvala ti!

ZAHVALA

ob boleči izgubi naše drage

ANICE ŠILC

(1943 - 2009)

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za podporo, izrečeno sožalje, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot.

Hvala kaplanu Juretu Ferležu za tople besede, pevcem in vsem, ki ste jo imeli radi.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Kar je bilo, nikdar ne mine, samo obliko menja ...

Prispevek k zgodovini trga Ribnica (10. del)

Čevljarstvo in krojaštvo

Čevljarstvo

Čevljarji so izdelovali obutev po meri. Nekatere stranke so si usnje same kupovale, saj trgovin z usnjem in čevljarskimi potrebščinami ni manjkalo. V Ribnici je vedno delovala vsaj ena. Če čevljar ni imel dosti naročil, je delal čevlje na zalogo, a to so si lahko privoščili tisti, ki so imeli več denarja. Nekateri čevljarji so imeli enega ali celo več pomočnikov, drugi pa so bili za vse sami. Čevljarji so se ukvarjali tudi s popravili čevljev, s »templanjem«, popravljanjem pet in krpanjem.¹ Mojstri so se prilagajali željam potrošnikov. Za potrebe meščanov in uslužbencev so izdelovali lažjo obutev, za delavce s kmetov so izdelovali trdnjše čevlje, ki niso prepuščali vode. Čevljarji so hodili tudi v štiro – to pomeni, da so prišli domov narediti čevlje za potrebe domačih ali deklam ter hlapcem za letno plačilo. Nekateri čevljarji so delali tudi na črno. Slednji so se s to obrtjo ukvarjali predvsem pozimi. V Ribnici so se čevljarji povezali v svoje združenje. Od kdaj je to

združenje natanko delovalo, ni podatka.

Zagotovo je to združenje obstajalo v času Kraljevine SHS od leta 1922, o čemer nam pričajo ohranjeni dokumenti v Arhivu Republike Slovenije. V Arhivu hranijo zapisnik redne letne skupščine Združenja čevljarjev v Ribnici iz leta 1936 ter korespondenco tožbe bivšega predsednika tega združenja, takrat aktualnim delegatom okrožnega odbora. V letih od 1922 do 1935 je bil predsednik društva ali pa tajnik Ivan Čampa, po tem letu pa Ivan Ložar. V združenje, se razume, niso bili vključeni vsi čevljarji. Leta 1933 so bili člani združenja iz trga Ribnice le trije. Članarina v Združenju je za leto 1937 znašala 500 din. Kot zanimivost, kako so se obrtniki srečevali s prihodom industrijske konkurence, navajam prepis iz zapisnika redne letne skupščine Združenja čevljarjev Ribnice od 30. avgust 1936: ».../« *predsednik poroča o borbi proti tvrdki Bata, katere podružnico smo dobili tudi v Ribnico. Združenje je poslalo na različna pristojna mesta ostre protestne note, toda ostale so brez uspeha. ... omeni tudi o različnih tečajih, katere prireja združenje, tako o prikojevalnem tečaju v Dobrepolju in o knjigovodskem tečaju v Ribnici. Med tem poročanjem je prišlo med gotovim članstvom, menda podhujškanemu od gotovih oseb, do velikih prerekanj in skoraj bi rekli do živinskega vpitja. Gotovo članstvo bi rado, da bi se danes volilo novega predsednika in novo upravo /.../«²*

Nikjer nisem našla na čevljarja Janeza Petka, prav tako iz trga Ribnice, iz Bozbirdove hiše, hiš. št. 76, omenja pa ga Tone Petek v svojem rokopisu Kronika družine Petek Bozbirdovi: »Janez (rojen v 80-ih letih 19. stoletja) se je izučil za čevljarja na Sv. Petra cesti (sedaj Trubarjeva). Potem je imel delavnico doma v hiši. Delal je pri oknu in ga je rado zeblo v noge. Kuril si je še z gašperčkom, cevi pa je imel speljane čez celo hišo, nad kmečko pečjo pa v dimnik. /.../ Ko je umrla mati Katarina leta 1905 je odšel v Ameriko, /.../ kjer je delal kot samostojen čevljar /.../«³

Pri Francu Češarku sta navedeni kot sedež obrti dve hišni številki (106 in 240). Informator Franc Vesel se tega čevljarja dobro spominja, najprej je imel delavnico pri svojem bratu (hiš. št. 106), malo pred drugo svetovno vojno pa si je zgradil novo hišo na začetku Velike Mlake (hiš. št. 240).

- Ivan Čampa (103) dovoljenje izdano 1920*, rojen 1878
- Johann Češark (74) 1880
- Franc Češarek (240 ali 106) dovoljenje 1935
- Johann Češarek (67) 1850...1875
- Mathias Hónigmann (96) dovoljenje 1891
- Josef Fritz (19) 1871
- Avgust Gorjan (176) dovoljenje 1922
- Ivan Ložar (50) dovoljenje 1951⁴
- Franc Oberstar (8) 1861...1877
- Franc Plevel (142) 1850 ... 1874

- Karel Primšar (114) dovoljenje 1933
- Franc Novak (68) 1871
- Andrej Trdan (238) obrtno dovoljenje 1934
- Anton Saveli (66) 1860...1878
- Julius Saveli (85) 1850

Krojaštvo in šiviljstvo

Krojaštvo in šiviljstvo je spadalo med najbolj razširjene domače obrti konec 19. in v prvi polovici 20. stoletja. Konec 19. stoletja se je obrt s pojavom cenejših šivalnih strojev, ki so bili zato dostopnejši, še bolj razširjala. Tovarna šivalnih strojev Singer pa je s številnimi vsakoletnimi tečaji šiviljsko znanje še poglobljala. Konec 19. stoletja je bil poklic šivilje ugleden poklic, ki se ga lahko izučili deklice. Krojači so skrbeli predvsem za vrhne obleke moških, medtem ko so šivilje večinoma opravljale žensko šiviljstvo, poleg šivanja moških srajc in spodnjega perila.

Krojači in šivilje so imeli največ težav s svojo konkurenco na črnem trgu. Ogromno šivilj in krojačev je delalo doma in odžiralo posel obrtnikom, ki so bili uradno registrirani in plačevali davke. Večina registriranih je bila tudi vključena v Zadrugo krojačev in krojačic za sodni okraj Ribnica in Velike Lašče. Na zadružnih sestankih so veliko časa posvečali problemu »konkurence na črnem trgu«. V ribniškem trgu najdemo na seznamu iz leta 1933 izmed »neupravičenih obrtnikov in obrtnic« le enega, v okolici, na podeželju, pa so našli kar 22 imen tako imenovanih »konkurentov«. Našteli so le tiste, ki so redno opravljali to obrt, občasnih je bilo pa še mnogo več.

Krojači in krojačice

- Mathias Dojak (21) Schneider 1876
- Anton Dejak (21) obrtno dovoljenje od 1889
- Anton Dejak (21) obrtno dovoljenje od 1903
- Franc Češarek (74) Schneider 1871
- Johann Češark (117) Schneider 1875...1882
- Franc Češarek (59) obrtno dovoljenje od 1923
- Angela Češarek (poročena Dermulc) (106) obrtno dovoljenje od 1932
- Štefan Češarek (66) obrtno dovoljenje od 1913
- Ludwig Keberle (119) Schneider 1871...1882
- Marija Kompore (56) obrtno dovoljenje od 1925⁵
- Knol Leopold (58) obrtno dovoljenje od 1923
- Štefan Lovšin (37) obrtno dovoljenje od 1936
- Bernhard Vesel (22) Schneider 1859 ... 1874
- France Škrabec (81) krojač 1919 ... 1928⁶

(Se nadaljuje prihodnjic)

Tekst pripravila MARINA GRADIŠNIK, kustosinja ribniškega muzeja

Za morebitne dodatne informacije ali popravke se vam že vnaprej zahvaljujem. Hkrati naprošam morebitne lastnike fotografij obrtniških delavnic, trgovin, gostiln v ribniškem trgu, da se oglasio.

Muzej Miklova hiša

T: 01 835 0376

e-mail: muzej.mh@amis.net

- 1 Dokl, Slavko in Murn, Vane: Čevljar je šel v štiro. Iz preteklosti novomeške obrti. Novo mesto 1996, str. 19.
- 2 ARS 448, arhivska enota 5 / 50.
- 3 Petek, Tone: Bozbirdovi, kronika družine Petek. Rokopis.
- 4 Ivana Ložarja sem uvrstila v seznam zato, ker je bil od leta 1935 naprej predsednik čevljarskega združenja v Ribnici, čeprav podatkov o njegovem vpisu obrti pred drugo svetovno vojno nisem zasledila med pregledano dokumentacijo. Zavedla sem ga z letnico 1951, čeprav ta letnica preseže obravnavano obdobje. Predvidevam, da se mu je tega leta dovoljenje obnovilo.
- 5 Po enem zapisu Ribnica 56, po drugem Hrovača 1.
- 6 Ta podatek sem dodala na osnovi ustnega vira njegovih sorodnikov (Marjana Radivojevič).

FILIP PETRLIN PD. POLJANČEV (NA SLIKI S SOPROGO) JE LETA 1911 V RIBNICI REGISTRAL OBRTO TRGOVINA Z USNJEV IN ČEVLJI. NJEGOVA TRGOVINA JE BILA BOLJ KOT TRGOVINA S ČEVLJI, TRGOVINA S ČEVLJARSKIMI PRIPOMOČKI. V SVOJI TRGOVINI JE NAMREČ PRODAJAL VSE, KAR SE JE POTREBOVALO ZA IZDELAVO ČEVLJEV, LAHKO SI KUPIL PODPLATE, USNJE ZA ZGORNJI DEL ČEVLJA, VEZALKE, ŽEBLJIČKE, DRETO, ŠILA IDR. V TRGOVINO SO PRIHAJALI DOMAČINI, LJUDJE IZ SUHE KRAJINE, ČEVLJARJI, KI SO OBRTO OPRAVLJALI LE NA SVOJEM NASLOVU, TER TISTI, KI SO BILI ČEVLJARJI PO HIŠAH (POTUJOČI OBRTNICI). (FOTOTEKA MUZEJA MIKLOVA HIŠA. ORIGINAL JE V ZASEBNI LASTI.)

VHODNA VRATA NOVE GENERACIJE

INOTHERM®

VHODNA VRATA IZ ALUMINIJA

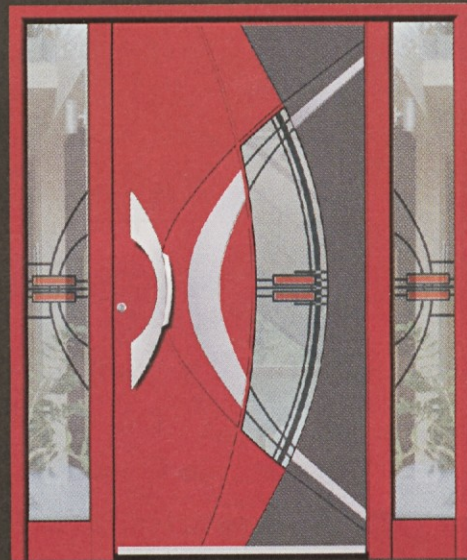
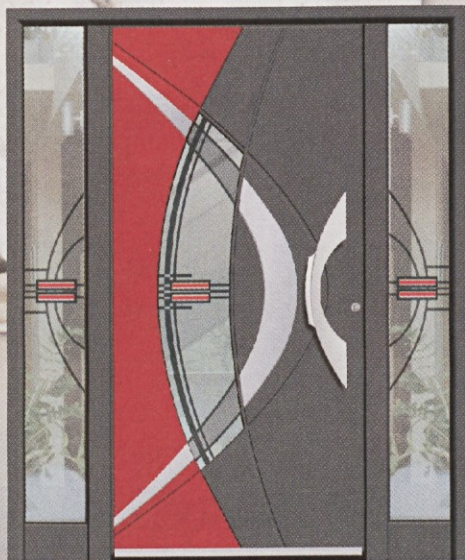
ODLIKUJE JIH

- VRHUNSKA KAKOVOST IZDELAVE
- SODOBNE OBLIKOVNE IN FUNKCIONALNE REŠITVE
- DOSEGANJE NAJVIŠJIH STANDARDOV VARNOSTI TER TOPLOTNE IZOLATIVNOSTI
- ESTETSKA IN TEHNIČNA DOVRŠENOST
- DOLGA ŽIVLJENJSKA DOBA

USTVARJENA

- Z NAJSODOBNEJŠO TEHNOLOGIJO
- ZA NAJZAHTEVNEJŠE

ZA VAS.

MODRA STEVILKA

☎ 080 21 71

kočevska rezidenca

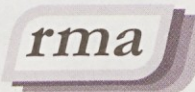
najcenejši nadstandard bivanja

Informacije in prodaja:

Gozdarstvo Grča d.d.,
Rožna ulica 39, 1330 Kočevje
Srečko Križman 041 / 613 614
Črtomir Vilhar 051 / 641 170
www.kocevska-rezidenca.si

RMA projektivni biro, računovodski servis, Andrej Rus s.p.
Škrabčev trg 19, 1310 Ribnica | tel.: 01 83 60 816 | e-pošta: alenka.rus@rma.si

Prepustite vaše računovodstvo nam!

Vodenje poslovnih knjig

- dolgoletna tradicija
- individualni pristop
- profesionalnost
- urejena cenovna politika

NEW MOMENT

PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ VAREN DOM JE MOJ DOM ■ TREND IN ELEGANCA ■ RAZKOŠJE S PRIDIHOM TRADICIJE

inles OKNA
VRATA

Združite svojo vizijo z našo željo po odličnosti.

Dovršeno stavbno pohištvo iz lesa
in umetnih mas ter kombinacije le teh.

Svet dovršenega bivanja

Inles-ove proizvode namenjene obnovi spomeniško zaščiteneh objektov in primerne za vgradnjo v objekte, ki jim želimo vdahnuti pridih tradicionalnosti, smo uvrstili v skupino izdelkov z nazivom

Razkošje s pridihom tradicije

Razkošna arhitektura večstoletnih zgradb in dvorcev, ki krasijo stara mestna jedra oziroma dajejo podeželju svojevrsten izgled, si ne moremo predstavljati brez zanje značilnega zunanega stavbnega pohištva - oken in vhodnih vrat.

Veličastna, klasično sestavljena okna, bogata z okrasnimi elementi v različnih slogih, značilnih za posamezna obdobja, so tipični predstavniki te skupine. Z vgradnjo tovrstnih izdelkov različnih oblik in s pestro izbiro dekorativnih dodatkov ter izbranih ekološko neoporečnih premazov boste v svoj dom vnesli pridih tradicije in ambient približali okolju, kateremu želite, da pripada.

inles OKNA
VRATA

Inles proizvodnja, trženje
in inženiring d.d.

Kolodvorska 22, SI - 1310 RIBNICA
Tel.: 01 8377 100; fax: 01 8377 333
http://inles.si; e-mail: info@inles.si

PROIZVODNI PROGRAM

- LESENA okna in vrata
- LES/ALUMINIJ okna in vrata
- PVC okna in vrata
- PVC/ALUMINIJ okna
- ALUMINIJ okna in vrata
- senčila, polkna, komarniki...

PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ VAREN DOM JE MOJ DOM

PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ USKLADITEV BREZ OMEJITEV

PRIHRANIMO IN ZA UGODNO KLIMO POSKRIBIMO ■ USKLADITEV BREZ OMEJITEV ■ ENJCIJ TRADICIJE S PRIDIHOM TRADICIJE

TREND IN ELEGANCA ■ RAZKOŠJE S PRIDIHOM TRADICIJE ■ VAREN DOM JE MOJ DOM ■ TREND IN ELEGANCA ■ RAZKOŠJE S PRIDIHOM TRADICIJE

PISTERSKIMOLAVA

arhitektura: Tonček Žižek, Marjan Pobojšaj; Superform / fotografije: Miha Kambič

Riko Hiše

USTVARJAMO NOVO BIVANJE

V DRUŽBI NAJBOLJŠIH

arhitektura
Miloš Florjančič,
Matej Blenkuš

arhitektura
Architects in
Residence
oblikovanje
Amanda Menage,
Emma Doherty

arhitektura
Jani Vozelj

arhitektura
Janez Koželj,
Miha Završnik

arhitektura
Tonček Žižek,
Marjan Pobojšaj;
Superform

arhitektura
Tomaž Slak,
Klemen Vodnik

arhitektura
Philippe Starck,
YOO Architects

arhitektura
Vojteh Ravnikar,
Robert Potokar

RIKO HIŠE d.o.o., Bizjanova 2, 1000 Ljubljana, T +386 (0)1 837 26 11, E info@riko-hise.si, W www.riko-hise.si

"Zlata ribica"

Udobna prilagodljivost

www.zlata-ribica.com

LOKACIJA

- sredi Ribnice
- 81 stanovanj
- 6.300 m² stanovanjskih površin
- nadstandardna oprema

Gramiz, d.d.
Ob Mahovniški cesti 11, 1330 Kočevje
www.gramiz.si

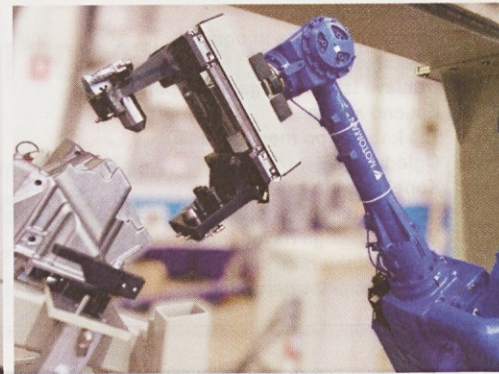
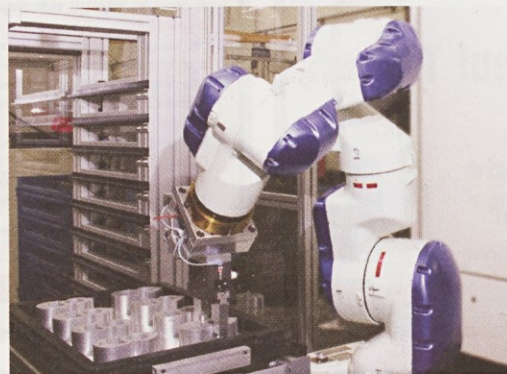
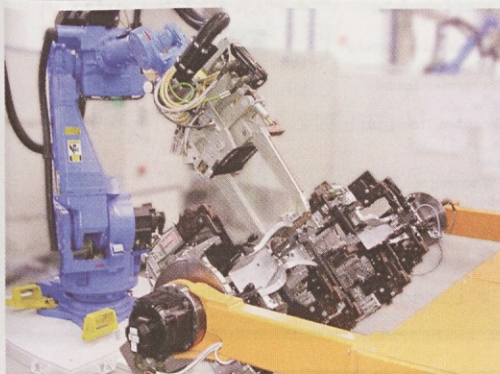
Rezervacije:

M: 051 653 142
rok.oberc@gramiz.si

Gramiz, d.d., Ob Mahovniški cesti 11, 1330 Kočevje

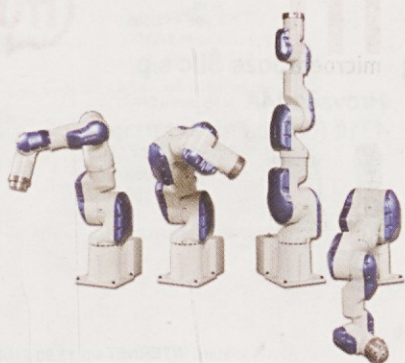
Izboljšajte produktivnost. Avtomatsko.

Izboljšati produktivnost podjetja ne pomeni nič drugega kot narediti več, bolje in v krajšem času. Ne glede na to, v kateri panogi delujete, vam bo avtomatizacija v vsakem primeru zagotovila prihranek časa in sredstev.

V Motomanu bomo skupaj z vami oblikovali rešitve, prirojene specifikam vaše panoge in podjetja. Zagotovili bomo popolno podporo projekta robotizacije, od planiranja in implementacije do servisiranja in izobraževanja.

Dvignite pričakovanja, izpolnite vaš potencial. Prestopite v svet avtomatizacije!

 MOTOMAN

Motoman Slovenija: T: + 386 (0)1 83 72 410
E: info@motoman.si, www.motoman.eu

blesk2

fasaderstvo • slikopleskarstvo
polaganje talnih oblog • čistilni servis

Blesk 2 d.o.o., Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel: 01 836 99 33, Fax: 01 836 99 34, Gsm: 031 64 71 88
Splet: www.blesk2.si, E-pošta: info@blesk2.si

toplotno izolacijske fasade

računalniška izdelava barvne študije

slikanje stanovanj objektov in vseh vrst fasad

polaganje vseh vrst podov

parket, laminat, PVC podi, ...

vse vrste čiščenja

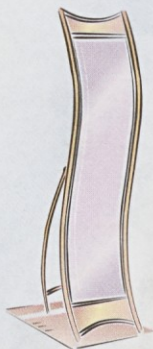
generalna, tedenska, globinsko čiščenje preprog, avtomobilov

STEKLARSTVO HREN

Peter Hren s.p., Gradež 14, 1311 Turjak, GSM: 031/356 668

Storitve:

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Kopelit steklo za delavnice
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve
- Intervencija 24 ur na dan

VULKANIZERSTVO OSVALD

RIBNICA

Jože Osvald s.p.

1310 Ribnica, Tel.: 01/836-35-48, GSM: 041/719-548

TRADICIJA - KVALITETA

NAJVEČJA IZBIRA VSEH VRST PRIZNANIH ZIMSKIH PNEVMATIK

GOODYEAR

Sava

ALU IN KOVINSKA PLATIŠČA

FULDA

DUNLOP

LASSA

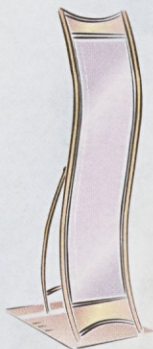
PNEVMATIKE EVROPSKE KAKOVOSTI

STEKLARSTVO HREN

Peter Hren s.p., Gradež 14, 1311 Turjak, GSM: 031/356 668

Storitve:

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Kopelit steklo za delavnice
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve
- Intervencija 24 ur na dan

PIKAPOLONICA®

OTROŠKI SVET

OTROCI !!!

Trgovino PIKAPOLONICA bo 18. decembra, ob 17. uri obiskal Božiček.

S seboj bo pripeljal tudi svoje zveste pomagače.

STARŠI !!!

Na vašo željo lahko Božiček razveseli vašega otroka z izročljivo darilnega paketa, katerega lahko sami izberete v naši dobro založeni in cenovno ugodni trgovini PIKAPOLONICA - Kočevje.

Božiček bo izročal darila 18. decembra, takoj po končani predstavi otroške igrice, po 17. uri.

OTROCI, narišite risbico na temo:

Miklavž, Božiček, Dedek mrz in sodelujete 18. decembra v nagradnem žrebanju za praktične nagrade.

PIKAPOLONICA - Kočevje, kjer otroški svet domišljije postane resničnost.

Informacije: tel.: 01/895 21 93, gsm: 041 479 252

PIKAPOLONICA v 1. nadstropju NAMA center - Kočevje

BOŽIČEK V TRGOVINI PIKAPOLONICA

SERVIS GSM / UMTS

m

microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A (v trg. centru ŠPAR)

1310 Ribnica

Tel: 01/ 8373 116

Fax: 01/ 300 77 06

GSM: 051/ 358 762

051/ 358 760

E-mail: info@microera.si

NOKIA 5800

Splošna akcija 199,00€

33/55 69,00€

44/77 1,00€

in mnogi drugi ...

Preverite!

Akcija MOBITELE!

MOBITELE zastopstvo

www.microera.si

Bluetooth prostoročne avto-inštalacije

Itak. Džabest paket! *200min *1000x SMS *1GB internet! NOVO!!
POPUSTI 20% za dodatno opremo PRI NOVIH NAROČNINAH!

Instant INTERNET od 13.90 EUR !!

Paketi: POVEZANI 11, 22, 33, 44, 55, 77

Svetovanje

Ugodne
cene

Očala

Optika Anita

MS&F

Tel.: 01/836 11 28

ponedeljek: 9 - 12, 15 - 20, tor - pet: 9 - 14, 15 - 17, sobota: 9 - 12

VELIKA IZBIRA OČAL

vremenske postaje

Drogerija RIBNICA

Škrabčev trg 42, Ribnica; tel.št.: 01/ 8351 360

AKCIJSKE CENE SVEČ

za 1. november!

MOJCA velika

1,22 €

KAPELA velika

1,15 €

KOCKA velika

1,15 €

Ugodna ponudba velja od 12.10. do 02.11.2009 oz. do razprodaje zalog.
Vse cene so v EUR in vsebujejo DDV. Slika je simbolna.

URNIK: PON - PETEK: 8.00 - 19.00; SOBOTA: 8.00 - 12.00

Riko team

Nadstreški za avtomobile

Enostavna zaščita vašega avtomobila pred vsemi vremenskimi vplivi!

- izdelujemo visoko kvalitetne pocinkane, jeklene nadstreške z možnostjo postavitve temeljev in celotne montaže
- nadstreški so pokriti z odporno pvc kritino z uv-filtrom
- izbira med nadstreški za enega ali več avtomobilov
- prodaja polikarbonatnih plošč

Info: rikoteamdo@gmail.com

gsm: 041/821 888

Riko team d.o.o., Lepovče 23, 1310 Ribnica

Ograje po meri

MATJAŽ ARKO s.p.

Opekarska c.14, 1310 Ribnica

mobi: 031 622 158

fax: 01 8373 087

tel.: 01 8373 086

e-mail: mico.les@siol.net

- vse vrste balkonskih, stopniščnih, zunanjih in drugih ograj
- ograje izdelane iz inoxa, lesa, pocinkanega železa oz. kombinacije različnih materialov
- manjši nadstreški ter ostali kovinski izdelki

INS SAT - antenski sistemi

Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica, gsm 041 761-769

Na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:

državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

POP

KANAL A

RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA

3

R-MONTAža

Robert Kljun s.p. Opekarska cesta 49a
1310 Ribnica Tel./Faks: 01/8361 640
GSM: 041 / 75 75 61
E-mail naslov: kljun.robert@siol.net

PVC okna - PVC vrata - senčila - rolete - strešna okna - police - zimski vrtovi
mavčna suhomontažna dela - spuščeni stropi - predelne stene - mansarde

GOSTINSTVO - TURIZEM PUGELJ

Alojz Pugelj s.p.
Lepovče 23, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8361 189 ali 01/8361-665
GSM: 031/760-697

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA DRUŽINSKA SREČANJA

- POROKE

- ZAKLJUČENE DRUŽBE
- DOSTAVA HRANE NA DOM
- KRSTI
- BIRME - OBHAJILA
- ROJSTNI DNEVI
- OBLETNICE
- POGREBŠČINE

MUDRA

MASAŽE IN VADBE

Sandra Pucej s.p., Goriča vas 18, 1310 Ribnica

- Pilates
- Refleksna masaža stopal
- Klasična masaža
- Zvočna masaža...

www.mudra.si

email: info@mudra.si tel.: 031 218 550

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

SODRAŽICA - center, starejša stanovanjska hiša - vila 14x14 m, z gospodarskim poslopijem (kozolec toplar), zgrajena leta 1960, velikost celotne parcele je 3407 m², možna je odmera treh gradbenih parcel, v izmeri ca 850 m². V hiši je CK na olje in trda goriva. Hiša je delno obnovljena in z manjšim vložkom vseljiva takoj. Cena je 229.000 EUR.

RIBNICA - Bukovška ulica, stanovanjska hiša, izdelana do podstrehe, električna in voda pripeljani do hiše, velikost parcele 1016 m², začetek gradnje 1994, dimenzija hiše 13 x 9 m, dokumentacija urejena, sončna in mirna lokacija, cena 117.000 EUR, možnost zamenjave za stanovanje.

KOČEVJE - Uskoška ulica, stanovanjska hiša 9,30 x 8,60 m, zgrajena leta 1975, velikost parcele 551 m², dokumentacija urejena, CK, TEL, KTV, vseljiva takoj, zanimiva in sončna lokacija, delno opremljena, možna zamenjava za garsonjero v Ljubljani z doplačilom ob nakupu hiše, cena 153.000 EUR.

VELIKE LAŠČE - blizu železniške postaje, lesena stanovanjska hišica, dimenzije 10 x 9 m, zgrajena leta 1955, z dvoriščem v izmeri 451 m², el., voda in hiši, takoj vseljiva, in ca. 5000 m² zazidljivega prostora za gradnjo enodružinskih hiš, parcelacija še ni izvedena. Cena za vse skupaj je 299.500 EUR.

RIBNICA - strogi center, starejša meščanska stanovanjska hiša, zgrajena okrog leta 1920, velikost 175 m² tlorisne površine, pritličje s poslovnim prostorom in nadstropje - stanovanjski del, ograjen vrt v izmeri ca. 200 m², CK na olje, delno opremljena, takoj vseljiva, cena 235.000 EUR.

RIBNICA - center, stanovanjske hišice, 9,30 x 9,45 m, izdelana do III. gradbene faze, začetek gradnje 2002, velikost parcele 212 m², CK še ni izdelana, ostale instalacije izdelane, dokumentacija urejena, cena je 95.000 EUR.

LJUBLJANA - Orlova ul., starejša večstanovanjska hiša, zgrajena leta 1935, v izmeri 161 m², dvorišče v izmeri 183 m², stavbišče v izmeri 36 m², brez obremenitev, vsa infrastruktura, cena 395.000 EUR.

PORTOROŽ - Sveti Peter, stanovanjska hiša, ca. 130 m², zgrajena leta 1986, parcela v izmeri 1100 m², vsa infrastruktura, takoj vseljiva, lepa, mirna, sončna lega, vaška idila, cena 370.000 EUR.

ŠKOFELJICA - Gorenje Blato, gradbena parcela, v izmeri 957 m², z zgrajeno manjšo hišico, leto izgradnje 1960 (potrebna obnova - nadomestna gradnja), pridobljen gradbenim dovoljenjem, vsa infrastruktura na parceli, možna gradnja takoj, cena 105.000 EUR.

ANKARAN - stanovanjska vila z bazenom v centru, 500 m od morja, lep pogled na Ankaranski zaliv, zgrajena leta 2000, velikost parcele 600 m², 162 m² hišne tlorisne površine, 3 etaže, kompletno izdelana, garaža posebej, cena 1.200.000 EUR.

DOLENJA VAS - center, stanovanjska hiša v izmeri 87 m², zgrajena leta 1972, z nedokončanim trisobnim mansardnim stanovanjem, vsa infrastruktura na parceli, možna gradnja takoj, cena 11,20 x 8,20 m. Gradnja je možna takoj, cena 47.000 EUR.

STANOVANJA:

RIBNICA - strogi center, enosobno, zgrajeno leta 2007, v izmeri 46,20 m² v prvem nadstropju, CK na plin, takoj vseljivo, dve parkirni mesti, cena 85.000 EUR.

RIBNICA - strogi center, duplex, zgrajeno leta 2007, v izmeri 49,20 m², v drugem nadstropju, CK na plin, takoj vseljivo, dve parkirni mesti, cena 85.000 EUR.

RIBNICA - strogi center, Škrabčev trg, enosobno mansardno stanovanje, v izmeri 39,60 m², zgrajeno leta 1994, v drugem nadstropju, CK, takoj vseljivo, cena 70.000 EUR.

RIBNICA - center, dvosobno stanovanje, v izmeri 61,79 m², v 4. nadstropju, zgrajeno leta 1979, popolnoma opremljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 79.000 EUR.

RIBNICA - center, dvosobno stanovanje, v izmeri 59,51 m², v 2. nadstropju, zgrajeno leta 1979, popolnoma obnovljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 83.000 EUR.

RIBNICA - center, trosobno stanovanje, v izmeri 74,63 m², v 1. nadstropju, zgrajeno leta 1981, delno obnovljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 103.000 EUR.

RIBNICA - center, Prijatelj trg, enosobno stanovanje, v izmeri 44,86 m², v 4. nadstropju, zgrajeno leta 1980, kompletno obnovljeno, vsa infrastruktura, neobremenjeno, s kletnim prostorom. Cena: 67.000 EUR.

CELJE - Ljubljanska ulica, petsobno, nadstandardno stanovanje, zgrajeno leta 2007, v izmeri 379,05 m², od tega 185 m² terasa, v šestem nadstropju, z lepim pogledom na mesto Celje, vsa infrastruktura, v kleti dve parkirni mesti, moderna osnovna oprema, takoj vseljivo. Cena je 530.000 EUR.

SODRAŽICA - center, dvosobno stanovanje, v izmeri 58,70 m², v tretjem nadstropju, zgrajeno leta 1974, potrebna obnova, vsa infrastruktura, CK, vpis v ZK v postopku, cena 56.000 EUR.

BOHINJSKA BISTRICA - center, Trg svobode, dvosobno stanovanje, v izmeri 60,03 m², v drugem nadstropju, s kletjo in parkirnim mestom v izmeri 15 m², vse zgrajeno leta 2008, vpisano v ZK, takoj vseljivo, cena 139.000 EUR.

KOČEVJE - center, dvosobno stanovanje v izmeri 62,02 m², v prvem nadstropju, zgrajeno leta 2006, etažno urejeno, s parkirnim mestom in kletjo, brez balkona, delno opremljeno, brez obremenitve, takoj vseljivo, cena 84.000 EUR.

LJUBLJANA - Ižanska cesta, eno sobno stanovanje, v izmeri 38,14 m², zgrajeno leta 2008, vsa infrastruktura v pritličju z atrijem 60 m², takoj vseljivo, uporabno dovoljenje, etažna lastnina urejena, cena 107.000 EUR.

LJUBLJANA - Ižanska cesta, trisobno stanovanje, v izmeri 83,28 m², zgrajeno leta 2008, vsa infrastruktura v pritličju z atrijem 80 m², vseljivo v enem mesecu, uporabno dovoljenje etažna lastnina urejena, cena 195.000 EUR.

LJUBLJANA - Ižanska cesta, duplex stanovanje (v prvem nadstropju in mansardi) štiri in pol sobno v skupni izmeri 120,76 m², zgrajeno leta 2008, vsa infrastruktura, balkon, takoj vseljivo, uporabno dovoljenje, etažna lastnina urejena, cena 260.000 EUR.

LJUBLJANA - Ižanska cesta, duplex stanovanje (v prvem nadstropju in mansardi) šest sobno, v skupni izmeri 145,03 m², zgrajeno leta 2008, vsa infrastruktura, balkon, vseljivo v enem mesecu, uporabno dovoljenje, etažna lastnina urejena, cena 290.000 EUR.

GRADBENE PARCELE:

VELIKE LAŠČE - blizu železnice, 800 m iz centra, zazidljivo zemljišče v izmeri 21.000 m², s pridobljenim gradbenim dovoljenjem za infrastrukturo, cena za m² je 75 EUR.

TREBNJE - MALE DOLE pri Stehinja vasi, prodamo stavbno zemljišče s porušeni objekti, dvorišče v izmeri 92 m², stanovanjska stavba v izmeri 55 m², gospodarsko poslopije v izmeri 20 m² in pašnik v izmeri 1.041 m² (celotna velikost parcele je 1.208 m²), komunalna ureditev je izdelana, zanimivi kmečka idila in lokacija, cena je 46.900 EUR.

RIBNICA - PODSTENE, neposredno ob cesti Ribnica - Ljubljana prodamo gradbeno parcelo v izmeri 7013 m², z izdanim gradbenim dovoljenjem za parkirišče tovornih vozil in pridobljenim elektroenergetskim soglasjem, cena za m² je 72 EUR.

STARA CERKEV - KOBLARJI, gradbena parcela v izmeri 913 m², vsa infrastruktura v neposredni bližini, kraška tla, lepa sončna lokacija, cena je 34.000 EUR.

ORTNEK, Velike Lašče, gradbena parcela z izdelanimi temelji, pridobljeno gradbeno dovoljenje za stanovanjsko hišo v izmeri 11,20 x 8,20 m. Gradnja je možna takoj, cena 47.000 EUR.

SODRAŽICA - center, na parceli v izmeri 1992 m², od katere je zazidljivo ca 1000 m², je zgrajeno gospodarsko poslopije, ki je zgrajeno pred letom 1967, dimenzije 10 x 8 m, z električno in vodo na objekt. Možna tudi nadomestna gradnja. Cena 64.500 EUR

KMETIJSKE PARCELE:

RIBNICA - BUKOVICA, pašnik 1667 m², travnik 3416 m² in travnik 1355 m², cena za m² je 1,24 EUR.

VIKENDI:

PADOVO pri Osilnici - KOLPA, stanovanjska hišica, 7,88 x 8,86 m², zgrajena 2003, velikost parcele 516 m², na lepi sončni lokaciji. 5 min. vožnje do reke Kolpe, vsa infrastruktura, dokumentacija urejeni, takoj vseljiva, cena je 82.000 EUR.

RIBNICA - Dane, vikend je lociran na jasi ob robu gozda, na parceli v izmeri 1752 m², z izdelano mansardo, je kompletno opremljen, mirna gozdna idila. Zgrajen 2006, velikost 44 m² (8,36 x 5,21 m). Ob zgradbi je še pomožni objekt - drvarnica in garaža. dimenzije 3,80x 2,86 m. Izdelana je še delno vkopana klet dimenzije 3,80x 2,80 m. Vikend je večinoma izdelan iz lesa. Ogrevanje je klasično, el., voda je kapnica-hidrofor. Ima gradbeno dovoljenje, je brez obremenitve, vseljivo takoj, cena 78.000 EUR.

ODDAMO V NAJEM POSLOVNI PROSTORI:

RIBNICA - industrijska cona Ob železnici, poslovni prostor za gostinsko dejavnost, v izmeri 282 m², zgrajen leta 2008, z večjim parkirnim prostorom. Vsa infrastruktura, cena najema 6,5 EUR za m².

ELSTAR

Starc Matjaž s.p.
Goriča vas 86, 1310 Ribnica
tel.: 836 26 29
GSM: 041/612 590

SERVIS *Garažna in industrijska avtomatska vrata na daljinsko upravljanje*

Protipožarna vrata

Notranja kovinska vrata

Pogoni za vrtna vrata

PRVI
NAJVEČJI
NAJBOLJŠI

FRAGMAT

izolirka

Gradite,
obnavljate,
opremljate?

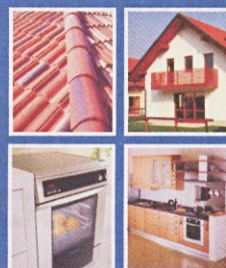
Toplotne izolacije
Hidroizolacije
Sistemi za ogrevanje
Opazi za betoniranje

**UGODEN
NAKUP
CEMENTA
V
NOVEMBRU**

Gradbeni materiali
Gradbene izolacije
Pohištvo
Bela tehnika

UGODNO

- Na zalogi blok modularni že za **0,47 EUR** za kos
- Armaturno železo: mreže in palice
- Strešna kritina BRAMAC, GOLOB, TONDACH

TONDACH

Naravna opečna kritina.

GOLOB
BOLJE GOLOB NA STREŠI KAKOR VRAČEC V ROKI

BRAMAC

Blago lahko dobite na ugoden kredit do 24 obrokov. Po dogovoru vam nudimo dostavo s tovornim vozilom z dvigalom ter dostavnim kombijem.

Trgovina Sodražica
Cesta Majde Šilc 1, Sodražica
tel.: 01 835 02 85, 031 248 875
Delovni čas: 7.30 do 18.00.
sobota: 7.30 do 12.00

www.fragmat.si

Uredimo vam vso dokumentacijo, svetujemo in se za vas strokovno in srčno potrudimo pri prodaji in nakupu vaših nepremičnin, pokličite nas in nam zaupajte vaše želje.

Prihodnjič vas čaka INOTHERMOV KVIZ in lepe nagrade!

Pravilna rešitev 9. številke Rešeta je:
URESNIČI IDEJE CENEJE

Med pravnimi rešitvami je žreb določil naslednje nagrajence, ki jim nagrade poklanja **TRGOVINA MEGADOM, Ob železnici 4, RIBNICA.**

Dežnike prejmejo:

KRISTINA LEVSTEK, Sv. Gregor 14, 1316 ORTNEK
SLAVKA MRHAR, Breg 85, 1310 RIBNICA
BRANE CRNKOVIČ, Prijatelj trg 3, 1310 RIBNICA

Kapi prejmeta:

NEJA PAJNIČ, Breže 37, 1310 RIBNICA
MARIJA ŠILC, Goriča vas 69, 1310 RIBNICA

NAGRAJENCEM ISKRENO ČESTITAMO!
OBVESTILA ZA PREVZEM NAGRAD BOSTE PREJELI PO POŠTI.

MALI OGLASI

PRODAM

V centru Ribnice prodam trisobno stanovanje v izmeri 68 m², v drugem nadstropju. Tel.: 031/ 885 980.

RAVNOVESJE TELESA IN DUHA

Irena Begič, dr.med.
Praproče 4/a, Ortnek
Telefon: 040 274 205

AKUPUNKTURA

- zdravljenje migren,
- kroničnih glavobolov,
- lajšanje bolečin v predelu hrbtenice (vrat, križ)
- zmanjševanje težav menopavzi,
- pomoč pri odvajanju od kajenja,
- pomoč pri hujšanju,
- krepitev odpornosti.....

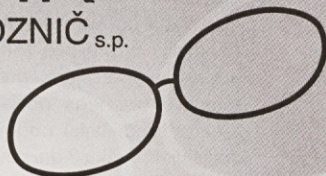
Za tiste, ki ne marajo igel, možnost zdravljenja z laserjem.....

Možnost uporabe solarija in infrardeče savne.

Po dogovoru tudi v soboto in nedeljo.

OPTIK
JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarska 3
1310 Ribnica
TEL.: 01/83 60 337

Delovni čas:
vsak dan od 9h do 19h
soboja zaprta

Kurilna sezona 2009/2010

Zanimivo je, da se kljub globalnemu segrevanju kurilno obdobje daljša - letos nas sicer začetek hladnih dni nebi smel presenetiti, ker smo imeli zadosti časa, da smo si kurilne in ostale grelne naprave pripravili na približno 6 - mesečno obratovanje. Če tega še niste storili, vam priporočam, da to opravite čim prej, saj je vložek v strokovni pregled in morebitno čiščenje zanesljav in primerjavni z možnimi posledicami. Zavedati se moramo, da imajo posamezne grelne naprave svoj namen in je potrebno upoštevati proizvajalčeva navodila. Tu imam v mislih predvsem razne električne grelce, ki lahko delujejo le kratek čas in so namenjeni "dogrevanju" oz. hitremu ogretju prostorov.

Vsakršno pretiravanje s temi napravami oziroma nepravilna uporaba le-teh lahko pripelje do neljubih dogodkov. Pred kratkim se je en tak tudi zgodil: oseba se je odpravila v avtomobil, si nastavila gretje ob prižganem motorju in zaspala. Ker osebna vozila niso namenjena za delovanje na mestu, so temu primerno prilagojene tudi vse naprave. In tako je avto zagorel. Le prisebnost kolegov je odločila o tem, da oseba v avtomobilu ni zgorela. Ta avto smo gasilci pogasili, za rešitev voznika pa zagotovo ne bi bili dovolj hitri. Zato pomislimo, ko pustimo otroke pripete v avtomobilih, mi pa skočimo po opravkih, pa naj bodo še tako kratki. Naj nam bo tuja šola v dovolj velik poduk in ne privoščimo si lastne.

Z željo, da vam ogenj ostaja v zelenih prostorih, vas lepo pozdravljam.

Poveljnik PGD Ribnica GREGOR VIRANT
Enote širšega pomena

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____
_____
_____

**KNJIGOVODSKO
RAČUNOVODSKE
STORITVE**

Klavdija Goršič s.p.

Gornje Lepovčje 3, 1310 Ribnica
T: +386 1 8360 059, M: 040 521 195
E: claudi.gorsic.urban@gmail.com
kgracunovodskiservis@gmail.com

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas
Tel.: 01 8364-533
GSM: 041 712 103

OBVESTILO STARŠEM O UVELJAVLJANJU ZNIŽANEGA PLAČILA ZA VRTEC

Obveščamo vas, da boste v skladu s Pravilnikom o plačilih staršev za programe v vrtcih (Ur.l.RS, št.129/06, 79/08, 119/08), lahko od 1. januarja 2010 dalje uveljavljali znižano plačilo in oprostitvev plačila za drugega in nadaljnje otroke, ki so hkrati v vrtcu, z **Vlogo za znižano plačilo vrtca** (obrazec VRT/1) pri pristojnem občinskem upravnem organu v občini stalnega bivališča. Obrazec je naprodaj v prodajalnah DZS, lahko pa ga dobite tudi na spletnih straneh Občine Ribnica, Ministrstva za šolstvo in šport ter državnem portalu E-uprava.

Ceno programov predšolske vzgoje krijejo starši oz. zakoniti zastopniki otroka in občina.

Občina krije del cene programa za:

- otroke, katerih starši imajo na njenem območju stalno prebivališče,
- otroke, ki imajo na njenem območju stalno prebivališče skupaj z enim od staršev,
- otroke tujcev, katerih vsaj eden od staršev ima na njenem območju začasno prebivališče in je zavezanec za dohodnino v RS.

Občina bo na podlagi dohodkov in premoženja družine izdala odločbo o višini plačila staršev, izraženo v odstotku cene programa, v katerega je otrok vključen.

Staršem, ki ne boste uveljavljali znižanega plačila vrtca, bo vrtec izstavil račun v višini polnega plačila, to je 80 % cene programa.

Vlogo natančno izpolnite v skladu s priloženimi navodili (podatki se nanašajo na leto 2008) in jo z vsemi prilogami oddajte **do 15. novembra 2009**:

- za otroke, vključene v Vrtec Ribnica, na upravi Vrtca Ribnica ali na Občini Ribnica - Oddelku za družbene dejavnosti oz. v vložišču občine,
- za otroke, vključene v vrtece izven občine Ribnica, na Občini Ribnica - Oddelku za družbene dejavnosti ali v vložišču občine.

Vloge oddaste tudi za otroke, ki so bili vključeni v vrtec s 1. 9. 2009 in kasneje.

Dodatne informacije lahko dobite v času uradnih ur (ponedeljek, torek, četrtek od 8.-15. ure, sreda od 8.-16. ure, petek od 8.-14. ure) na Občini Ribnica, Oddelku za družbene dejavnosti, tel.: 837 20 23.

OBČINA RIBNICA

Oddelk za družbene dejavnosti

JAVNA DRAŽBA ZA ODDAJO PROFITNIH STANOVANJ V NAJEM

1. Naziv in sedež organizatorja javne dražbe:
Občina Ribnica, Gorenjska cesta 3, 1310 Ribnica.

2. Predmet oddaje v najem:

a) **Profitno enosobno stanovanje št. 17 v IV. nadstropju stanovanjskega bloka na Knafljevem trgu 8, 1310 Ribnica, ki stoji na parc. št. 119/44 k. o. Ribnica, neto tlorisna površina stanovanja znaša 41,66 m²,**

b) **Profitno enosobno stanovanje št. 25 v IV. nadstropju stanovanjskega bloka na Prijateljevem trgu 4, 1310 Ribnica, ki stoji na parc. št. 43/2 k. o. Ribnica, neto tlorisna površina stanovanja znaša 43,32 m².**

Nepremičnina pod točko 2. a) je profitno enosobno stanovanje št. 17 v IV. nadstropju stanovanjskega bloka na Knafljevem trgu 8, parc. št. 119/44 k. o. Ribnica, v Ribnici. Stanovanjska stavba, v kateri je predmetno stanovanje, je bila zgrajena leta 1981, predmetno stanovanje pa obnovljeno leta 2009. Po zapisniku o točkovanju stanovanja z dne 28. 8. 2009 znaša uporabna neto tlorisna površina 41,66 m². Stanovanje sestavljajo naslednji prostori: soba, kuhinja, kopalnica, predsoba in balkon, stanovanju pripada tudi klet. Stanovanje je neopremljeno.

Nepremičnina pod točko 2. b) je profitno enosobno stanovanje št. 25 v IV. nadstropju stanovanjskega bloka na Prijateljevem trgu 4, parc. št. 43/2 k. o. Ribnica, v Ribnici. Stanovanjska stavba, v kateri je predmetno stanovanje, je bila zgrajena leta 1984, predmetno stanovanje pa obnovljeno leta 2009. Po zapisniku o točkovanju stanovanja z dne 28. 8. 2009 znaša uporabna neto tlorisna površina 43,32 m². Stanovanje sestavljajo naslednji prostori: soba, kuhinja, kopalnica, predsoba, balkon, stanovanju pripada tudi klet. Stanovanje je neopremljeno.

3. Vrsta pravnega posla za predmeta najema pod 2. točko: najemna pogodba.

4. Izklicna cena in najnižji znesek njenega višanja:
- izklicna mesečna najemnina za stanovanje pod točko 2.a: **118,13 EUR**, najnižji znesek višanja: 5 EUR,

- izklicna mesečna najemnina za stanovanje pod točko 2.b: **124,21 EUR**, najnižji znesek višanja: 5 EUR.

Na javni dražbi bo uspel dražitelj, ki bo ponudil najvišjo najemnino.

Najemnina se bo usklajevala z rastjo življenjskih stroškov v Republiki Sloveniji (inflacija) in ne vključuje obratovalnih stroškov.

5. Način in rok plačila najemnine:

Najemnino bo najemnik plačeval mesečno v rokih dospelja, določenih s strani upravljavca stanovanj v lasti Občine Ribnica. Položena varščina se všteje v plačilo prve najemnine.

Najemnik bo poleg najemnine plačeval še obratovalne stroške, ki obsegajo predvsem stroške ogrevanja, vodarine in kanalščine, elektrike, odvoza smeti in morebitne druge stroške, ki jih z uporabo povzroča najemnik.

Pred vselitvijo v stanovanje je najemnik dolžan plačati najemodajalcu znesek 3 mesečnih najemnin, kar je kavcija za morebitno povzročeno škodo v stanovanju ali morebitne neporavnane obveznosti. Ta znesek mu bo najemodajalec vrnil z obrestmi po obrestni meri 1,4 % v roku osmih

dni po prevzemu stanovanja in ugotovitvi, da je najemnik stanovanje uporabljal v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter da so poravnane vse obveznosti do najemodajalca.

6. Kraj in čas javne dražbe:

Javna dražba bo v **torek, 10. novembra 2009**, v sejni sobi Občine Ribnica (pritličje), Gorenjska cesta 3, Ribnica, in sicer:

- pod 2. a) ob 11. uri,
- pod 2. b) ob 11. uri 30.

7. Dražitelji morajo pred začetkom dražbe **plačati kavcijo** v višini ene izklicne mesečne najemnine. Kavcijo je treba nakazati na transakcijski račun Občine Ribnica, št. 01304-0100005476, sklic 00 DŠ 722100 (DŠ – davčna številka dražitelja) z navedbo »plačilo varščine za najem stanovanja«.

8. Plačana kavcija bo brez obresti po končani javni dražbi vrnjena tistim dražiteljem, ki na javni dražbi ne bodo uspeli, in sicer v roku 3 dni od dneva izvedbe javne dražbe.

9. Ogled predmetnih stanovanj bo možen po predhodnem dogovoru na tel. št. 01 837 20 28 (Zalka Gorše), pri omenjeni kontaktni osebi dobite tudi dodatne informacije o stanovanju.

10. Pogoji za sodelovanje:

Na javni dražbi lahko sodelujejo fizične osebe, ki so izpolnile pogoj polnoletnosti.

Dražitelji morajo pred začetkom dražbe komisiji predložiti:

- potrdilo o državljanstvu RS ali osebno izkaznico ali potni list,
- overjeno pooblastilo v primeru, da fizična oseba za udeležbo na dražbi pooblasti drugo pravno ali fizično osebo,
- originalno potrdilo o plačilu kavcije s priloženo številko računa za primer vračila kavcije,
- davčno, EMŠO in telefonsko številko.

Interesenti, ki ne bodo dokazali izpolnjevanja pogojev iz prvih treh alinej 10. točke, bodo po sklepu komisije, ki bo vodila dražbo, izločeni iz postopka pred začetkom dražbe.

11. Z najugodnejšim dražiteljem se sklene najemna pogodba za dobo 5 let, najkasneje v roku 15 dni po zaključku dražbe. Če dražitelj ne podpiše najemne pogodbe v navedenem roku iz razlogov, ki so na strani dražitelja, Občina Ribnica zadrži kavcijo.

12. Pravila javne dražbe:
- javno dražbo bo izvajala Komisija za vodenje in nadzor postopka s stvarnim premoženjem Občine Ribnica v skladu z Uredbo o stvarnem premoženju države, pokrajini in občin (Ur. l. RS, št. 84/2007, 94/2008),
- ugovore proti dražbenemu postopku je možno podati, dokler ni zaključen zapisnik o poteku dražbe,

- morebitne ugovore reši takoj predsednik komisije,

- komisija iz prejšnje alineje lahko začeti postopek, s soglasjem predstojnika, ustavi do sklenitve pravnega posla, brez obrazložitve in brez odškodninske odgovornosti, pri čemer se dražiteljem v roku 3 dni povrnejo plačana varščina in izkazani stroški.

13. Ta javna dražba se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in na uradni spletni strani Občine Ribnica www.ribnica.si.

4. pohod veteranov po ribniški Mali gori

Veterani območnega združenja Ribnica so 12. septembra organizirali in izvedli 4. veteranski pohod, to pot po ribniški Mali gori. Zaradi obveznosti se je pohoda, poleg 23 domačinov (tudi dva iz občine Loški Potok in dva iz občine Sodražica), udeležilo še 23 veteranov iz povabljenih OZVVS: Ruš, Domžal, Velikih Lašč, Idrije in Sežane. Na pohod je prišel tudi predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Janez Pajer. Pohodniki so se zbrali pri parkirišču Riko (za železniško progo). Malo po osmi uri jih je s kratkim nagovorom pozdravil predsednik OZVVS Ribnica Peter Levstek, povzel namen pohoda in obisk nekaterih spominskih obeležij. Pohodniki so s praporom OZVVS Ribnica in nosilcem Jožetom Klunom krenili skozi Gornje Lepovče do spomenika padlim borcem NOB. Tu je Borut Kozina prisotne seznanil, da je spomenik NOB simboličnega značaja, postavljen v spomin 16 padlim borcem z zdajšnje Gorenjske ceste v Ribnici, da tu ni nihče pokopan. Tedanja Gorenja vas, ki je tedaj štela 48 hišnih števil, je dala 39 borcev NOB. Vsi na spomeniku napisani so padli na različnih krajih med letoma 1942 in 1945. Kozina je prisotnim pripovedoval še o delovanju pripadnikov vizualne opazovalnice, nad zaselkom Selan v juniju in oktobru 1991 in predstavil nadaljnjo pot proti Sv. Ani, trigonometru, najvišji točki Male gore (964 m), Stenam, obeležju TIGR (prvi spopad z okupatorjem, 13. 5. '41) in nesrečnem dogodku pri kraškemu breznu Žiglovica (75 m) leta 1942.

Od tu je gozdna cesta vodila pohodnike do zaselka Selan, kjer nas je že čakalo prvo okrepčilo: pozdrav oz. sprejem s pijačo in prigrizkom. Veterana, domačina Ludvik Zalar in Ivan Arko, sta prijetno presenetila z vzorno pripravo prigrizka in še s klopki za počitek. Kolona se je zaradi strmine kar malo raztegnila in ponovni zbor je bil pri cerkvi sv. Ane, od koder je najlepši pogled na prostrano Ribniško dolino in pobočje Velike gore na drugi strani. Domačin Dušan Nosan je povedal bajko o nas-

tanku Ribniške doline in opisal ribniško suho robo. Po krajšem postanku pri Sv. Ani se je skupina oglasila v planinski koči PD Ribnica, pri Sv. Ani.

Pot se je nadaljevala v smeri Bašlja, proti obeležju, postavljenem v spomin tigrovcem (prvi spopad z italijanskim okupatorjem na Slovenskem 13. 5. '41).

Predsednik ZVVS Janez Pajer je opisal organizacijo in delovanje odporniške skupine TIGR. Delovanje tigrovcev je bilo strogo tajno tudi med tigrovci in delovanje v trojkah posebnost.

Po načrtu so udeleženci nadaljevali pot v smeri proti kraškemu breznu Žiglovici in tja prispeli ob 12.50. Povabljeni iz veteranskih združenj so bili tu prvič. Ogledali so si okolico s spominsko ploščo in komentirali dogodek iz leta 1942, ko je bilo ustreljenih in vrženih v brezno devet domačinov. Nekateri pohodniki so že gledali načrt pohoda, kjer je bil označen tudi čas, želeli so naprej. Po približno 700 m so prišli do križišča (ribniškega smetišča, ki je zdaj kar nekaj let lepo urejeno, a se zapira za dovoz smeti) Bašelj - Selan - Ribnica. Po cesti proti Ribnici so po 500 m zavili desno mimo nekdanje jamarske koče in Francetove jame. Med potjo so pohodniki komentirali stanje jamarske koče in Francetove jame (jama ni velika, ima pa kapnike, je že dalj časa zaprta, koča prav tako, okolica ni več urejena). Še pred 22-timi leti je bila tu lepa sprehajalna točka za tedaj mlado in srednjo generacijo. Za ponovno odprtje pa bi morali kočo predelati in obnoviti. Zdjaj so pa drugačni časi, je čas sprememb in drugih možnosti.

Po gozdni poti so prišli naprej v Gostišče Pugelj. Topel obrok s pijačo je že čakal. S ponudbo in postrežbo so bili pohodniki zelo zadovoljni. Po malici se jim je pridružil predsednik Peter Levstek in jih spomnil, da je bil namen pohoda druženje in ogled zgodovinskih, kulturnih in naravnih znamenitosti, predvsem pa medsebojno spoznavanje.

VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO

NAGOVOR PREDSEDNIKA OZVVS RIBNICA PETRA LEVSTKA

REŠETO

Formiran odbor za ogrevanje na Knafljevem trgu

Lastniki stanovanj in kurilnice na Knafljevem trgu se že dlje časa prizadevamo, da bi dobili bolj natančen vpogled v delo Komunale Ribnica na planu izvajanja ogrevanja soseske. Od Komunale smo terjali odgovore na vprašanja o načinu obračunavanja in prikazovanja stroškov ogrevanja kot tudi izterjave dolgov od neplačnikov. Ker z odgovori Komunale lastniki stanovanj nismo bili zadovoljni, podatki v poročilu ob koncu kurilnih sezon pa še naprej netransparentni, smo zaprosili Občino Ribnica, da kot ustanovitelj Komunale intervenira, kako bi dobili točne in jasne podatke o stroških ogrevanja in obratovanja kurilnice, za kar imamo kot lastniki pravico.

Odgovor Občine kot tudi Komunale pred tem je bil posplošen in nekonkreten. Nejasnosti in pomisleki o slabem poslovanju v zvezi z ogrevanjem so še naprej ostali. Zaradi tega smo se lastniki organizirali ter izmed predstavnikov lastnikov po blokih izvolili enajstčlanski odbor za ogrevanje, ki naj bi zastopal interese lastnikov na področju ogrevanja.

Na sestanku, ki je bil 14. 10. 2009, je sestava odbora kompletirana s predstavnikom Komunale kot izvajalcem ogrevanja. S tem je odbor za ogrevanje dobil potreben subjekt, da formalno pravno zastopa interese lastnikov pri organizaciji ogrevanja v naselju kot tudi pri zadevah v zvezi z upravljanjem in obratovanjem kurilnice. Sestanek se je odvijal po naslednjem dnevnem redu:

1. **Opredelitev dela in nalog** Odbora za ogrevanje Knafljevega trga, ki naj bi jih ta opravljal na podlagi 11. čl. Pogodbe o izvajanju ogrevanja.

2. **Boljša preglednost** zbiranja in porabe finančnih sredstev za ogrevanje kot tudi izterjave dolgov od neplačnikov.

3. **Vpogled v Pogodbo o izdaji in najem prostorov kurilnice dimnikarju.**

Po opravljeni razpravi so člani odbora sprejeli naslednje sklepe:

1. Do naslednjega sestanka se pripravi **predlog Poslovnika za delo odbora.**

2. **Preveriti pravno veljavnost Pogodbe o izvajanju ogrevanja**, glede na število podpisnikov kot tudi na velikost (kvadratura) ogrevalne površine v stanovanjih podpisnikov in v naselju kot celoti.

3. Da **Komunala pripravi manjkajoči podatek** o zbranih in porabljenih finančnih sredstvih za štiri mesece (januar-april) v letu 2007.

4. Da se **v bodoče** zaradi transparentnosti poslovanja Komunale po planu ogrevanja odboru **omogoči vpogled** v vse materialno-finančne listine, vezane za obračun ogrevanja.

5. Ker je **Pogodba o oddaji prostorov Kurilnice** v najem dimnikarju pravno nična, se do naslednjega sestanka pripravi predlog za rešitev tega vprašanja. V zvezi s tem Komunala pripravi točne podatke o stroških (plačanih in kompenziranih) dimnikarskih storitev in meritvah emisij plina za čas oddajanja prostorov Kurilnice v najem.

6. **Komunali je predlagano**, da za stroške ogrevanja bremeni lastnike ne pa najemnikov stanovanj (čl. 24, točka 5 Stanovanjskega zakona). S tem se dolg neplačnikov ogrevanja zaradi nezmožnosti izterjave spravi na minimum.

EUGEN JAKŠIČ, tajnik Odbora za ogrevanje

POSLANČEVA ZAPISNICA: Proračuna za prihodnji leti

Piše: poslanec SDS Jože Tanko

Vlada je v roku (do 1. oktobra) predložila proračuna za leti 2010 in 2011, za leti, v katerih bi morala tudi dejansko, ne samo z besedami in lepim govorjenjem, pokazati svoje namere. Besede ministrov in zapisi v koalicijskem sporazumu, ki je bil podpisan že v času krize, bi morali v teh dveh proračunih postati »meso«, torej nekaj, kar bi pomenilo razvojni in siceršnji preboj in nekaj, s čimer bi pokazali, da znajo Slovenijo voditi bolje. Pa tudi nekaj, kar bi omogočilo, da bi bili še boljši kot v preteklem (po njihovo slabem) mandatu, v katerem smo se zelo hitro približevali povprečju Evropske unije.

Zal ni tako. Tega ne ugotavljamo samo v opoziciji, kjer smo že po naravi stvari po navadi bolj kritični do vladnih predlogov, ampak to trdijo tudi gospodarstveniki, sindikati, strokovna združenja, številni profesorji in ekonomisti, ... Skratka, proračunov ni pohljal skoraj nihče.

Proračuna izkazujeta izredno velik primanjkljaj. Tolikšen, da smo si prislužili grajo Evropske komisije. Tu sicer nismo edini, opomnjenih je več članic. Vendar pa je problematična predvsem struktura proračuna.

Prihodki so nižji kot prejšnja leta, stroški delovanja države pa znatno višji. A tudi to bi nekako pogoltnili, če bi bili ti povišani stroški namenjeni za investicije, za razvoj, za nekaj, kar bi ohranjalo ali ustvarjalo delovna mesta. Vsi razumemo, da je potrebno propadla delovna mesta nadomestiti z novimi, boljšimi in da to lahko storimo le tako, da gospodarstvu omogočimo prestrukturiranje. To pa bi bilo možno s številnimi ukrepi, ki pa jih vlada, žal, v letu vladanja še ni predlagala.

Pomanjkanje učinkovitih ukrepov se kaže kot kreditni krč, ki ovira prilagodljiva in inovativna podjetja z naročili, kupci in dobrimi programi, kaže se kot prevelika zbirokratiziranost, kot prepočasno vračanje preplačanega DDV, prepozni so razpisi ali jih celo ni (npr. pri koheziji), ... In po izrazito izstopajočih socialnih ukrepih. Da ne bo pomote – brez njih ni mogoče, vendar pa to ne smejo biti edini ukrepi. So lahko dopolnilni.

Kaj je še očitno – predvidevajo se novi davki – davek na motorna vozila in premoženjski davek, ki bosta vsakega državljanu obremenila z okrog 200 eur letno. Če bo prišlo do sprememb DDV in trošarin, bodo dodatne obremenitve še precej višje.

Proračuna izkazujeta zamudo zaradi nepravočasnega ukrepanja vlade, ki za razliko od drugih držav, npr. Poljske, Češke, Portugalske, ... ni predlagala učinkovitih ukrepov, SDS-ovih ni hotela niti povzeti, kaj šele sprejeti. Samo proti Poljski ali Češki bomo letos izgubili med 6 do 9 %. Tudi pomembne investicije (železnica, razvojne osi ...), ki naj bi poganjale ali vsaj ohranjale gospodarsko rast, so pomaknjene v prihodnja leta.

Naša poslanska skupina (SDS) je skupaj s SLS in SNS vložila amandma, s katerim predlagamo za skoraj 800 mio eur nižje stroške države, s čimer bi primanjkljaj znižali na dovoljene 3 %. Upam, da mu bo pritegnil tudi del koalicije.

Poleg tega pa smo (SDS) vložili še več kot 40 amandmajev, s katerimi predlagamo drugačno izbiro prioritet, kot jih je predlagala vlada. Med temi so tudi amandmaji, ki so pomembni za naše območje. Gre za sredstva za podporo 3. A razvojni osi, za nadaljevanje obnove železniške proge od Ortneka proti Kočevju in za ureditev Rudniškega jezera v Kočevju.

Upam, da bo koalicijski poslanec Veber iz Kočevja v koaliciji uspel pridobiti podporo za te predloge, ki bi ponudili nove priložnosti Ribnici, Kočevju in vsem ostalim krajem, ki gravitirajo na našo edino prometno navezavo.

POTREBEN JE SKUPEN POLITIČNI KOMPROMIS

Tako kot vsak mesec tudi tokrat v OO SLS Ribnica bralcem Rešeta podajamo svoja opažanja o dogajanju v Ribnici kot tudi širše. Zadnji mesec nas je dogajanje v Ribnici v marsičem pozitivno presenetilo, v marsičem pa tudi razočaralo. V zadnjem času se je tako v Ribnici odvijalo kar nekaj izredno lepih prireditev, med katerimi bi radi še posebej izpostavili prireditev ob 10. obletnici otroške folklorne skupine Lončki v Dolenji vasi. Zavedamo se, da so tovrstne prireditve tudi sicer zelo pomembne, ker ohranjajo kulturo in navade starih Ribničanov, predvsem pa zato, ker mlajši generaciji povedo marsikaj o ribniški zgodovini. Dobro poznavanje zgodovine pa je temelj nadaljnjega razvoja Ribnice. Pohvalili bi tudi izvedbo občinske prireditve, ki se je odvila v ŠCR, ter ob tej priložnosti čestitali vsem prejemnikom občinskih priznanj.

Vendar, kot že uvodoma napisano, ima vsaka medalja dve plati. Na tej manj zaželeni plati pa v OO SLS Ribnica opozarjamo na vrsto problemov, ki se po našem mnenju rešujejo prepočasi.

Med njimi bi še posebej izpostavili prepočasno izvajanje prostorskega plana, ki je eden najpomembnejših strateških dokumentov občine, pereč je tudi problem odlaganja odpadkov v prihodnje. Pri tem nas še posebej skrbi, da boste občani v prihodnje morali za odvoz odpadkov plačevati mnogo več.

V OO SLS Ribnica poudarjamo, kar mnoge politične stranke pozablja, da je naša naloga predvsem spraviti raznovrstne ideje v skupen politični kompromis, ki bi omogočal kar najhitrejši in najbolj optimalen razvoj celotne občine in tudi regije. Ob tem poudarjamo, da smo odprti za nove ideje in dialog, kajti brez tega tudi kompromisa ne more biti.

Naj ob tem vsem občankam in občanom, predvsem pa njihovim najmlajšim, zaželimo še prijetne in razigrane jesenske počitniške dni!

Predsednik OO SLS Ribnica
LUKA ILC

Turistično informacijski center Ribnica in Muzejska trgovina Ribnica

obveščata, da bosta v času

od 19. oktobra do 27. novembra 2009

obratovala po spremenjenem urniku, in sicer:

ponedeljek, sreda, petek
10:00–18:00

torek, četrtek
08:00–16:00

sobota:
8:00–12:00

Nedelje in prazniki zaprto

RIBNIŠKI UČENCI V SOŽITJU S STAREJŠIMI OBČANI

Učenci Osnovne šole dr. Franceta Prešerna Ribnica so v okviru projekta Sožitje med generacijami 13. oktobra izvedli prvi letošnji nastop v Domu starejših občanov Ribnica.

Številne zbrane starejše občane je najprej pozdravila Veronika Indihar s Pesmijo o zvezdah Toneta Pavčka.

Sledil je uvodni nagovor devetošolke Lize Mrhar, ki je razkril bistvo druženja najmlajše z najstarejšo generacijo in pa dejstvo, da se mladi še kako zavedajo pomena dobrih medsebojnih odnosov. Kot dobro prispodobo za to je Liza uporabila poučno pravljico o krutem kralju, ki je velel svojim podložnikom, sinovom in hčeram, naj

pobijejo svoje starše, saj so nekoristni in potratni za kraljestvo. Le en mladenič pa ni izpolnil kraljevega ukaza. Za svojo neposlušnost pa ni bil kaznovan. S pomočjo dragocenih modrosti in izkušenj svojega očeta si je namreč celo priboril kraljevo hčer za ženo, kralj pa je ob tem spoznal svojo veliko zmoto ... Odtlej so bili starejši ljudje v kraljestvu spoštovani in čislani zaradi svoje preudarnosti in modrosti. Sporočila in nauka te pravljice ne gre prezreti tudi danes. So namreč

Ribniški učenci so se ponovno izkazali na avstrijskem Koroškem

Tudi v letošnjem šolskem letu nas je Ljudska šola iz Bekštanj povabila na šolsko prvenstvo v krosu. K sodelovanju so bile povabljene še šole iz okrožja Beljak ter dve slovenski

šoli. Tekmovanje je bilo 16.10.2009.

V ribniški ekipi sta bila po dva učenca od 2. do 5. razreda. Naši učenci so se zelo izkazali in dosegli izvrstne rezultate.

Med dečki je v teku na 1200 metrov učenec 5. razreda Danijel Bartol zmagal, Robert Lovšin pa je dosegel 3. mesto. Med deklicami je Maša Klun na tej razdalji zasedla 5. mesto.

V teku na 400 metrov je tretješolka Mia Oberstar dosegla 3. mesto. Tudi vsi preostali učenci so se uvrstili v prvo deseterico.

Za zaključek pa so se udeleženci pomerili še v štafeti 6x50 metrov. Ribničanje so bili letos najboljši.

Domov smo se vrnili zelo zadovoljni, saj smo prinesli tri medalje, pohvalo ter pokal.

ANICA TANKO, učiteljica

stvari, ki se jih ne da kupiti, da pa se jih deliti. In mednje gotovo sodita izkušnost in zrelost, ki ju človek pridobi s potovanjem skozi življenje in lahko z njima mladim prihrani marsikatero grenko izkušnjo. Na drugi strani pa lahko mladi darujejo starejšim mladostne igrivosti, ustvarjalnosti in smelosti ...

In res, komaj se je uvodni pozdrav zaključil, že je mladost, veselje in navdušenje med starejše občane prinesla otroška folklorna skupina Lončki, ki je zapela pesmi Vsaki potok teče sam in Preljuba mi sosedu, zaplesala Oberštajeriš in Marjanco ter prikazala igrico Ali je kaj trden most.

Pravi otroški smeh na usta starejših pa je narisal skeč z naslovom Kviz, ki ga je zasnovala ga. Sonja Pucer. Ta je v okviru gledališkega kluba z učenci pripravila šaljivo dramatzacijo utrinkov iz življenja v domu starejših. Mladi igralci so predstavili, kako poteka domski vsakdan, kako se starejši v domu informirajo, kako se spoznajo na internet in kako občutijo hrupen prometni utrip v svoji okolici. Izvrstna predstava voditelja kviza in starejšega gojenca doma, v vlogah, ki so jih odigrali Dominik Bojc, Samo Kaplan in Sara Hočevnar, je požela veliko smeha in bučen aplavz. Zdrav humor pa je gledalcem podal tudi sporočilo, da nobeni mediji in tehnika ne morejo nadomestiti pristne človeške bližine in topline.

Nastop učencev ribniške osnovne šole v Domu starejših občanov je zaključil šolski Otroški pevski zbor pod vodstvom zborovodkinje Nataše Arko s pesmicami: Razni stanovi o starih poklicih, izštevanje En ten tenera in sodobnejšim napevom Čokolada.

Za posladek, ki so ga učenci v obliki nastopov podarili varovancem Doma starejših občanov, so se jim ti oddolžili z dolgim aplavzom pa tudi s sladkim pecivom in napitkom.

MARINKA MATE

RAZPORED POČITNIŠKIH KAPACITET ZA LETO 2010 (Društvo invalidov Ribnica)

SIMONOV ZALIV		št. apartmajev
24. 1.	do 3. 2.	B 26
14. 5.	do 24. 5.	D 4
3. 7.	do 13. 7.	D 1
12. 12.	do 22. 12.	F 16
TERME ČATEŽ		št. apartmajev
23. 2.	do 5. 3.	hišica št. 171
14. 5.	do 24. 5.	hišica št. 126
23. 6.	do 3. 7.	hišica št. 107
21. 10.	do 31. 10.	hišica št. 174
22.12.	do 1. 1. 11	hišica št. 117
TERME PTUJ		št. apartmajev
1. 10.	do 11. 10.	6/04
DOM ZDRAVJA - RADENCI		
14. 1.	do 24. 1.	prtiličje
ROGAŠKA SLATINA		
2. 8.	do 12. 8.	28/1.
TERME DOBRNA		
5. 3.	do 15. 3.	
TERME ŠMARJEŠKE TOPLICE		
1. 9.	do 11. 9.	

PRIJAVE SPREJEMAMO DO 27. 11. 2009

REŠETO

JULKA - AVTO, KI DELUJE LE ŠE NA ROČNI POGON.

Petošolci ribniške osnovne šole smo bili od ponedeljka, 7. 9., do petka, 11. 9. letos, v poletni šoli v naravi. 70 otrok je spremljalo pet razredničark (Mira Miše, Andreja Oblak, Mojca Jelušič, Sonja Pogorelc in Vida Arko), trije športni pedagogi (Janko Ilc, Aleš Pugelj in Valentina Remec) in specialna pedagoginja Olga Črne, ki je bila zadolžena za učenca s posebnimi potrebami iz 5. c razreda. Bilo je lepo vreme, zato smo lahko uresničili vse načrtovane naloge pri pouku in plavanju. Otroci so spoznali in raziskovali rastlinstvo in znamenitosti na samem terenu, usvojili tehniko plavanja in jo nadgrajevali, kvalitetno in pestro preživljali prosti čas, razvijali prijateljstvo, medsebojno pomoč in se navajali na samostojnost. Izvedli smo športni, kulturni, naravoslovni in tehniški dan. V petek, 11. 9. 2009, smo preverjali plavanje in podelili 3 priznanja ANKARANČEK PRIPRAVNIK, 32 priznanj BRONASTI ANKARANČEK, 17 priznanj SREBRNI ANKARANČEK in 18 priznanj ZLATI ANKARANČEK.

S sredstvi sponzorjev (Inotherm, Tomas sport, Trim sport, Petek transport, POINT – Krajc Stane, Prevoznništvo Iztok Pucer s. p.) smo nakupili majčke za učence in učitelje z natisnjenim logotipom naše šole v naravi in sponzorji, ki so prispevali sredstva. Vsem, ki so namenili sredstva za izvedbo ŠVN, se zahvaljujem v imenu učencev in učiteljev.

Za uspešno delo in prijetno vzdušje se lepo zahvaljujem vsem udeležencem ŠVN, učencem pa še enkrat iskreno čestitam za osvojena priznanja.

ANDREJA OBLAK, pedagoška vodja ŠVN

LOGOPEDINJA SVETUJE

OTROKOV GOVORNI RAZVOJ

Razvoj govora je pri otroku povezan s celotnim razvojem, zlasti z razvojem mišljenja. Otrok začne govoriti, ko doseže določeno stopnjo v umskem razvoju. Z govorno aktivnostjo pa si razvija tudi umske sposobnosti. Ko otrok nekaj pove, skuša z besedami izraziti misli in misli hkrati postajajo besede. Z ubeseditvijo zaznav in predstav razvija sposobnost poimenovanja, kombiniranja, predstavljanja in besedne ustvarjalnosti.

Obvladovanje govora temelji na obvladovanju glasovnogovornega sistema, za to pa morajo obstajati določeni pogoji. Razvita čutila, zlasti sluh. Otrok mora slišati govor drugih, razlikovati med glasovi, slišati mora sebe, da doseže razlikovanje med lastnimi glasovi.

Razviti morajo biti govorni organi; pljuča, sapnik, grlo z glasilkami, ustna votlina, gibljivost jezika in ustnic, trdo in mehko nebo ter zobje.

Seveda pa ni samoumevno, da otrok pravilno izraža svoje misli z govorom. Preiti mora mnogo razvojnih faz, v katerih se počasi nauči usklajevati gibanje različnih mišičnih skupin in govornih organov. Najosnovnejša delitev obsega štiri faze:

- pripravljalna ali predfonematična doba (prvo leto starosti)
- obdobje oblikovanja glasovnega govora (od 1. do 3. leta starosti)
- doba bogatenja govora in besednega zaklada (doba predšolskega otroka)
- obdobje obvladovanja pisne in govorne besede (šolska doba).

Novorojenček takoj ob rojstvu zakriči. Ta krik je refleksnega značaja. Kmalu postane občutljiv na zunanje dražljaje in spremembe. Odziva se na materin glas, ljubkjuoč glas ga pomirja, jezen in kričav pa vznemirja. Čustva neugodja izraža z jokom.

Ob koncu drugega in v začetku tretjega meseca nastopi brbljanje, ki je nenamerno in refleksno ter je izraz ugodja. Dojenčku se najpogosteje posrečijo glasovi, ki jih tvorimo z usti in s sprednjim delom jezika, saj je te mišice s sesanjem tudi najbolj razvil. Iz vseh teh naključno tvorjenih glasov pa se kasneje razvijejo govorni glasovi.

Ko začne dojenček ritmično ponavljati zloge (ma-ma, ga-ga,...) govorimo o čebljanju. Besede, ki pri tem nehote nastanejo, niso po smislu besede, ker še niso vezane na določene osebe, predmete ali situacije. Čebljanje je oblika igrive dejavnosti ali igra govoril. Dojenček v njej uživa. Na dojenčkovo čebljanje lahko ugodno vplivamo, če ponavljamo glasove, ki jih proizvaja. Tako se postopno razvija sodelovanje med slišanim in lastnim izražanjem.

V drugi polovici prvega leta začne dojenček posnemati govor odraslih. Ta pojav imenujemo eholalija in bistveno vpliva na nadaljnji razvoj govora. Otrok posluša govor okolice s tem pa postanejo njegovi glasovi jasnejši in bolj natančno opredeljeni. Proti koncu prvega leta se zelo razvije slušno dožemanje, zato se razumevanje govora izboljša. Dojenček razume govor približno tri mesece prej, kot začne govoriti.

Prvo besedo spregovore nekateri otroci že v

osmem ali devetem mesecu, največ otrok pa v enajstem ali dvanajstem mesecu. O prvi besedi govorimo takrat, ko je zveza med besedo in osebo ali predmetom smiselna. Ko dobijo besede, ki jih je otrok že prej v raznih zvezah povedal, določen pomen, govorimo o pravih besedah. Otrok torej ve, da beseda mama pomeni določeno osebo. Tako se na podlagi razumevanja in posnemanja tujega govora in spretnejših govoril razvija otrokov govor.

V govornem razvoju se izmenjavajo obdobja hitrega razvoja in obdobja zastojev. Največji zastoji nastanejo, ko je otrok zaposlen s pridobivanjem kakšne nove spretnosti (npr. ko se uči hoditi). Razvoj govora je odvisen od otrokovega telesnega in duševnega razvoja, od njegovega zdravja in okolja, v katerem živi.

Govor se kvalitetno spreminja. Otrokovi interesi začnejo prevladovati nad občutki, ki so bili v ospredju v prvem letu. Postane radoveden, vse otipava, ogleduje, odkriva nova imena in besede. Pojavi se vprašalnica: Kaj je to? Vedno se s tem vprašanjem obrača na odrasle in jih s tem opozarja na svojo rastočo potrebo po govornem izražanju. Uporablja v glavnem lažje izrekljive besede, težje pa izpušča ali zamenjuje z lažjimi. Razvoj govora je vedno individualen. Eni radi in veliko govorijo, drugi so tihi in zadržani. Nekateri hitro spregovorijo, drugi šele po drugem letu in v kratkem času vse nadoknadijo.

Otroka torej ne silimo govoriti in ga ne popravljamo. Potrpežljivo sledimo njegovemu razvoju (če seveda gre za normalni govorni razvoj) z lastnim preprostim in pravilnim govorom, z razlago vsega, kar se dogaja okrog nas.

ANDREJA PUCELJ

PODOLINI

KDOR HOČE, ZMORE

Generalna skupščina Združenih narodov je 1. oktober razglasila za mednarodni dan starejših. Tudi v Sloveniji, kjer z 19 odstotki starejših zavzemamo 8. mesto med sedemindvajseterico v Evropski uniji, se na ta dan opozori na odnos do starejših. Domovi za starostnike imajo večinoma dan odprtih vrat, hkrati pa razne aktivnosti, s katerimi predstavljajo svoje delo in poslanstvo. Od 30. septembra do 2. oktobra letos pa je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal že 9. tradicionalni Festival za tretje življenjsko obdobje, letošnjega so posvetili aktivnemu udejstvovanju in medgeneracijskemu sodelovanju.

Festival je edina in največja tovrstna prireditev v širšem evropskem prostoru. Hkrati je festival za tretje življenjsko obdobje edina prireditev, ki posveča veliko pozornost družbenim vprašanjem starejše generacije in se zaveda pomembnosti ter pomena njene modrosti in izkušenosti.

MED NASTOPOM JE NAOKOLI HODIL RIBNIČAN S KROŠNJO - METOD JAKLIČ, IN 'ŠENKAVAL' SUHO ROBO, ŽLICE IN PROSPEKTE, TER VABIL LJUDI V NAŠE KONCE.

Preko predavanj, delavnic, okroglih miz in kulturnih dejavnosti pa se je izrazila ustvarjalnost tako starejše kot mlajše generacije. Festival poudarja namreč tudi medgeneracijsko sodelovanje. V treh dneh festivala, kjer je sodelovalo 198 razstavljalcev, se je zvrstilo skupno kar 209 dogodkov, od tega 121 prireditev v sklopu kulturnega programa z raznovrstnimi delavnicami, med njimi plesna, fotografska, čipkarska ter delavnice grafike, ročnih del, slikanja na steklo, ustvarjanja iz gline in slame ter številne druge. V izobraževalnem delu so se lahko udeležili 80 prireditev, med njimi predavanja in okroglih miz o krepitvi zdravja, zdravega prehranjevanja, športa in prostega časa, prostovoljstva, izobraževanja starejših. Letošnja novost je bil Park modrih povezav, v sklopu katerega so se zvrstile delavnice na temo starejši in nove tehnologije, seznanili so jih s prednostmi interneta ter s fotografskimi veščinami.

V PRVEM DELU JE ZBRANO OBČINSTVO RAZOROŽIL S SMEHOM ALOJZ ZABUKOVEC, »GOLIDARJEV JOKL IZPOD BONCARJA DOMA«, KOT SE JE PREDSTAVIL SAM. S ŠALJIVIMI PRIGODAMI JE ORISAL, KAJ MU JE DALA DRUGA SVETOVNA VOJNA IN KAKO JE BILO PO VOJNI.

Na festivalu v Cankarjevem domu se je predstavilo tudi Društvo upokojencev Ribnica. Skupaj s Kulturno-etnološkim društvom Maticova etno hiša iz Sodražice in Ljudski univerzi Kočevje so pripravili zanimiv program. Za uvod in še večkrat vmes so zapeli pevci kvarteta Zvon, ki ga sestavljajo Janez Merhar, Ivan Šega, Božo Zalar in Jože Štrukelj. V pogovoru in predstavitvi sodelujočih organizacij na osrednjem prostoru so sodelovali predsednik DU Ribnica Ivan Šega, sicer tudi pobudnik sodelovanja na festivalu in predsednik Kulturno-etnološkega društva Maticova etno hiša v Ravnem Dolu pod Novo Štifti; Jožica Pečnik, vodja izobraževanja na Ljudski univerzi Kočevje in mentorica krožka Slovenski jezik in njegove lastnosti na Univerzi za 3. življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kočevje ter mentorica Študijskega krožka Beremo z Manco Košir, ravno tako na Ljudski univerzi Kočevje; ter Tilka Debeljak, dolgoletna, uspešna in aktivna članica Univerze za 3. življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Kočevje.

Tekst in foto: ZDENKA MIHELIC

Točka vseživljenjskega učenja Ribnica

Ljudska univerza Kočevje v okviru projekta Center vseživljenjskega učenja Dolenjska, katerega nosilec je Razvojno izobraževalni center Novo mesto, v Sodražici, Loškem Potoku, Ribnici, Kočevski Reki in Fari organizira brezplačne aktivnosti, katere prilagajamo letnemu času in željam oziroma potrebam obiskovalcev Točke. Dvakrat mesečno, ob torkih, je prebivalcem na voljo mentorica, ki vam je lahko v pomoč pri učenju, iskanju informacij na internetu, izpolnjevanju raznih obrazcev, pisanju prošenj, življenjepisov in drugih pisnih obvestil iz vsakdanjega življenja.

Lansko jesen smo za vse, ki se radi naučite česa novega, obnavljate že usvojeno znanje, ustvarjate ali pa se preprosto v naši družbi odpočijete od napornega vsakdana, pričeli s srečanji na Točki vseživljenjskega učenja v Ribnici. V tem času so se v prostorih Knjižnice Miklova hiša in Domu za starejše občane Ribnica zvrstila razna zanimiva predavanja in ustvarjalne delavnice.

Naj vas le spomnimo, katere aktivnosti so nas že združile.

Pričeli smo z gospodinjsko delavnico na temo buč, nadaljevali s slikanjem na les, spoznali osnovne zakonitosti sajenja sadnega drevja ter aktualne bolezni in škodljivce v sadovnjaku, osvežili znanje o pomenu zdrave prehrane za zdravo življenje, prisluhnili potopisnem pred-

UDELEŽENCI SE UČILO NOVIH VEŠČIN

vanjem, izdelali pustni namizni aranžma, poslikali glinene cvetlične lonce, malo drugače izdelali velikonočne pirhe iz blaga, prisluhnili zanimivemu predavanju o zgodovini in pomenu velike noči, se naučili aranžiranja daril na podlago, razpravljali o zdravstvenih težavah v zrelih letih, spoznali egipčanskega faraona Tutankamona ....

Letošnje jesen smo že spoznali Norveško, se preizkusili v izdelovanju ikeban, se vrnili v zgodovino in spoznali skrivnostni svet Inkov. Podrobnejše informacije o dogajanjih na Točki si lahko preberete na spletni strani Ljudske univerze Kočevje (www.lu-kocevje.si) ali na spletni strani CVŽU Dolenjska (www.cvzu-dolenjska.si).

Veselimo se ponovnega srečanja z vsemi, ki ste Točko že obiskali in hkrati vabimo tudi tiste, ki se še niste uspeli udeležiti naših predavanj ali ustvarjalnih delavnic, da si vzamete nekaj časa zase in se nam pridružite.

Vse aktivnosti so brezplačne, saj je projekt financiran iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstva za šolstvo in šport.

Ljudska univerza Kočevje
MILENA PETEK - koordinatorka projekta

VODIŠ PO ZEMLJI NAS NAŠI

Odrasli skavti zase pravijo, da so čisto normalni ljudje, ki živijo po skavtski oblubi in skavtskih zakonih tudi v svoji odrasli dobi. Po navadi so to starši otrok mladih skavtov, vabljeni pa so tudi drugi odrasli. Odrasli skavti se združujejo v bratovščine, bratovščine pa v Zvezo Bratovščin Odraslih Katoliških Skavtinj in Skavtov, ZBOKSS.

Na začetku letošnjega skavtskega leta so se odrasli skavti 3. oktobra odpravili v Lončarijo, kjer so jih sprejeli iz Bratovščine Ribnica - Dolenja vas. Le-ta ima dvanajst članov, duhovni vodja je dolenjevaški župnik Branko Potočnik. Zase pravijo, da pokrivajo kompletno Ribniško dolino, razen Nemške vasi in Prigorice, a to nameravajo dopolniti v prihodnje.

NA POT SKOZI GABRJE DO ZALUŽJA, BLAT, DO OBRHA

Zbrane odrasle skavte je v uvodu pozdravil vodja ribniške bratovščine odraslih skavtov Marjan Peteh, sicer tudi poverjenik za mednarodne odnose Izvršnega odbora ZBOKSS, ki jim je na hudomušen način približal kraje suhe robe in lončarstva, zgodovinsko orisal pomen lončarjev, tudi kot prinašalce krompirja po Sloveniji, navdušil pa jih je z dvema legendama – o zmaju na Dolenjevaškem polju in o Okamnelih svatih. V imenu načelnice ZBOKSS-a je zbrane nagovoril podnačelnik Peter Kvartič (Bratovščina Velenje), nato še poverjenica za program Janica Hrastnik (Bratovščina Mozirje) ter ribniški župan Jože Levstek, ki je vse prav lepo pozdravil in jih povabil v naše kraj še kdaj z besedami »Se potepaš – ne veš, kam? Pridi k nam!«. Tone Prelesnik je tukajšnje vasi in pokrajino orisal z geografskega in rastlinskega vidika. Za konec jutranjega zbora pa je brat Primož Kovač, kapucin v Kančevcih in duhovni vodja ZBOKSS-a, vsem na srce položil letošnje vodilo v skavtskem letu odraslih skavtov: »Domačnost med odraslimi skavti je ena od pomembnih lastnosti, zato smo letos odprli nov projekt, 'Vodiš po zemlji nas naši'. Želimo vas spodbuditi, da bi imeli redna mesečna srečanja oz. sestanke tudi v naravi, izpeljali nekaj izhodov (enodnevnih

izletov), da bi se odločili za tabor, izpopolnili znanje o življenju v naravi, to je o vozlih, ognjiščih, orientaciji, bivakih, živalih (sledilci, glasovi, iztrebki) in o rastlinskem svetu, ter da bi pripravili in izpeljali kakšno akcijo za lepšo okolico.«

Toda z razpustitvijo kroga se uvodno srečanje odraslih skavtov v začetku skavtskega leta ni končalo. Kot jih je brat Primož navdušil nad povezanostjo z naravo, so se že z novim geslom podali na pot in čutili utrip in bogastvo narave, preko katere Bog deluje na svoj prvobitni način. Pot jih je vodila, njih pa odrasli skavt Roman Kromar, skozi Gabrje do Zalužja in jeza, od tam mimo kamnoloma in Blat do Obrha in naprej do lovskega doma v Rakitnici, kjer so imeli ponazoritev postavljanja oglarske kope. Ob vrnitvi v Dolenjo vas so si ogledali izdelavo lončenih izdelkov izpod rok Ane Češarek, nato so v dolenjevaški cerkvi sv. Roka darovali sveto mašo, se še okrepčali s toplim obrokom in z obljubami, da se kmalu zopet srečajo, komaj ločili od odlično pripravljenega srečanja in 62 prijateljev iz desetih udeleženi in devetnajstih registriranih bratovščin Slovenije.

Tekst in foto: ZDENKA MIHELIC

STAREJŠA GENERACIJA – STIČIŠČE MODROSTI

V zadnjem času me kar prevečkrat zaboli srce, ko opažam, da je vse premalo spoštovanja do starejših ljudi kot tudi medgeneracijskega sodelovanja. Moja velika izkušnja je bila, ko je moj dragi oče živel pri meni v svoji jeseni življenja, da si starejši želijo veliko pogovora in prijaznosti, iz tega pa se mi veliko naučimo. Naučimo se skromnosti, spoštovanja, poštenja in lepšega odnosa do sočloveka. Tako nam nizajo življenje, ki je bilo zelo težko, saj so doživeli vojna nasilja, ki so prizadela njihovo nežno otroštvo, njihove starše pa pahnila v brezupje, kako preživeti.

O svojem potovanju skozi življenje nam radi pripovedujejo in kar večkrat se jim ob tem zarosijo oči.

Ko zasluţimo, da je njihova bolečina le prehuda ob teh mislih, obrnemo pogovor v drugo, svetlejšo smer, da jim solze ne zameglijo pogleda.

Zelo pogosto sem tudi sama tako doživljala, ko sem poslušala očeta z njegovimi nasveti. Še danes so mi njegove misli v veliko oporo, ko me življenje peha v obup ali malodušje.

Očetu bom do konca svojega zemeljskega življenja hvaležna za njegove dragocene napotke, ki so me naučili spoštovanja do vseh ljudi, brez razlike v barvi kože, govora ipd.

Pogrešam njegove iskrene oči, njegovo dobroto.

V mislih se še vedno pogovarjam z njim, na njegovem večnem počivališču, kjer mu prižigam sveče in tja prinašam cvetje, ki ga je obojeval.

Moja misel ob koncu pisanja tega sestavka je: Poklonimo starejšemu človeku svoj čas, nasmeš, iskreno desnico v pozdrav in topel stisk dlani, pomoč, če jo potrebuje, in VELIKO MEDSEBOJNE POVEZANOSTI, da bo začutil, da je spoštovan in LJUBLJEN.

MARIJA GOLOB

OBVESTILO

Obveščamo vse tiste zavarovance Vzajemne, ki so pred časom podpisali soglasje za izredno skupščino te zavarovalnice, da bodo ali pa so že prejeli na svoj naslov v podpis soglasje, da jih na tej skupščini zastopa določena delegatka (za dolenjsko regijo Ana Bilbija).

Prosimo vas, da podpisano soglasje čimprej vrnete v priloženi ovojnici na priloženi naslov.

Vaš podpis pomeni glas, ki ga bo imela delegatka na skupščini.

Hvala vam za razumevanje.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RIBNICA

Letošnjo jesen je potekalo Evropsko prvenstvo v toplejših krajih kot prejšnja leta, in sicer v obmorski vasici Kaštela, med čudovitima mestoma Splitom in Trogirjem. 30. septembra so trije avtobusi ribniških in kočevskih tekmovalk s starši oz. spremljevalci odpotovali zastopat rumeno barvo Slovenije, četrti avtobus navijačev pa se nam je pridružil v petek.

NBTA Europe (National Baton Twirling Association) je za mažorete eden razburljivejših dogodkov, kar dokazuje dejstvo, da se ga je letos udeležilo veliko - po nekaj sto mažoret tekmovalk in tudi nekaj tekmovalcev iz 11. držav (Anglije, Belgije, Bolgarije, Češke, Francije, Hrvaške, Irske, Nizozemske, Norveške, Romunije, Slovenije) ter se tako posamezno - solo, v dvojicah - duetu ali v skupini potegovalo za naslov evropskega prvaka v svoji kategoriji. Kot skupina se lahko tekmovalja na evropski ravni udeležijo samo prvaki na nacionalni ravni, in to so tudi bili: 2. skupina iz Društva mažoret in plesalcev Ribnica pod vodstvom Klavdije Križ Potisk v Parade Corps Minime (kategorija do 12 let, v kateri se ocenjuje predvsem korakanje in formacije po predpisani poti ter tehnika palice) in dve skupini iz KUD Godba Kočevje - mažoretna sekcija: ena v kategoriji Accessories Corps Minime (do 12 let, poudarek je na predstavljanju zgodbe, kjer so poleg palice vključeni tudi rekvizit in plesni elementi) pod vodstvom Tonje Rožman ter druga v kategoriji Accessories Corps Senior (nad 14 let) pod vodstvom koreografinje Maje Smole in Tine Begič. Tu so pridno trenirala in tekmovala tudi štiri ribniška dekleta: Maša Grebenc, Anja Oblak, Suzana Pogorelec in Jana Rus.

Letošnje leto je ocenjeval tim 22-ih sodnikov (11 parov), med njimi tudi 4 slovenske sodnice: glavni Maja Smole in Tina Kegel ter njuni asistentki

Bojana Oražem in Tonja Kajtna.

Tekmovalje je bilo tudi letos pestro, zanimivo in zabavno. Videli smo veliko lepih - precizno izvedenih nastopov s težkimi elementi palice ter izvirnih koreografij. Predvsem pa je bilo tekmovalje, ki je trajalo od 2. do 4. oktobra vseskozi zahtevno in stresno tako za tekmovalke kot tudi za sodnike, saj se ga vsako leto udeleži več tekmovalk, ki pokažejo več znanja, s čimer je pogojen tudi višji kriterij ocenjevanja. Vendar pa samo ena skupina lahko postane prvak v svoji kategoriji in tako se je tudi zgodilo. Kot že po tradiciji je večino pokalov (za 1., 2., 3. mesto) odšlo na Nizozemsko ter Hrvaško. Nizozemke so bile tudi absolutne zmagovalke pri solistkah in v duetih v vseh starostnih kategorijah. Naša dekleta pa so pohvalno zasedle: 4. mesto ribniška skupina v Parade Corps Minime, 5. mesto kočevska skupina v Accessories Corps Minime ter prav tako 5. mesto v Accessories Corps Senior!

Velika zahvala gre staršem tekmovalk in spremljevalcem, saj so nas vseskozi podpirali. Bili so odlična publika in najglasnejši navijači. Tri dni so vriskali, skakali, peli, plesali ob spremljavi harmonike, bobnov, ragelj ipd. Vendar tudi oni žal niso bili nagrajeni za ves svoj trud, med nami pa je vseskozi vladalo odlično vzdušje.

BOJANA ORAŽEM, foto Klavdija Križ Potisk

REKREATIVNO PLAVANJE ZA STAREJŠE

V letošnjem letu bo, s pričetkom v novembru, organizirana plavalna šola za starejše. Ta je namenjena odraslim rekreativcem, starim 25 let in več, ki bi radi izpopolnili svojo tehniko plavanja, povečali svojo plavalno zdržljivost, se po napornem dnevu sprostili ter navezali stike z nekaterimi ljubitelji plavanja.

Plavanje je celosten šport, ki lahko skladno razvija in oblikuje telo. Je športna dejavnost z najmanjšim številom stranskih učinkov, saj zaradi sorazmerno počasnih gibov v primerjavi z gibanjem na suhem praktično ne prihaja do poškodb. Zato je ta dejavnost primerna za vse starostne skupine: od dojenčkov do starostnikov in tako za suhe ljudi kot za tiste s prekomerno telesno težo. Plavanje z nizko in zmerno intenzivnostjo zmanjšuje strah in tesnobo ter izboljšuje razpoloženje, samopodobo in ugodno vpliva na spanje.

Kako plavanje vpliva na človeka, njegove sisteme in procese v telesu?

Krepi srčno-žilni sistem

Zaradi premagovanja odpora vode z velikimi in ritmično ponavljajočimi se gibi se delovanje srca in pretoka krvi po ožilju zelo pospeši. Med plavanjem ne nosimo teže lastnega telesa, kar srcu olajša delo. S plavanjem se ohranja prožnost žil. Večje skupine mišic se izmenično krčijo, kar pomaga pri pretoku krvi in ohranja prožnost ožilja. S tem se zmanjšuje možnost za nastanek hib in okvar samega ožilja.

Krepi dihalni sistem

Med plavanjem se povečuje potreba po sprejemanju večje količine kisika. Na suhem bi se ritem dihanja pospešil. Ker pa je pri plavanju ritem dihanja vezan na ritem plavanja, se dihanje le poglobi. S tem se izboljšuje giblivosť prsnega koša in trebušne prepone ter povečuje vitalna kapaciteta pljuč.

Ugodno vpliva na kostni in mišični sistem

Vodoravni položaj telesa in navidezno zmanjšanje telesne teže ugodno vplivata na hrbtenico. Veliki in specifični plavalni gibi ohranjajo giblivosť ramenskega sklepa, ki se zaradi enostranske uporabe v vsakdanjem življenju prične zelo zgodaj zmanjševati. Plavalni gibi nog, še posebej pri prsnem plavanju, ohranjajo primerno giblivosť v kolčnem, kolenskem in skočnem sklepu. S plavanjem si ohranjamo tudi pravilno držo telesa.

Vpliv plavanja na živčni sistem

Kopanje v primerno topli vodi vpliva pomirjevalno na živčni sistem. Pri plavanju se mišičevje krči in razteza. Ker ni potrebno nositi teže telesa in plavamo v vodoravnem položaju, se mišičevje v fazi raztezanja lahko za krajši ali daljši čas popolnoma sprosti. Ta popustitev mišične napetosti vpliva na zmanjšanje celotne živčne napetosti. Zato pomenita plavanje in kopanje v primerno topli vodi za ljudi, ki opravljajo umsko in psihično zahtevno delo, zelo primerno sredstvo rekreacije. Ta učinek bi bil še toliko večji, če bi plavali po vsakodnevnem delu.

Nasvet: pri plavanju ne precenjajmo svojih sposobnosti in zmognosti, plavalno kondicijo in tehniko pridobivajmo postopoma, a vztrajno. Svoje znanje izpopolnjujemo in ga ohranjamo med oddihom na morju, jezeru, v bazenu ali mirno tekočih rekah, pri tem upoštevajmo vremenske razmere in nevarnosti prostih voda (tokovi, meduze, morski ježki, ostre skale itd.).

Vpisi v plavalno šolo za starejše potekajo:

- na govorilnih urah na bazenu ŠCR, vsako sredo od 17. - 18. ure pri Heleni Mlakar

- v torek, četrtek in petek od 17. ure 30 - 18. ure na telefonski številki: 051/755-969.

Viri: internetni viri, knjiga K. Praznik in M. Črešnar Osnove učenja plavanja.

HELENA MLAKAR

Ne odlašajte, naredite nekaj zase.

Na prijetno druženje in vadbeni program za zdrave sklepe in hrbtenico, boljši mišični tonus, dobro kondicijo in proti osteoporozi vas lepo vabi Društvo joga v vsakdanjem življenju.

Vadba poteka ob četrtnih, ob 18,30 v Ribnici, in v Srednji šoli Kočevje ob torkih, ob 18.30. Informacije po telefonu 041/ 316 989.

TOMAŽ JALOVEC, ZMAGOVALEC TEKME ZA EVROPSKI POKAL

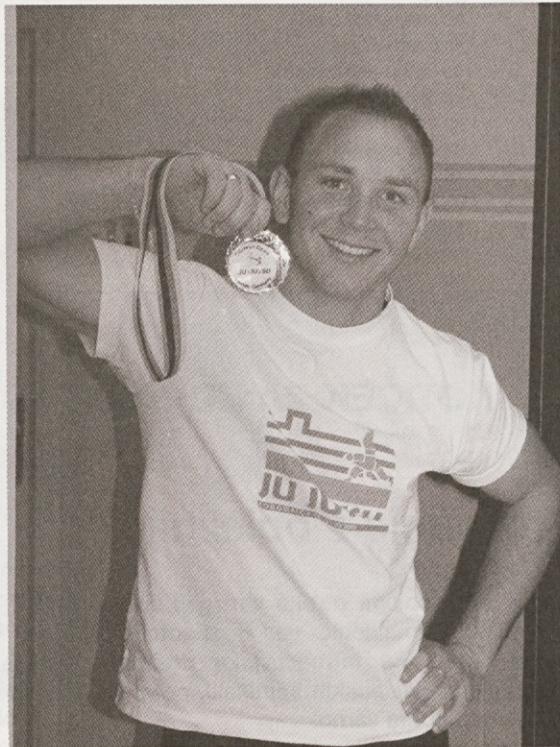
V Nemčiji, mestu Hanau, je 3. in 4. oktobra potekal ECC - Grand prix turnir, tekma ju-jitsu za evropski pokal. Osem slovenskih klubov pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije se je turnirja v močni konkurenci 18 držav in okoli 2000 tekmovalcev udeležilo z 62 slovenskimi tekmovalci, med njimi je bilo tudi dvajset članov ŠD Tribor. Ti so nastopili tako v borbah kot v duosistemu in se odlično uvrstili. Prav gotovo pa najbolj odmeva zmaga Tomaža Jalovca med člani.

O perspektivnosti bratov Jalovec smo v začetku tega leta v Rešetu že pisali, takrat malo več o Janezu. Tomaž je bil namreč na službeni misiji na Kosovem, kajti zaposlen je v Slovenski vojski v vojašnici Franca Rozmana Staneta, Ljubljana - Moste, v bojni enoti.

Aprila je bilo tri leta, kar je v SV, in od tega petnajst mesecev na misijah v tujini. Ju-jitsu sta z bratom skupaj začela trenirati, in tudi tekmujeta oba približno tri leta. Trener Elvis Podlogar in pomožni trener Segej Bižal sta prav tako uspešna na tekmovanjih, nastopata v duosistemu. Tomaž pravi, da ima zelo dobre pogoje za treniranje.

Treninge ima v klubu v Ribnici ali v Kočevju, skupaj na teden okoli šest ur, fitness pa imajo tudi v službi, tako trenira tudi tam. Zaradi misije na Kosovu je Tomaž zamudil veliko tekem, tekma za EP v Nemčiji je bila njegova prva večja letošnja tekma. Zato lahko rečemo, da je njegov uspeh še toliko večji. Za čas misije mu kondicijske treninge predpiše trener Podlogar, fitness, tek in tudi borbe pa si organizira sam, saj je med vojaki veliko takih, ki trenirajo ju-jitsu.

V Nemčiji je tekmovanje potekalo v več skupinah, najboljši pa so se nato pomerili med seboj. Tako se je Tomaž kot zmagovalec svoje skupine pomeril s sicer odličnim Italijanom, ki pa proti Tomažu, letos kondicijsko in fizično močnejšemu, ni imel veliko možnosti. »Najtežja mi je bila finalna tekma z Italijanom. Dal sem vse od sebe, močna želja, motivacija in trud pa so se obrestovali,« je zadovoljen Tomaž. Vsak slovenski nastop, tudi Tomažev, so kolegi iz reprezentance spremljali in zanj glasno navijali.

ZLATA MEDALJA SE VEDNO NAJBOLJ SVETI

Tomaž sicer ni reprezentant kot brat Janez, mladinski reprezentant, a na tokratnem turnirju so slovensko reprezentanco vsi predstavljali in nastopali zanj. Z zmago med člani si je Tomaž pridobil tudi status državnega športnika. Najljubše pri ju-jitsu so mu treningi in borbe.

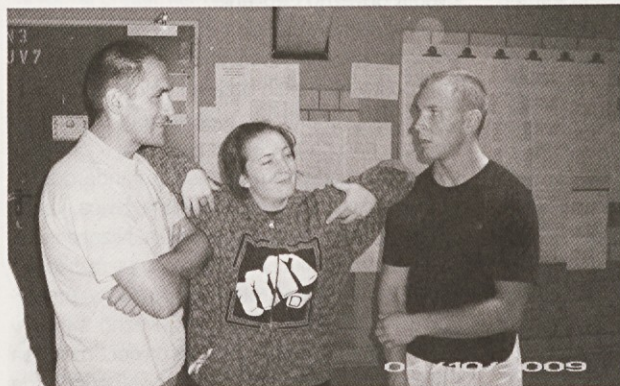
Družina in prijatelji ga podpirajo, Tomaž pravi: »Vsi mi dajejo pogum in navijajo zame.«

O moči tekmovanja govori tudi podatek, da je večino držav kot enega izmed zadnjih tekmovalcev za izbiro svojih reprezentantov na bližajočem se mladinskem svetovnem prvenstvu vzelo prav to tekmovanje.

Kljub temu da so člani Triborja na največjih tekmovanjih novinci, pa so jih od skupaj štirinajstih slovenskih medalj na tekmovanju osvojili kar sedem. To jih uvršča na prvo mesto med slovenskimi klubi.

ZDENKA MIHELIČ

foto portreta Zdenka Mihelič
foto s tekme osebni arhiv Tomaža Jalovca

TOMAŽ V POGOVORU S TRENERJEM REPREZENTANCE TOMIJEM STANKOVIČEM

V mladinski rokometni ekipi kar trije reprezentanti

V RD Ribnica Riko Hiše so tudi v letošnji sezoni dobro zastavili delo z mladimi, še posebej lahko izpostavimo odličan začetek ribniških mladincev, ki so po štirih odigranih kolih edina neporažena ekipa in z osmimi točkami na vrhu lestvice 1. mladinske državne rokometne lige. Za mladinsko ekipo igrajo fantje letnik 89 in mlajši. Tudi letos se lahko v RD Ribnica Riko Hiše pohvalijo, da imajo v mladinski ekipi tri mladinske reprezentante Slovenije. Trener Ciril Andoljšek pravi, da ne bi nobenega od fantov posebej izpostavljaj, saj je vsak od igralcev prispeval svoj delež k trenutnemu uspehu. Zadovoljen je s pristopom do

dela mlajših igralcev na treningih in tekmah, saj odlično dopolnjujejo starejše, včasih pa tudi že prevzamejo del odgovornosti. Ribniški mladinci opravijo 5 treningov na teden. Perovšek, Pucelj, Grebenc in Oblak trenirajo pri članski ekipi, Klarič, Petek In Andoljšek pa so posojeni v 1. B- ligaša iz Kočevja. V popolni zasedbi trenirajo samo ob torkih, tako da lahko smatramo, da je trenutno stanje na lestvici zelo dobro. Fantje niso skupaj samo na treningih ampak se veliko družijo tudi izven igrišča in so že prava »klapa«, kar pa je tudi prvi pogoj za dober rezultat. Potrudili se bodo, da ekipo odpeljejo tudi na mednarodni turnir v tujino, kjer se bo videlo in potrdilo delo z njimi.

MITJA ILC

Mesto	Ekipa	Št.tekem	Zmage	Neodl.	Porazi	Razl.zad.	Točke
1.	RD RIBNICA RIKO HIŠE	4	4	0	0	129 : 103	8
2.	RK CIMOS KOPER	4	3	0	1	129 : 114	6
3.	RD MERKURRD MERKUR	3	3	0	0	92 : 80	6
4.	RK GROSUPLJE	4	3	0	1	119 : 119	6
5.	RK GORENJE	3	2	0	1	102 : 94	4
6.	RK DOL TKI HRASTNIK	4	1	0	3	110 : 113	2
7.	RK CELJE PIVOVARNA LAŠKO	3	1	0	2	82 : 88	2
8.	RK TRIMO TREBNJE	4	1	0	3	126 : 134	2
9.	MARK OLIMPIJA	2	0	0	2	55 : 67	0
10.	RD SLOVAN	3	0	0	3	88 : 103	0
11.	MRK KRKA	2	0	0	2	53 : 70	0

KOTIČEK ZA ZDRAVJE

pripravila ANDREJA POGORELC

Trgovanje z boleznijo

Če bi vi v svojega otroka vbrizgali živo srebro ali formaldehid, vas bi zagotovo zaprli. Toda, če farmacevtska družba izdelala cepivo iz enakih kemikalij, potem je to popolnoma varno!

V preko 90 % vseh cepiv proti gripi so uporabljene sestavine, kot so derivati živega srebra, aluminija in formaldehida ter ostali.

Vse to so potencialno rakotvorne snovi. Kako je sploh mogoče, da so ta cepiva potem varna? Ste se že kdaj vprašali, kaj vsebuje cepivo proti gripi?

Izbrane seve gripe najprej vnesejo v embrie piščancev, kjer se razvijejo v kulture. Šele nato jih deaktivirajo s formaldehidom, ki je znan rakotvorni agent. Zatem so konzervirani s timerosalom, katerega 49 % predstavlja živo srebro. Celo večje število zdravstvenih strokovnjakov je zmedenih glede tega in niti ne vedo, da je timerosal živo srebro. Poleg živega srebra vsebujejo cepiva proti gripi tudi strupene in nevarne sestavine, kot so: aluminij (nevrotoksin, povezan z Alzheimerjevo boleznijo), Triton X-100 (detergent), fenol (karbolska kislina), etilen glikol («antifriz»), betapropiolakton (dezinfekcijsko sredstvo), oktoxinol 9 (vaginalni spermicid)... Tudi sestava novega cepiva proti novi gripi je precej sporna. Zaradi potrebe po čim hitrejši proizvodnji so farmacevtskim podjetjem dovolili tudi uporabo pomožnih snovi, ki so bile do zdaj v cepivih praviloma pre-

povedane. Da bi uporabili čim manj aktivnih učinkovin, bodo nekateri proizvajalci uporabili kemikalijo skvalen (ang. squalene), ki ga najdemo v velikem številu cepiv proti H1N1 virusu. Drugi s tem namenom uporabljajo aluminij, ki je tudi zelo škodljiv. Študija, ki so jo objavili leta 2000 v reviji American Journal of Pathology, pravi, da je en sam odmerek skvalena pri poskusnih živalih sprožil kronično vnetje sklepov, ki ga poznamo tudi kot revmatoidni artritis. Če cepivo ne bo delovalo, nam vedno zatrđijo, da je virus medtem mutiral in zato cepivo ni prijelo. Obolevnost in smrtnost zaradi otroških nalezljivih bolezni se je zmanjševala skupaj z izboljšanjem higienskih in sanitarnih razmer, zmanjševanjem revščine, boljše prehrano, razmahom centralnega ogrevanja ipd. V evropskih državah, ki so odklonile cepljenje proti črnim kozam, se je obolevnost manjšala vzporedno z drugimi državami, ki so uvedle obvezno cepljenje.

Dejstvo potrjuje tudi poročilo Svetovne zdravstvene organizacije, ki razkriva, da obolevnost in smrtnost v nerazvitih državah sploh nista povezani s cepljenjem ali zdravljenjem določenih bolezni, pač pa sta tesno povezani s prehranjevalnimi navadami in higienskimi standardom. V mnogih razvitih državah (Nemčija, Švica, Velika Britanija, Irska, Španija, Švedska, Nizozemska, Avstrija, Japonska, Avstralija) je za razliko od Slovenije cepljenje otrok popolnoma prostovoljno. V ZDA je cepljenje obvezno skoraj v vseh zveznih državah, tako da otroci do vstopa v šolo prejmejo kar 33-34 cepiv. Ni čudno, da prav iz ZDA najbolj pogosto poročajo o hudih ali celo pogubnih stranskih pojavih.

NOVEMBER 2009

Datum: SOBOTA, 7. 11.

Kam: na VITRANC (1631 m) in CIPRNIK (1745 m)

Izhodišče: Kranjska Gora (jezero Jasna, 830 m)
Načrt poti: Kranjska Gora (jezero Jasna, 830 m) – Dom na Vitrancu (1576 m) – Vitranc (1631 m) – Ciprnik (1745 m) – Dom v Planici (940 m), skakalnice

Zahtevnost poti: LAHKA pot.

Trajanje hoje, okvirno: 7 ur.

Prijave in akontacija: Torek pred pohodom, to je **3. novembra, ob 18. uri** v pisarni PD Ribnica.

Potrebna oprema: Potrebna je primerna planinska oprema, zložljive pohodne palice, veljavna planinska izkaznica (plačana članarina PZS), osebni dokument in varen korak.

Vodja pohoda: Zdenka Mihelič, vodnik PZS (informacije: 041/ 222 358)

Datum: SOBOTA, 21. 11.

Kam: na PLANINO JAVORCA (571 m) in SPOMINSKO CERKVICO SV. DUHA, TOLMINSKA KORITA

Izhodišče: Zatoľmin (258 m)

Zahtevnost poti: LAHKA pot.

Trajanje hoje, okvirno: 5 ur.

Prijave in akontacija: Torek pred pohodom, to je

17. novembra, ob 18. uri v pisarni PD Ribnica.

Potrebna oprema: Potrebna je primerna planinska oprema, zložljive pohodne palice, veljavna planinska izkaznica (plačana članarina PZS), osebni dokument in varen korak.

Vodja pohoda: Stane Babič, vodnik PZS

(informacije: 041/ 415 308)

ZDENKA MIHELIČ

SPROŠČENOST IN SMEH – ZDRAVJA POLN MEH

Sprostimo in nasmejmo se z jogo
2-urna delavnica pod vodstvom dr.
Vojke Bole-Hribovšek

V soboto, 14. novembra, ob 16.00 v poslovnih stavbi na Riku

Komu je namenjena? Vsem, ki si želijo več sproščenosti in veselja v življenju!

Kaj potrebujem? Željo, narediti nekaj zase, udobno obleko in pripravljenost poskusiti nekaj novega.

Program:

1. Uvodno predavanje: Spoznajmo svoje napetosti
2. Praktični del
3. Zaključno predavanje: Pozitiven odnos do življenja

Vaje bomo izvajali sede, na stolu in stoje, možna bo tudi vadba na vadbeni podlogi.

Prijavite se po telefonu:

041 316 989 ali 041 397 789.

Vstop je prost.

REŠETO

Otroška folklorna skupina Lončki praznovala 10 let

Skupina 31 otrok iz dolenjevaškega konca, ki se druži ob sobotah dopoldne in uživa v poustvarjanju ljudskega izročila, se imenuje Lončki. 17. oktobra so praznovali deseto obletnico delovanja, in izvedli v ta namen tudi prireditev. Že petnajst minut pred začetkom je bila dvorana DC-16 popolnoma napolnjena s starši in občudovalci. Program se je začel s citrarskim nastopom Karin Bojc, ki je tudi članica folklorne skupine, predstavila pa je ljudsko pesem Oj lepo je res na deželi. Naslednji je zapel pevski zbor OŠ Dolenja vas, potem pa se je predstavila otroška folklorna skupina Vidovo pri Stični z zanimivim prikazom Pejmo se ohcet. Nastopila je tudi Petra Stopar z dvema ljudskima pesmima. Skoraj vrhunec prireditve je bil nastop Akademске folklorne skupine France Marolt z odrsko postavitvijo Dolenjskih plesov. Ubrana melodija in brezhiben nastop sta izzvala silovit aplavz. Razen tega pa smo opazili v glasbeni zasedbi tudi dve Ribničanki, Polono Petrovič in Niko Halas.

Prireditev je s svojim obiskom počastil tudi župan Jože Levstek, ki se je v kratkem nagov-

MENTORICE MIRA ČEŠAREK IN EVA HENIGMAN

oru osredotočil predvsem na zagnanost pri ohranjanju ljudske izročila in pa na svoje spomine, ko je kot mladenič sodeloval pri folklorni skupini, ki je v Dolenji vasi delovala pred približno tridesetimi leti.

Ob deseti obletnici delovanja je Otroška folklorna skupina Lončki prejela tudi priznanje Javnega sklada za kulturne dejavnost, območne izpostave Ribnica.

Tik pred koncertom so na oder prikrevsale še gospodinje iz hrovaškega Radia Mlajku, ki so pokomentirale najnovejše čenče in pohvalile Lončke, sledil pa jim je še zadnji nastop Lončkov v tem večeru, ko so nam vsem zapeli Zbogom. Šele nato je nastopil pravi vrhunec prireditve, vsaj za otroke, saj je

sledila torta za vse nastopajoče in obiskovalce. Po koncu prireditve smo spregovorili nekaj besed z voditeljicama Lončkov, Evo Henigman in Miro Češarek. Vodenje sta prevzeli pred tremi leti od Zalke Gorše in sta od tedaj obiskovali seminarje za voditelje otroških folklornih skupin. Mlada moč se je kmalu izkazala, saj so uspele dvigniti nivo za regijsko tekmovanje otroških folklornih skupin. Leta 2008 so poenotili oblačila, ki ponazarjajo otroška oblačila Ribniške doline konec 19. stoletja. Sprva je imela skupina problem s fanti, ki jih je kronično primanjkovalo, sedaj pa jih je končno dovolj. Kot enega največjih uspehov navajata udeležbo celotne skupine na folklornem taboru na Debelem rtiču, kamor so bili razen njih povabljeni le še predstavniki nekaterih drugih folklornih skupin, celota pa ne. Za svoj lastni dosežek pa štejeta, da otroci radi hodijo na vsakotedenske vaje. Prijetna prireditev, ki jo je bilo škoda zamuditi.

Tekst in foto PRIMOŽ TANKO

PRAVA RASTLINA NA PRAVO MESTO Drugo leto bo komisija ocenjevala vaše vrtove, ki jih lepo povežite v gredo

Trud Turistično-informacijskega centra in Občine se je obrestoval in akcija Ribniška dolina - čista in urejena je ponovno oživela. Če je bilo še lani prijavljenih komaj 6 lastnikov stanovanjskih hiš, se jih je na spomladanski razpis tokrat javilo kar 24, od tega 44 % samih, ne da bi jih prijavil kak prijatelj ali sosed. Za to moraš imeti določeno mero poguma, saj nihče rad ne izpostavlja kritičnim pogledom komisije ali komentarem ljudi. Prav zato: čestitke!

Helena Vičič (TIC), Zalka Gorše (Občina), Marjana Radivojevič (TD Ribnica) in predsednica Vladka Turk Mate (KSS) so teren obiskale trikrat, ker so prijavljeni želeli, da se jih obišeče, ko so rože in vrtovi v polnem razcvetu in da zunaj sije sonce, ker je vse videti lepše. Ocenjevalke so se leto odločile, da bodo iskale zmagovalce v dveh kategorijah: za urejeno vaško jedro je prvo nagrado pobralo društvo Veter z Brega, za stanovanjsko hišo pa Irena Henigman iz Rakitnice.

Komisija je ugotovila, da je dokaj težko izbirati samo vrt, balkone ipd., tako da prihodnje leto pripravite svoje vrtove - leti bodo najbolj v ospredju. Pri tem pa pazite, da bo površina povezana, na kar vedno opozarja prva vrtnarka Slovenije Ruth Podgornik Reš, tudi predavateljica na podelitvi nagrad 15. oktobra v Miklovi hiši.

Govorila je o trpežnih trajnicah, ki imenitno krasijo vrtove in povežejo vrt v celoto, cvetijo pa od 15. junija

do 1. oktobra. A jih je treba redno obrezovati! Bistvo povezanosti je, da ne sadite vsepovprek in nimate nekih osamelcev, marveč lepo urejeno gredo, kjer naj počasi prevladujeta tudi rumena in modra barva. Vsaka rastlina mora imeti neko ozadje, ne posadite je kar nekam na samo, vsaka greda pa naj ima nekaj zelenega. Časa za saditev ni več na pretek, ker velja, da se lahko sadi, dokler se lopata lahko zapiči v zemljo. Drugače pa naj ne manjka v vrtu okrasnega prosa, ki je čudovita trava, zato jo lahko v vrtu pustite do pomladi in jo takrat porežete do tal. Rastline so lepe tudi, ko so suhe in porjavijo in so zelo dekorativne. Reševa vam predlaga sajenje lukov - čebulnic, ki zrastejo visoko in so po obliki posebni. Luki šele prodirajo v našo zavest, praviloma smo jih še pred kratkim kupovali le v cvetličarnah (tisti z velikim okroglim cvetom), a nam na vrtovih vsako leto lahko ustvarijo novo socvetje. Lep vrt si lahko zasadite že z manj kot 1000 evri, pravi Reševa, in če kupite drage rože, jih sadite vsaj blizu vhoda, ne na koncu vrta, da jih ne morete videti in uživati v njih. Domišljija vam bo lažje razprla krila, če imate veliko površino, kjer naj ne bi manjkal ribnik, a morajo v njem plavati ribe, da se ne naselijo komarji. Gorenjska, od koder prihaja Ruth Podgornik Reš, pa se je spravila na kamne - ti

naj bi kot dekoracija ne manjkali nikjer in prava žalost je, da smo na našem terenu, kjer je kamnit teren zelo pogost, zemljo očistili kamnov.

Še kaka beseda o naših balkonih: ti še vedno kipijo od rdečega in preobilnega cvetja. Reševa nas očitno po vseh teh predavanjih ne uspe prepričati, da manj cvetja doseže večji estetski učinek.

Tekst in foto ALENKA PAHULJE

RIBNIČANKE, KI SO NAJLEPŠE UREDILE SVOJE HIŠE

S PESMIJO SE VSE Z

Nonet Vitra praznoval jubilejnih 35 let

REŠETO

II 5883/2009

201000895, 10

COBISS

KNJILJICA M. JARCA
študijski oddeljek

Vitrine pesmi so bile vedno nekaj posebnega. Tako po izboru kot izvedbah. V našo Ribniško dolino so želele prinesiti nekaj več. Počasi smo jih sprejeli za svoje, usidrala se nam je v srce in brez njih si pevske kulture v naši Dolini ne znamo več predstavljati. In še ena posebnost označuje Vitro. Med malimi ženskimi vokalnimi skupinami v Sloveniji je namreč tista z najdaljšo dobo neprekinjenega delovanja. In to več kot uspešno, saj je pela doma in po svetu ter je prejemnica več priznanj. Prvideltokratega koncerta je bil posvečen skladatelju Radovanu Gobcu, letos namreč mineva 100 let od njegovega rojstva, drugi del pa skladatelju Slavku Aveniku, letošnjemu 80-letniku. S skladateljem Radovanom Gobcem se je Vitra prvič srečala leta 1982 na pevski reviji v Velikih Laščah. Nad Vitrinim petjem je bil navdušen, zato jo je predlagal na revijo okteta Naši dosežki v Cankarjevem domu

Prešerna v Ribnici, kjer so začele in kjer najraje nastopajo in kjer, pravijo, pesem najlepše zveni. Sedanjo mavrico noneta sestavljajo Metka Lesar in Renata Lesar Hrzič (obe prvi sopran), Martina Zbašnik Senegačnik (35 let), Ksenija Abramovič Grom in Eda Štanfelj (35) drugi sopran, prvi alt Andreja Oblak in Mateja Kožar Bolha ter drugi alt Mojca Levstek Šipka (35) in Viktorija Petrovič, v čudovito pesem pa jih z entuziazmom in umetniško žilico povezuje Bernarda Kogovšek. Župan Jože Levstek se je Vitri zahvalil, da skrbi jo s svojim čudovitim petjem tudi za promocijo Ribnice in celotne Doline, pozdravil tudi vse nekdanje pevke ter še enkrat čestital letošnji častni občanki Bernardi Kogovšek. Ta je prejela tako močan aplavz kot pred dvema dnevoma, ko ji je bil naziv podeljen. Nova vodja Javnega sklada za kulturne dejavnosti območne izpostave Ribnica Alenka Pahulje je Vitre nagovorila slovesno in s spoštovanjem, kot jim ob takem jubileju zares gre: »Nonet Vitra

je pojem ženskega petja. Po toliko letih ni več pomembno, da vas publika morda ni vedno povsem razumela, zakaj lotevale ste se skladb zahtevnejšega pevskega nivoja – toda ravno ta trud, ta premišljenost pri izboru pesmi, dodelanost programa in zvoka vas je pripeljal med izbrane oktete in nonete Slovenije. In tam ostajate. Niste samo-umevne, čeprav vam te hvaležnosti včasih ne znamo izraziti. Ste pa naše in vemo, da ste posebne. Vaša kakovost je konstantna in v vas verjamemo. Vredne ste toliko več, ker ste pustile pečat tudi v množini posnetega gradiva, se merile z najboljšimi in pele z najboljšimi. Tudi zaradi vas nas Slovenija pozna kot tradicionalno močno pevsko

Zbrani ljubitelji lep-ega petja so z gromkim aplavzom vsemu močno pritrdili, kajti čutili so, da Vitra je bila, je in bo naš ponos in ljubljena širšega glasbenega prostora. Mateja Kožar Bolha pa je bilo za njeno 13-letno petje pri Vitri in 16-letno petje pri ribniškem župnijskem pevskem zboru podeljena srebrna Gallusova značka. Kot se za visoke in tako častitljive jubileje spodobi, je po vseh zahvalah, tudi prisotnih glasbenih skupinah in posameznikov od tod in daleč, sledila še slastna torta, ki jo je spekla kar sama vitrica Mateja Kožar Bolha. Koncert bi bilo škoda zamuditi. Bil je speven, navdušujoč, iskrič, srčen in povezan v harmonično celoto – v tako, kot jo lahko splete le Vitra.

Tekst in foto ZDENKA MIHELIC

Nonet Vitra je skupina vztrajnih, delovnih, požrtvovalnih in kolektivnih ljudi. Vse te vrline, predvsem pa predanost glasbi skozi vsa leta, jo je pripeljalo k praznovanju svoje 35. obletnice neprekinjenega delovanja. Naš prostor so vsekakor zaznamovale in lahko se jim zahvalimo za vso voljo in trud, ki ju vlagajo tako v svoje uspehe kot tudi v vsak izboren nastop, s katerim nas obogatijo za novo glasbeno izkustvo in nam vsakokrat odkrijejo košček lepote. Ob Beethovnovi misli, da je »glasba višje razodetje kot vsa modrost in filozofija«, lahko ozavestimo premalokrat poudarjen pomen pesmi, ki jo Vitra prepleta skozi našo Ribniško dolino. Že ob praznovanju njihove 30. obletnice smo pomislili, to je res lepo in pomenljivo obdobje. Pa so nam nasule še »novih« pevskih bronastih pet let ter z vsakoletnim izvirnim letnim koncertom in drugimi pevskimi udejstvovanji skupaj zaokrožile že 411 nastopov.

Ob vsem tem ne gre pozabiti na njihovo pobudnico in umetniško vodjo skozi ves ta čas, letošnjo častno občanko gospo Bernardo Kogovšek, ki Vitro inspirira s svojo strokovnostjo in visokim estetskim čutom ter lastnostmi, ki pritegnejo in združujejo njene članice.

Drage Vitre. Ob 35. obletnici delovanja vam čestitam ter želim, da nadaljujete z uspehi, ter da s svojimi odličnimi nastopi še naprej bogatite naš prostor.

MARIJANA KOROŠEČ

v Ljubljani. Mesec za tem pa ji je z zaupanjem že poslal dve svoji skladbi. Tokrat smo slišali devet Gobčevih pesmi, navdušeni smo bili nad nam še neznanimi, pa tudi tistimi, ki nam vedno znova polnijo srce. Za Avenikove pesmi pa si kar nismo mogli predstavljati, da tako lepo zvenijo tudi v zborovskih priredbah. Po koncertu je bilo slišati, »dovolj je že, da zapojejo Stu ledi, obstanem kot vkopana«, pa »ja, zares – čudovito, čudovito! Starejši možak, ki je njihov zvesti poslušalec, pa je dejal: »Meni je bila poleg pesmi Goski, ki jo že poznam, najbolj všeč še Avenikova Cicibanščina; je neverjetna pesem, težka, zahtevna in izvedena izvrstno.« Koncert so pripravile v avli OŠ dr. Franceta